

ACTIVITEITENVERSLAG 2001

Dit activiteitenverslag

werd samengesteld door de directie en de medewerkers van het VIZO onder de algemene coördinatie van Johan Artois, adjunct-administrateur-generaal.

Meer gedetailleerde informatie kan u altijd op eenvoudige vraag verkrijgen bij de verschillende diensten en afdelingen.

VIZO
Kanselarijstraat 19
1000 Brussel
tel 02 227 63 93
fax 02 217 46 12
mail: info@vizo.be
www.KMOLOKET.be
www.VIZO.be
www.SYNTRA.be

Eindredactie: Paula Palmans, Jan Toelen

Vormgeving: www.impuls.be

Verantwoordelijke uitgever:

Gilbert Otten, administrateur generaal
Kanselarijstraat 19
1000 Brussel

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	4
de heer Gilbert Otten, administrateur-generaal	
Deel 1: Structuren en beleid	6
1. Beheer en beleid	7
2. Het VIZO-netwerk	13
3. Personeel en middelen	23
Deel 2: Diensten en producten	31
1. Vorming en opleiding	32
2. Bedrijfsadvies	50
3. Administratieve vereenvoudiging	56
4. Vormgeving	61
5. Regie ESF Doelstelling 3 Zwaartepunt 3	75
6. Studie en onderzoek	83
7. Promotie	89
8. De grenzen voorbij	99
Résumé / Summary / Kurzfassung	106

Dit activiteitenverslag 2001 sluit het elfde werkjaar van het VIZO af. Het fotomateriaal is een selectie van de dienst Vormgeving en van eigen activiteiten en producten.

VOORWOORD

Voorwoord

Opnieuw was 2001 een werkingsjaar dat gekenmerkt wordt door een indrukwekkende veelheid aan ingrijpende initiatieven, acties, programma's en projecten.

Nagenoeg alle parameters van het VIZO blijven in 2001 gestaag stijgen: de budgettaire middelen, de vormingsactiviteiten, de personeelsformatie, het aantal flankerende medewerkers, de actualisatie en modularisering van de opleidingsprogramma's, de initiatieven en innovaties op het vlak van bedrijfsadvies en vormgeving, onze aanwezigheid op het digitale forum en de ICT-omgeving, de automatisering van de informatie-uitwisseling tussen het VIZO en de centra, onze samenwerking met andere opleidingsverstrekkers en met de sectorfondsen, onze Europese en internationale projecten, het aantal klanten, bezoekers, cursisten...

Slechts één uitzondering blijft ons zorgen baren: de numerieke achteruitgang van de leerjongeren. Het blijft voorlopig nog hoopvol uitkijken naar de eerste resultaten van een langetermijnbeleid voor de zowel inhoudelijke als vormelijke vernieuwing van de leertijd, waarvan het vormingsconcept inmiddels door andere spelers op de markt royaal is overgenomen.

In 2001 werd opnieuw via een effectiviteitsonderzoek onomstotelijk aangetoond dat het vormingsaanbod van het SYNTRA-netwerk (SYNTRA is inderdaad de nieuwe naam die onze centra vanaf medio 2002 gebruiken) bijzonder doeltreffend is en dit in twee dimensies: het aanwakkeren van de effectieve start van ondernemingen én tewerkstelling binnen ondernemingen. Ook de beoordeling van de kwaliteit van ons aanbod blijft opmerkelijk hoog scoren in deze onderzoeken.

Een historisch in het oog springend feit in 2001 was de intense voorbereiding van het ontstaan van het nieuwe SYNTRA-netwerk dat vanaf medio 2002 realiteit geworden is. De goodwill aan de basis bij de 15 vroegere autonome regionale centra én de doortastendheid van de opdrachthoudende werkgroep voor de

schaaloptimalisatie hebben er samen toe bijgedragen dat er nu in Vlaanderen een performant netwerk paraat staat om de uitdagingen van de markt aan te kunnen.

Een volgende stap moet er in bestaan dat de overkoepelende overheidsstructuren in hun nieuw te ontwerpen gedaante hun kermtaken voor dit vormingssysteem op een adequate manier zullen kunnen uitoefenen.

Hoe dit laatste verder concrete inhoud en vorm krijgt, hopen we u in een volgend activiteitenverslag te kunnen rapporteren.

Gilbert Otten
Administrateur-generaal

DEEL I: STRUCTUREN EN BELEID

Als relatief kleine en jonge Vlaamse Openbare Instelling “beweegt” er wel altijd ergens iets in de organisatie... Zoals elke dienstenorganisatie evolueerde het VIZO mee met haar omgeving, haar klanten en met de sociale en economische structuren. Een Vlaamse openbare instelling zoals het VIZO is geen doel op zich maar een instrument om een aantal overheidsopdrachten waar te helpen maken.

Zodra die opdrachten anders worden ingevuld, moet dit instrument worden aangepast. Dit is de taak en de continue verantwoordelijkheid van het beleidsniveau. In 1998 werd een proces van reorganisatie en vernieuwing ingezet. In dit verslag leest u een uitgebreid overzicht van de evoluties in 2001.

HOOFDSTUK I: BEHEER EN BELEID

Hoofdstuk I: beheer en beleid

- I.1 De raad van bestuur - motor van het VIZO
- I.2 De praktijkcommissie: toezicht op de leertijd

Het VIZO is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid. Het beheer wordt waargenomen door een raad van bestuur, bijgestaan door een praktijkcommissie. Beide beleidsorganen laten zich ondersteunen door adviserende commissies, waarvan de commissie van de centra, de commissie van leersecretarissen en de commissie vormgeving bij decreet verplicht zijn.

De dagelijkse leiding berust bij de leidend ambtenaar, bijgestaan door twee adjuncten die elk afdelingshoofd zijn, respectievelijk van de afdeling Algemene zaken en financiën en van de afdeling Productontwikkeling en -beheer.

De dienst Vormgeving rapporteert rechtstreeks aan de leidend ambtenaar.

Twee gemeenschapscommissarissen zetelen namens de Vlaamse regering in de raad van bestuur: De heer J. Floridor en mevrouw T. Matheus. Het VIZO ressorteert tot medio 2001 onder de bevoegdheid van de heer Dirk Van Mechelen en nadien van Jaak Gabriels, Vlaams minister voor Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting.

I.1 De raad van bestuur - motor van het VIZO

De raad van bestuur beslist in alle aangelegenheden waarvoor het VIZO bevoegd is, met uitzondering van de bevoegdheden van de praktijkcommissie. De raad van bestuur vergaderde in 2001 veertien maal. Op 12 oktober verwelkomde de raad van bestuur de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting en zijn medewerkers de heren P. Mathuis, adjunct-kabinetschef en J. Bloemen, raadgever, voor een eerste onderhoud.

De belangrijkste beslissingen van de raad van bestuur in 2001

De strategische heroriëntering die het VIZO al in 1998 inzette, werd doorkruist door **de reorganisatie van de Vlaamse gemeenschap** in het kader van het 'beter bestuurlijk beleid' en nieuwe denkpijlers rond levenslang leren. De raad van bestuur debatteerde meerdere keren over de toekomst van het VIZO-netwerk, de beleidsbrief economie en de standpunten van de Vlaamse regering terzake. Het VIZO zal uiteindelijk toegevoegd worden aan het beleidsdomein 'economie, werkgelegenheid en toerisme'

De raad **keurde eenparig de jaarrekeningen van 2000 goed** en bevestigde de ingediende uitgavenbegroting 2002, alsook de nieuwe initiatieven die in dit kader werden ingediend.

De raad van bestuur keurde het **wervingsplan voor 2001** goed en gaf een gunstig advies inzake het ontwerpbesluit van de Vlaamse regering aangaande de tweede bijsturing van het stambesluit.

De **reorganisatie en schaalvergroting van het netwerk van de centra** en het nieuwe besluit betreffende de erkenning en de financiering van de centra zijn eveneens een terugkerend agendapunt. Het nieuwe erkenningbesluit wil via schaalvergroting komen tot een outputgerichte financiering van de centra. Om deze operatie op te volgen werd een opdrachthoudende werkgroep opgericht die op regelmatige basis verslag uitbrengt aan de raad van bestuur.

Nog in het kader van de reorganisatie van het netwerk van de **centra bekrachtigde de raad van bestuur op 23 februari 2001 de nieuwe naam "SYNTRA"** voor het opleidingsnetwerk. Deze naam werd in consensus voorgesteld door alle centra. De raad keurde eveneens het voorgestelde communicatieplan voor de lancering van de nieuwe naam goed.

Hoofdstuk I: beheer en beleid

De leertijd in Vlaanderen is dringend toe aan een opwaardering. Enerzijds wijzen de cijfers op een achteruitgang van het aantal leerlingen en op een negatief imago, waarmee de leertijd al geruime tijd te kampen heeft. Anderzijds stelt men echter ook vast dat de leertijd nog heel wat potentieel heeft voor het ondernemerschap in Vlaanderen. Daarom besliste de raad van bestuur tot het opzetten van **een actieplan voor de leertijd**, een opdracht die toegewezen werd aan het bureau ECWS.

De acties moeten tegemoet komen aan de volgende noden:

1. de organisatie, de opleiding en de begeleiding in de leertijd optimaliseren en actualiseren om een maximale doorstroming naar ondernemerschap te bewerkstelligen
2. de leertijd meer bekendmaken in Vlaanderen

Op 23 november beraadde de raad van bestuur zich over de realisatieverslagen van de **onderzoeksopdrachten inzake vorming 2000**.

Het realisatieverslag van de onderzoeksopdracht naar de optimalisering van de ondernemersopleiding en voortgezette vorming, met inbegrip van de nieuwe initiatieven (zoals de opleidingsplannen) werd eenparig goedgekeurd.

Het realisatieverslag van de onderzoeksopdracht naar voor het VIZO bruikbare nieuwe leervormen werd eenparig goedgekeurd.

Het realisatieverslag van de onderzoeksopdracht naar de noden aan opleiding en begeleiding van de allochtone ondernemers in Vlaanderen werd eenparig goedgekeurd.

De raad van bestuur wees op 14 december volgende opdrachten inzake studie en onderzoek voor vorming 2001 toe:

- **Opdracht 1:**
Onderzoek naar de mogelijkheden en belemmeringen van uitwisselingsprojecten naar het buitenland voor jongeren in de leertijd en hoe de mogelijkheden te stimuleren en de belemmeringen op te heffen wordt toegekend aan UNIZO voor een bedrag van € 24.789.
- **Opdracht 2:**
Onderzoeksopdracht naar de mogelijkheden van differentiatie van de opleiding binnen de leertijd, afhankelijk van de

mogelijkheden en motivatie van de leeringere wordt toegekend aan UNIZO voor een bedrag van € 37.184.

- **Opdracht 3:**
Onderzoeksopdracht naar de beroepssector van de kinderopvang wordt toegekend aan UNIZO voor een bedrag van € 24.789.
- **Opdracht 4:**
Onderzoeksopdracht naar de beroepssector van de kappers wordt toegekend aan LVZ voor een bedrag van € 37.184.
- **Opdracht 5:**
Onderzoeksopdracht naar de beroepssector van de schoonheidsspecialisten, pedicure en zonnebank wordt toegekend aan FEBEZO voor een bedrag van € 37.184.

De raad van bestuur verklaarde zich akkoord met de wijziging van het systeem van de betaling van de lonen van de lesgevers. De loonberekening van de lesgevers in de leertijd, de ondernemersopleiding, de bijscholing en de omscholing zal met ingang van het cursusjaar 2001-2002 toevertrouwd worden aan een sociaal secretariaat. Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 31 juli 1991 blijft de verantwoordelijkheid van de betaling van deze lesgevers bij het VIZO berusten.

De raad van bestuur verklaarde zich op 26 oktober akkoord met de uitbreiding van het samenwerkingsakkoord VIZO-DBO op vraag van de VDAB, waarbij VDAB als derde partij zou toetreden. Het samenwerkingsakkoord blijft voor het VIZO beperkt tot de leertijd.

Terugkerende agendapunten waren de opvolging van het stelsel van erkende externe adviseurs waarbij de raad zich moet uitspreken over de voorgestelde erkenning, niet-erkenning of intrekking van erkenning van adviseurs. Eveneens recurrent agendapunt is de opvolging van de verschillende beroeps- en sectorcommissies waarin regelmatig de vervanging van nieuwe leden bekrachtigd moet worden.

De raad adviseerde over de erkenning van tal van nieuwe opleidingen in het kader van de leertijd, de ondernemersopleiding en de bijscholing. Ook goedkeuringen van experimentele opleidingen en de aanpassingen van bestaande curricula in het kader van de modularisering van de opleidingen kwamen regelmatig aan bod.

Hoofdstuk I: beheer en beleid

1.2. De praktijkcommissie: toezicht op de leertijd

De praktijkcommissie, paritair samengesteld uit zelfstandigen- en werknemersorganisaties, houdt toezicht op de leertijd.

Zij is voornamelijk verantwoordelijk voor de kwalitatieve uitbouw van de opleiding van de leerling bij het ondernemingshoofd-opleider. Zij ziet toe op de correcte toepassing van de leerovereenkomst, adviseert de raad van bestuur over het beleid en de werking in de leertijd en oefent ook toezicht uit op de leersecretaris die zij erkent en met wie ze een overeenkomst sluit.

De belangrijkste beslissingen van de praktijkcommissie in 2001

In 2001 kwam de praktijkcommissie 14 maal bijeen. De strategische heroriëntering van de leertijd en de wijziging van de organisatie en het statuut van de leersecretarissen bleef ook in 2001 het hoofdthema in de besprekingen van de praktijkcommissie. Zij werkte samen met het extern bureau ECWS verder aan een SWOT-analyse van de leertijd en een procesmatig concept voor de heroriëntering van de leertijd. Op 9 oktober bracht de nieuwe voogdijminister een werkbezoek aan het VIZO. Bij die gelegenheid gaf hij opdracht om een strategisch actieplan voor de heroriëntering van de leertijd uit te werken alsook een contractueel statuut voor de leersecretarissen met inbegrip van overgangsmaatregelen voor de huidige leersecretarissen. Naar aanleiding van dit werkbezoek van de voogdijminister, nodigde de praktijkcommissie een kabinetsmedewerker uit om de beslissingen en de opdrachten van de minister toe te lichten.

In afwachting van de realisatie van de heroriëntering van de leertijd werd in een onderhoud met een delegatie van de commissie leersecretarissen afgesproken om al voorstellen uit te werken voor de oprichting van regionale leersecretariaten.

Een ontwerpbesluit tot wijziging van het besluit betreffende het statuut van de leersecretaris werd aan de voogdijminister overgemaakt om in afwachting van de realisatie van het nieuwe statuut een overgangsregeling van een jaar voor de vergoeding van de voltijdse leersecretarissen te kunnen voorzien.

De administrateur-generaal van het VIZO hield de praktijkcommissie op de hoogte van de evoluties in de reorganisatie van de Vlaamse overheid. De praktijkcommissie gaf de voogdijminister advies over een ontwerpbesluit betreffende de erkenning en de subsidiëring van de VIZO-centra en over een ontwerpbesluit betreffende de aanpassing aan de euro van sommige bepalingen inzake de vorming en de begeleiding van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen.

Het voorstel van een gezamenlijke stagedatabank Onderwijs-VIZO-VDAB werd positief onthaald op voorwaarde dat de leersecretaris steeds de contactpersoon voor de leerlingen en de patroons-opleiders blijft.

De praktijkcommissie gaf gunstig advies voor een aanpassing van het besluit op de lesgevers waardoor voor de lesgevers met een overeenkomst voor onbepaalde duur nuttige ervaring zou kunnen meetellen voor het bepalen van de geldelijke anciënniteit.

De praktijkcommissie verlengde de regeling waardoor kandidaat-leerlingen gedurende maximaal één maand de theoretische lessen in een centrum kunnen volgen zonder een leerovereenkomst. Zij verbond hieraan wel als voorwaarde dat de leerling reeds een opleidingsplaats heeft gevonden maar omwille van omstandigheden nog niet de leerovereenkomst kan sluiten. De maatregel werd ook uitgebreid naar leerlingen die ten laatste op 31 december voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht: zij kunnen onder dezelfde voorwaarden ten vroegste 1 maand voor hun 15e of 16e verjaardag de theoretische lessen in het centrum volgen zonder leerovereenkomst.

Positief advies werd ook gegeven om bij wijze van experiment leerplichtige leerlingen van het 3e jaar leertijd toe te laten om naast de cursus maatschappijgerichte vorming ook de cursus bedrijfsbeheer in de ondernemersopleiding te volgen.

Hoofdstuk I: beheer en beleid

Op sociaal-wetgevend vlak besliste de praktijkcommissie om schorsingsgevallen tijdens de verzoeningstermijn te regelen naar analogie van de schorsingsgevallen tijdens de opzeggingstermijn in de arbeidsovereenkomsten: gaat het initiatief tot verbreking van de leerovereenkomst voor of tijdens de schorsing uit van de patroon dan houdt de verzoeningstermijn op te lopen tijdens de schorsing; gaat het initiatief tot verbreking uit van de leerling dan loopt de verzoeningstermijn door tijdens de schorsing. M.b.t. de stageovereenkomsten gecombineerd met een ondernemersopleiding die over meer dan twee halve dagen wordt georganiseerd, legde de praktijkcommissie een nieuwe berekeningswijze van de stagevergoedingen vast. Omdat bij modulaire opleidingen de duur van de opleiding en dus ook van een eventuele stageovereenkomst moeilijk vooraf te bepalen is, opteerde de praktijkcommissie voor een pragmatische aanpak van dit probleem: bij modulaire opleidingen worden de stageovereenkomsten in eerste instantie voor maximaal één jaar gesloten, nadien kan de stageovereenkomst eventueel verlengd worden.

De leersecretarissen trokken opnieuw aan de alambel inzake het groeiend aantal Franstalige leerovereenkomsten in Vlaanderen en vooral in Vlaams-Brabant. Een vertegenwoordiger van de leersecretarissen en van een Brussels centrum werden uitgenodigd voor een onderhoud omtrent deze problematiek. Klacht werd neergelegd bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. De praktijkcommissie nam meerdere beslissingen met betrekking tot de opleidingen in de leertijd:

Gunstig advies werd gegeven voor:

- een leidraad opportuniteitsonderzoek voor de invoering van nieuwe beroepen in de leertijd;
- het voorstel om in de leertijd de opleidingen restauranthouder en traiteur-banketaannemer onder één noemer te brengen nl. restauranthouder, samen met het opleidingsprogramma voor deze opleiding;
- het omdopen van de leertijdopleiding snackbarexploitant tot 'uitbater snackbar-tearoom';
- de actualisatie van het programma leertijd garagehouder-hersteller;

- de C-proef en het lessenrooster voor het programma carrosseriehersteller;
- een experimenteel modulaair uitgebouwd opleidingsprogramma leertijd metsel-betonwerker;
- de takenbladen en C-proeven die in het kader van het project Splash werden ontwikkeld voor een aantal opleidingen;
- de invoering van een experimentele leertijdopleiding polyvalent administratief KMO-medewerker voorlopig beperkt tot 1 lesplaats.

Daarentegen werd negatief advies gegeven voor de verdere erkenning van de opleiding programmeur in de leertijd. Er werd gevraagd om een nieuwe leertijdopleiding in de informatiecsector te ontwikkelen.

De praktijkcommissie ging akkoord met een samenwerking van het VIZO met Educam met het oog op de oprichting van een subsectorcommissie leertijd mobiliteit alsook met de samenwerking tussen VIZO en Vormelek voor de elektrosector.

De beslissingen in beroep

De provinciale diensten van het VIZO beslisten in eerste aanleg over de erkenning, de intrekking of de opheffing van leerovereenkomsten, de uitsluiting van de leerling en/of het ondernemingshoofd, de toewijzing van een derde leerling aan een ondernemingshoofd en de deliberatie. De praktijkcommissie spreekt zich uit over het beroep dat wordt aangetekend tegen een beslissing van een provinciale dienst.

Daarnaast kan de praktijkcommissie ambtshalve en te allen tijde een individuele beslissing of een geheel van beslissingen in eerste aanleg naar zich toetrekken.

In 2001 nam de praktijkcommissie in beroep volgende beslissingen:

- tweemaal werd de beslissing in 1e aanleg genomen tot opheffing van de erkenning van de leerovereenkomst bekrachtigd;
- een beslissing tot opheffing van de erkenning van de leerverbintenis werd ingetrokken;

Hoofdstuk I: beheer en beleid

- een beslissing tot verlenging van de erkenning van de leerovereenkomst werd omgezet in een beslissing tot voortzetting van de erkenning van de leerovereenkomst;
- de erkenning van 2 leerovereenkomsten publiciteitstekenaar werd omgezet naar een erkenning voor de opleiding programmeur;
- de begeleiding van 1 leerling werd toevertrouwd aan een andere leersecretaris;
- een beslissing om geen afwijking te verlenen op de voorwaarde van het 2-jaar bestaan van een onderneming om een monitor te kunnen aanduiden, werd bekrachtigd;
- een onderneming kreeg geen toelating meer om leerovereenkomsten programmeur te sluiten maar mocht wel 2 leerovereenkomsten publiciteitstekenaar sluiten;
- een onderneming die vroeger voor onbepaalde tijd uitgesloten was van het voordeel van de erkenning van een leerovereenkomst kreeg opnieuw de toelating om onder bepaalde voorwaarden een leer- of stageovereenkomst te sluiten;
- de minimale voorwaarden waaraan een ondernemingshoofd-opleider carrosseriehersteller of garagehouder moet voldoen, werden vastgelegd.
- kennis werd genomen van een voorstel om een kwaliteitslabel in te voeren voor kandidaat-opleiders.

Erkenning en toezicht op de leersecretarissen

De praktijkcommissie verleende eervol ontslag aan drie leersecretarissen. De begeleiding van de leerovereenkomsten werd overgedragen hetzij aan leersecretarissen van de aangrenzende regio's, hetzij aan nieuw aangeworven contractueel deskundigen leersecretariaat. De praktijkcommissie bekrachtigde de nieuwe samenstelling van de commissie leersecretarissen.

Beslissingen in verband met ondernemingen

De praktijkcommissie nam verschillende beslissingen in verband met ondernemingen:

- drie vzw's kregen de toelating om een leerovereenkomst te sluiten.
- naar aanleiding van de moeilijkheden in Flanders Language Valley (leper), werd bijzondere aandacht besteed aan de opvolging van de leerovereenkomsten programmeur in deze onderneming. In dit kader werden de betrokken leersecretaris en de directeur van het betrokken VIZO-centrum uitgenodigd voor een onderhoud.
- ondernemingen die niet voldoen aan het door de praktijkcommissie opgelegde profiel van een onderneming slager-spek-slager en die een stageovereenkomst willen sluiten met een cursist zonder vooropleiding, moeten de cursist op hun kosten aanvullende praktijkopleiding in een VIZO-centrum laten volgen.

HOOFDSTUK 2: VIZO-NETWERK

Hoofdstuk 2: VIZO-netwerk

- 2.1 Het VIZO
- 2.2 De centra voor vorming van zelfstandigen en KMO
- 2.3 De leersecretarissen
- 2.4 De lesgevers
- 2.5 De beroepscommissies, sectorcommissies en werkgroepen

Het VIZO is opgericht door het decreet van 23 januari 1991. De opdracht van het VIZO staat hierin als volgt omschreven: opleiding, vorming en begeleiding van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen. Deze opdracht werd vertaald in vijf actiereinen: de opleiding en vorming, de bedrijfsbegeleiding, de bevordering van de vormgeving, de administratieve vereenvoudiging en de promotie van het zelfstandig ondernemen. Het VIZO kan deze taken slechts realiseren dank zij een coherent netwerk waarvan naast het instituut ook de centra, de leersecretarissen, de lesgevers en de ondernemersorganisaties deel uitmaken..

2.1. Het VIZO

Het Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen heeft twee afdelingen, vijf provinciale diensten, een dienst vormgeving en de stafdienst die de leidend ambtenaar bijstaat. De voorbereiding en implementatie van het beleid wordt mee opgevolgd door het managementteam.

Structuur

Het VIZO telt twee afdelingen: POB (productontwikkeling en -beheer) en AZF (algemene zaken en financiën).

Onder POB ressorteren vorming en opleiding, bedrijfsadvies en administratieve vereenvoudiging. Mevrouw Kris De Gryse, adjunct-administrateur-generaal is afdelingshoofd van POB. Algemene zaken en financiën groepeert begroting en financiën, logistiek, personeelsbeheer, juridische dienst, communicatie en informatica. Afdelingshoofd is de heer Johan Artois, adjunct-administrateur-generaal.

Elke Vlaamse provincie heeft een eigen provinciale dienst, geleid door een diensthoofd: de heer Luc Neyens (Antwerpen), de heer Noël Deckers (Limburg), de heer Ludo Verheyden (Vlaams-Brabant en Brussel). In 2001 traden de heer Pascal Jacobs (Oost-Vlaanderen) en mevrouw Hilde Deleye (West-Vlaanderen) aan als diensthoofd.

De dienst Vormgeving, onder leiding van de heer Johan Valcke, diensthoofd, rapporteert rechtstreeks aan de administrateur-generaal.

De leidend ambtenaar heeft een stafdienst ter beschikking met een secretariaat en een stafcoördinator, de heer Erik Ottenbourgs. Het VIZO telt één opdrachthouder HVO (Human resources, Vorming en Opleiding), de heer Fred Vanhoof. Ook de emancipatie-ambtenaar, mevrouw Jessy Van Dousselaere en de preventieadviseur, de heer Thomas Decremer rapporteren rechtstreeks aan de leidend ambtenaar.

Management

De dagelijkse leiding van het VIZO berust bij de administrateur-generaal, de heer Gilbert Otten, bijgestaan door de twee adjuncten, die elk afdelingshoofd zijn. Voor statutaire materies treden zij op als directieraad. Draaischijf voor de beleidsvoorbereiding en -uitvoering is het managementteam waartoe behoren: de leidend ambtenaar, de beide adjuncten, de stafcoördinator, de provinciale diensthoofden, de verantwoordelijke vormgeving en de opdrachthouder HVO.

Binnen het managementteam wordt het noodzakelijke overleg gevoerd omtrent de eenduidig uit te voeren strategie, onderlinge afstemming, werkverdeling en interactie tussen centrale diensten onderling, en centrale en provinciale diensten. Het managementteam vergadert maandelijks één tot twee keer; in geval van hoogdringende agendapunten komt het team frequenter samen.

Hoofdstuk 2: VIZO-netwerk

Beter Bestuurlijk Beleid

De Vlaamse regering heeft beslist tot een reorganisatie van al haar diensten onder de naam Beter Bestuurlijk Beleid. Bij de besprekingen hierrond in 2001 werden, op voorstel van de administrateur-generaal, alle VIZO-opdrachten weerhouden als kernopdrachten voor de Vlaamse gemeenschap, ook voor de toekomst.

2.2. De centra voor vorming van zelfstandigen en KMO

Het feitelijk platform waar de vorming- en opleidingsactiviteiten plaatsvinden, zijn de VIZO-centra. Deze activiteiten worden door het VIZO erkend en betaald. Daarnaast ontwikkelen de centra ook talloze activiteiten in eigen beheer, bieden zij onderdak voor activiteiten die in samenwerking met derden worden georganiseerd en onderhouden ze functionele contacten met andere opleidingsverstrekkers in hun regio zoals bijvoorbeeld met de beroepsopleidingscentra van de VDAB.

De centra verschillen onderling inzake vormingsaanbod. Ze profileren zich meer en meer met een specifiek aanbod, dat ofwel streekgebonden is ofwel op één of meer sectoren focust. De centra worden door het VIZO erkend maar hebben statutair een autonome structuur. Er zijn 15 centra, die in totaal 22 lesplaatsen bedienen:

Provincie Antwerpen

- **ACEBE**
Antwerps Centrum voor Beroepsopleiding
- **CMO ANTWERPEN**
Centrum voor Middenstandsopleiding
- **CMO MECHELEN**
Centrum voor Middenstandsopleiding
- **CMO KEMPEN**
Centrum voor Middenstandsopleiding

Provincie Vlaams-Brabant en Brussel

- **HAVIMO**
Arrondissementeel Centrum voor Middenstandsopleiding

- **INFOBO - BRUCEMO**
VIZO-Centrum Brussel
Afdelingen: IBB - Ukkel en IBB - Brussel
- **Vormingscentrum CMO Leuven**
Industriepark Haasrode

Provincie Limburg

- **Limburgs Vormingsinstituut Genk**
- **VIZO**
Centrum Hasselt
- **CMO Neerpelt**
Centrum voor Middenstandsopleiding
- **Vormingsinstituut Tongeren**

Provincie Oost-Vlaanderen

- **CEMOV**
Centrum voor Middenstandsopleiding en Volmaking van Zuid-Vlaanderen
Afdelingen:
CEMOV - Aalst en CEMOV - Oudenaarde
- **IMOV**
Centrum voor vorming van zelfstandigen en KMO vzw
- **CMO WAASLAND**
Centrum voor Middenstandsopleiding Waasland

Provincie West-Vlaanderen

- Vormingsinstituut voor **KMO West-Vlaanderen**
Afdelingen:
VI - Brugge, VI - Ieper, VI - Kortrijk,
VI - Oostende, VI - Roeselare, VI - Veurne

Opdrachthoudende werkgroep schaaloptimalisatie centra

Op 24 juli 2001 besliste de Vlaamse regering dat de VIZO-centra dringend werk moesten maken van een schaalvergroting en werd meteen een nieuwe subsidieregeling in het vooruitzicht gesteld dat op maat zal staan met de toekomstige grotere schaal en verhoogde efficiëntie van diezelfde centra. Om de uitvoering van dit ingrijpende proces te begeleiden, te ondersteunen en te coördineren werd door voogdijminister J. Gabriëls een

Hoofdstuk 2: VIZO-netwerk

opdrachthoudende werkgroep in het leven geroepen bestaande uit de heren Eddy Marstboom, voorzitter, Prof. dr. G. Debrabander en Rik Carpentier, respectievelijk voorzitter en lid van de raad van bestuur van het VIZO.

De heer Johan Artois, adjunct-administrateur-generaal van het VIZO, werd aangewezen als rapporteur van de werkgroep. De werkgroep werd formeel op het VIZO door de minister geïnstalleerd op 9 oktober 2002. Hij komt wekelijks bijeen en brengt maandelijks verslag uit bij de raad van bestuur van het VIZO en bij de voogdijminister.

Meteen startte de werkgroep een informatieronde bij de centra om tot een inventaris te komen van gemeenschappelijke aandachtspunten.

Eén van de eerste instrumenten die de werkgroep ontwikkelde ten behoeve van de centra was een draaiboek dat een overzichtelijke beschrijving brengt van een stappenplan en van alle acties, scenario's en checklists die men bij een dergelijke fusieoperatie moet kunnen gebruiken. Tegelijk moesten ook nieuwe ontwerpstatuten voor de nieuwe vzw's worden opgesteld en de richtlijnen voor de aanduiding en benoeming van een directeur-afgevaardigd beheerder per entiteit. Voor de fusieoperatie zelf werd door de voogdijminister een eenmalige toelage van 40 miljoen BEF uitgetrokken. De werkgroep bezorgde de Raad van bestuur van het VIZO een voorstel van aanwendingsregels voor deze subsidie. Ook voor de geografische omschrijvingen van de nieuwe fusiecentra moest de werkgroep een voorstel doen.

Omdat het uiterst belangrijk bleek alle betrokken actoren zo snel en zo volledig mogelijk te informeren, nam de werkgroep het initiatief om een communicatiebeleid uit te stippelen, met onder meer een fusiebrief en een fusiefoon.

Een eerste nummer van de zeswekelijkse "Fusiebrief" werd nog eind 2001 uitgebracht. Deze werd bezorgd aan alle strategische actoren: personeelsleden van de centra, bestuurders, directies, lesgevers.

Voor elk toekomstig nieuw centrum werd in de loop van oktober en november een fusiecomité opgericht en werd er een extern fusie-

begeleider aangeduid. Voor de vaak complexe juridische, fiscale en sociaalrechtelijke knelpunten zocht en vond de werkgroep de nodige experts die vanuit hun specifieke invalshoek advies konden verstrekken. Tegelijk heeft de werkgroep een traditie van intensief contact en bezoek ter plaatse opgebouwd. Voor de aanwending van de eenmalige fusieoperatie-subsidie, de modelstatuten en aanduiding van de directeurs-afgevaardigd beheerders stelde de werkgroep telkens een richtnota op en verspreidde ze in de loop van november en december.

Infrastructuur

• Eigenaaronderhoud

De raad van bestuur van het VIZO besliste om subsidies toe te kennen aan het VIZO-centrum VI-Kortrijk voor twee dossiers in het kader van eigenaaronderhoud. Het eerste dossier betreft de vervanging van een gedeelte van de houten ramen van het hoofdgebouw door aluminium glaspartijen. De maximale subsidie bedroeg € 50 446,58. Daarnaast werden er subsidies toegekend voor een maximum bedrag van € 13 604,89 voor de vervanging van twee ketels van de centrale verwarming in het bijgebouw aula-informatica van hetzelfde centrum.

• Huurtoelagen aan de centra

In 2001 werd er door het VIZO in totaal € 1 060 162,59 aan huurtoelagen toegekend aan de VIZO-centra.

• Actieprogramma HACCP-reglementering

Tegen eind 2000 werden alle voedingsateliers en cafetaria's van de centra aangepast aan de vereisten van de HACCP-reglementering. Op basis van een in 1999 doorgevoerde doorlichting ontvingen de centra in 2000 een eenmalige subsidie van € 597 528,55 (60%), de eigen investeringen bedroegen € 398 352,35. De aanpassingswerken in alle betrokken centra werden begin 2001 door het VIZO gecontroleerd.

Hoofdstuk 2: VIZO-netwerk

De commissie centra

Alle directeurs van de VIZO-centra zijn lid van de commissie centra. De commissie is bevoegd om de raad van bestuur en de praktijkcommissie voor te lichten of, op verzoek, te adviseren over aangelegenheden van vorming en pedagogische begeleiding van de cursisten evenals over de oprichting, de werking en de subsidiëring van de centra.

De directeurs van de centra worden tevens geïnformeerd over belangrijke veranderingen en beslissingen binnen het VIZO-netwerk of op Vlaams, federaal of Europees niveau.

De commissie centra vergaderde in 2001 zeven maal. De commissie gaf twee adviezen aan de raad van bestuur: enerzijds over het wetsvoorstel omtrent de kennis van bedrijfsbeheer en anderzijds over het statuut van lesgevers en het in aanmerking nemen van nuttige ervaring voor het bepalen van de geldelijke anciënniteit.

De commissie centra bezorgde de raad van bestuur ook een informatieve nota omtrent het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende de erkenning en de subsidiëring van de centra voor vorming van zelfstandigen en KMO.

Belangrijke topics op de vergaderingen van de commissie waren o.a. het kwaliteitslabel, het Strategisch Actieplan Leertijd, de leerplichtcontrole, de modularisering, de samenwerking met EDUCAM en VORMELEK, Europese projecten en Beter Bestuurlijk Beleid.

De commissie leersecretarissen

Deze commissie telt tien stemgerechtigde leden, twee leersecretarissen per provincie, voorgedragen door hun collega's. In de loop van 2001 werd de samenstelling van de commissie vernieuwd. In 2001 vergaderde de commissie leersecretarissen viermaal.

De besprekingen van de commissie leersecretarissen betroffen ook dit jaar hoofdzakelijk de strategische heroriëntering van de leertijd en het statuut van de leersecretaris.

De commissie maakte daarnaast een evaluatie op van de stageovereenkomsten, gaf advies voor de organisatie van een enquête over de CLB-leertijdbegeleiding, besprak het probleem van de 2/3 aanwezigheidsregel m.b.t. de examens leertijd, nam kennis van het informatiseringsproject leertijd en ging akkoord met de samenstelling van de projectgroep. Ten slotte gaf zij adviezen aan de praktijkcommissie over:

- de registratie van kandidaat-leerlingen zonder leerovereenkomst;
- de stageovereenkomst gecombineerd met een ondernemersopleiding die georganiseerd wordt over meer dan 2 halve dagen per week;
- een gezamenlijke stagedatabank Onderwijs-VDAB-VIZO;
- een leidraad voor het opportuniteitsonderzoek van nieuwe opleidingen in de leertijd;
- een trainingspakket voor praktijkkopleiders (Estafette II).

17

2.4. De lesgevers

2.3. De leersecretarissen

De leersecretaris is de sleutelfiguur in de leertijd die bemiddelt tussen leerling (en ouders) en de patroon-opleider. Hij functioneert onder toezicht van de praktijkcommissie.

In de loop van 2001 kreeg het VIZO een nieuwe voogdijminister, de heer Jaak Gabriëls. Hij gaf het VIZO opdracht om een strategisch actieplan uit te werken voor de heroriëntering van de leertijd. Ook besliste hij dat de leersecretarissen in de toekomst een contractueel statuut zouden krijgen. Hij vroeg dit statuut uit te werken met inbegrip van overgangsmaatregelen voor de huidige leersecretarissen.

De centra huldigen het principe dat ze voor de vormingsactiviteiten het best een beroep doen op lesgevers die als vakmensen in de praktijk van hun eigen zaak staan. Met deze lesgevers wordt doorgaans een overeenkomst van bepaalde duur gesloten. Een belangrijk aantal lesgevers in de leertijd daarentegen heeft een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur.

Lesgevers worden niet alleen gehonoreerd voor het aantal uren les dat ze verzorgen maar kunnen ook betaald worden voor pedagogische organisatie- en coördinatietaken (POC) die ze waarnemen. Bij de lesgevers met een overeenkomst van onbepaalde duur maken deze laatste activiteiten deel uit van hun takenpakket.

Hoofdstuk 2: VIZO-netwerk

Met een POC-budget van € 161.274,90 in 2001 werden er in totaal 5.680 uur POC gerealiseerd, waarvan 1.183 in de leertijd en 4.497 uur in de ondernemersopleiding.

Begin 2001 besliste de raad van bestuur van het VIZO om vanaf het tweede semester 2001 de lonen van de lesgevers in de VIZO-centra te laten berekenen door een erkend sociaal secretariaat. Deze beslissing werd ingegeven door de volgende elementen:

- de invoering van de euro
- het steeds complexer worden van de sociale en fiscale wetgeving
- de noodzaak voor het VIZO om zich te concentreren op het verzamelen van strategische cursisteninformatie en de informatisering van de erkenningsprocedures

De loutere loonberekening is geen kerntaak van het VIZO dat evenwel blijft instaan voor de maandelijkse uitbetaling van de lonen.

De decretale opdracht van het VIZO van 'derde betaler' blijft dus gehandhaafd.

Na het uitschrijven van een algemene offerte-aanvraag werd deze opdracht toegewezen aan het 'Sociaal Bureau van het Algemeen Dienstbetoon voor Middenstand en Beroepen' (ADMB). Einde juli 2001 werd de eerste loonberekening voor de lesgevers met een contract van onbepaalde duur uitgevoerd, begin oktober volgde de eerste loonberekening voor de lesgevers met een contract van bepaalde duur.

De noodzakelijke gegevensstromen werden volledig geïnformatiseerd. De VIZO-centra sturen vanuit hun softwarepakketten iedere maand prestatie- en persoonsgegevens van hun lesgevers door naar het sociaal secretariaat. Dat controleert de bestanden, voert de loonberekening uit en maakt betaalbestanden over aan het VIZO. Het VIZO ontvangt de rapportering van het sociaal secretariaat en voert de betaling van de lesgevers uit. Naast het luik loonberekening kunnen het VIZO en de VIZO-centra een beroep doen op het sociaal secretariaat voor advies inzake de sociale wetgeving.

2.5. De beroepscommissies, sectorcommissies en werkgroepen

De beroepscommissies en sectorcommissies fungeren als voornaamste binding tussen de opleidingen en de beroeps wereld. Zij zorgen ervoor dat de programma's op de ondernemersrealiteit worden afgestemd.

Een sectorcommissie die bevoegd is voor een "cluster" van samenhangende beroepen bestaat uit afgevaardigden van de centra, van de sector en van VIZO, in tegenstelling tot de beroepscommissies die enkel bestaan uit afvaardigingen van de beroepsorganisaties. Sectorcommissies begeleiden het modulariseringsproces binnen een bepaalde sector.

Beroepscommissies

• Auto

De beroepscommissie auto heeft werk gemaakt van de actualisatie van de programma's garagehouder-hersteller en carrosseriehersteller. Voor de leertijd is deze actualisatie voltooid, voor de ondernemersopleiding zal deze in 2002 verder worden afgewerkt.

• Bakkerij

De beroepscommissie bakkerij vergaderde vijf maal. Leden van de beroepscommissie traden op als extern jurylid bij de evaluatieproef van de aanvullende praktijkopleidingen in de ondernemersopleiding. Een werkgroep van de beroepscommissie werkte aan de modularisering van de beroepen uit de sector.

• Bandage, orthese, prothese en orthopedisch schoeisel

De beroepscommissie vormde, in het licht van de nieuwe stagemogelijkheden bij de ondernemersopleiding (Besluit Vlaamse regering 23/02/99), de opleiding van de leertijd orthopedisch schoeisel (OST) om tot ondernemersopleiding. Omdat de opleiding een grote technische en anatomische kennis vereist en sterk aanleunt bij de paramedische beroepen, werd ze geherwaardeerd en is een diploma hoger secun-

Hoofdstuk 2: VIZO-netwerk

dair onderwijs een instapvereiste geworden. Voor de opleidingen bandage, orthese en prothese (BOP) werden de curricula ondernemersopleiding afgewerkt. Een aantal van deze modules lopen gemeenschappelijk met de opleiding orthopedisch schoentechnicus.

Op advies van de beroepscommissie werd ook de opleiding orthopedisch schoentechnicus volledig op ondernemersniveau uitgewerkt. Gezien de praktijkmogelijkheden van de stageovereenkomst kan deze opleiding nu als ondernemersopleiding georganiseerd worden. Deze formule past beter bij de opleiding omdat deze nu algemeen erkend wordt als graduaatsopleiding, wat eveneens een betere kwaliteitsgarantie biedt.

De modularisering van de opleidingen wordt momenteel op Europees vlak overwogen. VIZO zal hieraan deelnemen via de beroepsfederatie en de beroepscommissie. In afwachting wordt de opleiding herwerkt van een vierjarige tot eenjarige opleiding. De laatste twee cursusjaren worden door de cursisten dikwijls niet gevolgd aangezien men ook zonder in het beroep kon stappen. In de toekomst zal een diploma categorie I vereist worden voor het verkrijgen van het RIZIV-nummer. Een verkorting van de opleiding dringt zich op om de cursisten in staat te stellen om binnen een redelijke termijn hun diploma te behalen. Binnen de ondernemersopleiding werd deze aanpassing gerealiseerd via het opvoeren van het aantal uren per cursusjaar van 120 uren naar 192 uren. De beroepscommissie werkte hieraan intensief mee. In september 2001 zijn de eerste cursisten met een vierjarige opleiding gestart. Voor de cursisten die hun opleiding voordien startten werd een vijfjarige overgangperiode uitgewerkt.

• Bloemsierkunst

Onder impuls van de beroepscommissie werd op 28 februari een studiedag georganiseerd voor de lesgevers waarbij het geactualiseerde programma met een inleidende module en een ondernemersmodule werd toegelicht, een informatief gedeelte en een interactief gedeelte d.m.v. drie werkgroepen. Er werd door de beroepscommissie een evaluatie van de studiedag gemaakt en bezorgd aan alle deelnemers.

De werking van de beroepscommissie bestond in 2001 verder uit het opmaken van een jaarlessenplan voor de inleidende module en een jaarlessenplan voor de ondernemersmodule om zo tegemoet te komen aan de vraag van de lesgevers hoe het vernieuwde curriculum te 'vertalen' in een lessenrooster.

De beroepscommissie startte met de voorbereiding van de jaarlijkse studiedag in het teken van de beroepstechnische woordenschat in de bloemsierkunst.

• Coiffure

De leertijdopleiding 'kapper' is vanaf september 2001 een feit. Er zijn, behoudens enkele leerlingen die een jaar moeten overdoen, geen leerovereenkomsten dames- of herenkapper meer.

Er wordt gewerkt aan de modularisering van de ondernemersopleiding.

Hierbij wordt rekening gehouden met het reeds gevolgde traject (leertijd of niet, praktijkervaring, andere opleidingen in de kappersbranche) en worden er modules voorzien die specifiek voor de nieuwe instapper bedoeld zijn. De commissie vergaderde twee maal in 2001 en werkte voornamelijk aan de uitwerking van de algemene bepalingen van het modulair traject.

• Edele metalen

Met een werkgroep, waarin vertegenwoordigers van de twee centra die binnen deze sector opleidingen aanbieden zetelden, werd een modulair traject opgesteld. Samen met deskundigen wordt hier verder inhoud aan gegeven.

• Electro

Binnen de sector elektro werd via werkgroepen verder gewerkt aan de modularisering van vooral de elektronicaberoepen en de beroepen met een industrieel karakter.

In de sector elektronica werd werk gemaakt van het programma "monteur/hersteller van toegepaste elektronica" dat werd opgesplitst tot "monteur van elektronica" en "toegepaste elektronica". Radio-TV Monteur/hersteller: een geactualiseerd opleidingsprogramma werd aangemaakt voor deze opleiding.

Hoofdstuk 2: VIZO-netwerk

De programma's "technicus industriële hydraulica en pneumatica" werden omgevormd tot "technicus elektro-hydraulica" en "technicus elektro-pneumatica". Opleidingen van 2 jaar werden teruggebracht tot modules van één jaar. Voor de opleidingen "koeltechniek/airco" werd een traject uitgewerkt en werden eveneens de programma's geactualiseerd.

"Installateur van domotica en immotica" werd herwerkt van een twee- naar een eenjarige opleiding met bepaling van de vereiste voorkeuren bij instroom.

Voor de opleiding "bedrijfs elektriciteit" werd de structuur op punt gezet, "verlichtingsdeskundige" kreeg een nieuw geconcretiseerd programma.

• Hondentrimmen

De beroepscommissie keurde een takenblad voor de leertijd goed. In dit takenblad wordt aangegeven welke taken de leerlingen in elk opleidingsjaar moeten beheersen.

De beroepscommissie nam kennis van het door het VIZO uitgewerkte begrippenkader voor de modularisering van opleidingen. Op basis hiervan zal de beroepscommissie een modulair traject uitwerken voor de opleidingen hondentrimmen, hondenfokker en uitbater van een dierenpension.

• Horeca

Een werkgroep van de beroepscommissie werkte een geactualiseerde structuur uit van de opleidingen in de leertijd en ondernemersopleiding en startte met de actualisatie van de programma's van de leertijd. De beroepscommissie vergaderde één keer.

• Kinderopvang

De beroepscommissie vergaderde in de loop van 2001 als werkgroep en gaf ondermeer advies over vrijstellingsaanvragen van cursisten. Op de agenda stond het begrippenkader modularisering en de modulaire aanpak.

Vermits de SERV volop werk maakt van het beroepsprofiel begeleider kinderopvang enerzijds en verantwoordelijke kinderopvang anderzijds (afwerking in 2002) werd de modulariseringsaanpak van de opleiding hierop afgesteld. Zo werd ondermeer een module buitenschoolse opvang uitgewerkt omdat deze

impliciet in het beroepsprofiel van de SERV zit opgenomen ook voor de particuliere sector. Op de vraag of Kind en Gezin deze module dan ook zou erkennen om toegang te verlenen tot tewerkstelling in de sector van de buitenschoolse opvang kwam negatief advies. Kind en Gezin verklaarde zich wel bereid om de opleiding in zijn geheel: beheerder Particuliere Opvanginstelling en de module buitenschoolse opvang, voor te leggen aan een expertenwerkgroep en na te gaan of deze opleiding en het diploma kunnen worden erkend om toegang te verlenen tot de erkende sector van de kinderopvang. Dit wordt in 2002 verder onderhandeld.

• Manege

De beroepscommissie begon aan de opmaak van een profiel voor de manegehoudersopleiders. Op vraag van de beroepscommissie werd een enquête gevoerd bij de lesgevers beroeps kennis in de manegesector.

De commissie nam kennis van het door het VIZO uitgewerkte begrippenkader voor de modularisering van opleidingen. Op basis hiervan zal de beroepscommissie een modulair traject voor de hippische opleidingen uitwerken.

Leden van de beroepscommissie werden betrokken bij de opportuniteitsonderzoeken van nieuwe opleidingen in de paardensector, bij de beoordeling van de C-proeven en bij het overleg met de secundaire scholen in de hippische sector over een mogelijke samenwerking vooral inzake de doorstroming vanuit het secundair onderwijs naar de VIZO-opleidingen.

• Slagerij

De commissie vergaderde vijf keer. Een werkgroep van de beroepscommissie werkte verder aan de modularisering van de beroepen uit de sector.

De beroepscommissie werkte in opdracht van de praktijkcommissie een aanvullende praktijkopleiding voor de leertijd uit, aansluitend op het profiel van een onderneming slagerij. Deze aanvullende praktijkopleiding leertijd werd de eerste maal georganiseerd in 2001 en geëvalueerd. Leden van de beroepscommissie traden op als extern jurylid bij de evaluatieproef van de aanvullende praktijkopleidingen in de ondernemersopleiding.

Hoofdstuk 2: VIZO-netwerk

• Vastgoedmakelaar

De beroepscommissie besprak met de centra die de ondernemersopleiding vastgoedmakelaar organiseren de examennormen van deze opleiding.

De beroepscommissie nam kennis van het door het VIZO uitgewerkte begrippenkader voor de modularisering van opleidingen en hield een eerste bespreking van een mogelijke modularisering van de opleiding vastgoedmakelaar. Ze besprak de beslissing van de bevoegde minister om voor stagiair-vastgoedmakelaars een verplichte bijscholing van 60u te voorzien en de gevolgen van deze beslissing voor de ondernemersopleiding stagiair-vastgoedmakelaar.

Een Europese richtlijn wordt voorbereid waardoor men in de toekomst een diploma op niveau bachelor zou moeten bezitten om tot het beroep vastgoedmakelaar te worden toegelaten. De beroepscommissie besprak de mogelijke gevolgen van een dergelijke richtlijn voor de ondernemersopleiding vastgoedmakelaar.

• Vastgoedexpertise

De beroepscommissie nodigde de VIZO-centra die de ondernemersopleiding vastgoedexpertise organiseren uit om hun ervaringen met de implementatie van het vernieuwd programma van deze opleiding te bespreken.

De beroepscommissie begon met het uitwerken van de examennormen voor de C-proef.

• Verzekeringen

De beroepscommissie besprak met de VIZO-centra de vraag om de 3-jarige geïntegreerde ondernemersopleiding verzekeringsmakelaar om te vormen naar een 2-jarige opleiding. Overeengekomen werd om de ondernemersopleiding om te vormen naar een 2-jarige gedesintegreerde opleiding van 512u BK met daarnaast een cursus bedrijfsbeheer specifiek toegepast voor de verzekeringsmakelaars.

De beroepscommissie werkte dit nieuwe concept uit voor het luik beroeps kennis: een nieuw lessenrooster werd opgemaakt, de leerdoelen en leerinhouden werden aangepast, de examennormen werden aangepast. Tegelijkertijd werd een aanvang genomen met de modularisering van de opleiding.

De beroepscommissie nam hiervoor kennis van het door het VIZO uitgewerkte begrippenkader voor de modularisering van opleidingen. Het vernieuwde programma beroeps kennis werd door de Controledienst voor Verzekeringen erkend.

Wat het luik bedrijfsbeheer betreft, nam de beroepscommissie kennis van de nieuwe aanpak van de cursus bedrijfsbeheer met inbegrip van het ondernemersplan. De beroepscommissie gaf aan een werkgroep de opdracht om het curriculum basiskennis bedrijfsbeheer specifiek voor de verzekeringsmakelaars te verfijnen.

De beroepscommissie werkte tot slot het activiteitenrapport voor de cursisten-stagiairs en de patroons-opleiders af.

Dit activiteitenrapport geeft enerzijds een overzicht van de taken die de cursisten-stagiairs bij het ondernemingshoofd-opleider moeten aanleren en biedt anderzijds zowel de cursist-stagiair als de patroon-opleider de mogelijkheid om de gevulde stage te evalueren.

Sectorcommissies

• Fotografie

De ondernemersopleiding 'Fotograaf' werd in 2001 geactualiseerd. Het traject voorziet twee instapniveau's, afhankelijk van kennis en ervaring van de cursist. Om te testen of men voldoende ervaring heeft om het inleidend niveau over te slaan, werden enerzijds een elektronische proef en anderzijds een handleiding voor het houden van het intake-gesprek uitgewerkt. Dit werd volledig geïmplementeerd in 2001.

De hoofdlijnen van het curriculum werden uiteengezet en geïmplementeerd in september 2001, het curriculum werd in 2001 en 2002 verder verfijnd tot een praktisch bruikbaar instrument. Einde 2001 werd eveneens gestart met de actualisering en de afstemming op de ondernemersopleiding van het curriculum leertijd.

• Hout

In de tweede helft van 2001 werd een nieuwe sectorcommissie Hout opgericht. Zij werkte een voorstel voor een globale modulaire structuur uit voor verschillende houtberoepen uit de

Hoofdstuk 2: VIZO-netwerk

bouwsector. Deze structuur is gebaseerd op het nieuwe principe van ondernemerstrajecten en omvatten zowel leertijd, ondernemersopleiding als de verdere specialisaties. In het licht van de samenwerking met de Dienst Beroepsopleiding van het Departement Onderwijs (DBO) en de VDAB houdt deze structuur ook rekening met de modulaire trajecten die bij de DBO reeds werden uitgewerkt.

• **Installaties**

De beroepscommissie centrale verwarming en de beroepscommissie sanitaire installatie, gas en metalen dakbedekkingen werden stopgezet en een nieuwe sectorcommissie installaties met subsectorcommissies centrale verwarming enerzijds en sanitaire installaties anderzijds werd opgericht. Binnen de sectorcommissie werd de eindfase van de nieuwe modulaire programma's ondernemersopleiding voor centrale verwarming, sanitair en individuele gastoestellen op punt gezet. Het opstarten van de modulaire opleidingen in september werd van dichtbij opgevolgd en probleempunten werden aangepakt.

• **Manager voor het autobedrijf**

De centrale adviesraad bouwde voort op de suggesties en de bemerkingen vanuit de regionale adviesraden. Er werd werk gemaakt van de invoering van het businessplan in plaats van de huidige monografie. Het aantal uren van de opleiding werd uitgebreid met 20, tweemaal 8 uur voor de afname van de examens en éénmaal 4 uur als infoavond rond het businessplan.

De sectorcommissie bereidde de promotie van de opleiding voor en stelde een gezamenlijke folder op. In 2001 werd er eveneens werk gemaakt van de aanmaak van uniforme syllabi voor de drie centra volgens een afgesproken stramen en lay-out. Elk centrum treedt daarbij op als eindredacteur van een aantal modules. Deze operatie moest uiterlijk in september 2002 afgerond zijn.

• **Prepress**

De commissie tekende een grafische opleidingsstructuur uit en werkte deze curricula modulair uit rekening houdend met de verschillende doelgroepen en de raakvlakken met de andere disciplines zoals bijvoorbeeld web- of multimedia-ontwikkelaar. Om te testen

of de cursisten voldoende kennis hebben om het inleidend niveau over te slaan, werd bovendien een elektronische proef samengesteld.

De raad van bestuur keurde de facultatieve implementatie van de gemeenschappelijke inleidende module goed vanaf september 2001. De werkgroep zal in 2002 verder werken aan dit traject en tevens een voorstel doen om de opleidingstrajecten van de andere sectoren af te stemmen op de eigen trajecten van grafisch vormgever en desktop publisher (werknamen). Het curriculum van de nieuwe gecertificeerde bijscholing 'Kwaliteitsverantwoordelijke digitale prepress' werd positief onthaald, erkend en geïmplementeerd in 2001.

• **Mobiliteit**

In de helft van 2001 werd een sectorcommissie mobiliteit opgericht die zich met twee hoofd-items zou bezighouden: de modularisering van respectievelijk de mechanica- en de metaal-sector. Vervolgens werd een subsectorcommissie opgericht die zich specifiek ging bezig houden met de leertijd.

Werkgroepen

• **Antiekhandelaar**

Einde 2001 startte de werkgroep met de actualisering van de ondernemersopleiding 'antiekhandelaar'.

• **Keramist – pottenbakker**

Beide werkgroepen vergaderden regelmatig samen om de curricula op elkaar af te stemmen. Toch werd geopteerd om de opleidingen niet volledig samen te voegen omwille van de grote verschillen tussen de technieken, uitrusting en accenten.

De geactualiseerde ondernemersopleidingen pottenbakker en keramist werden door de raad van bestuur goedgekeurd en geïmplementeerd in september 2001.

HOOFDSTUK 3: MIDDELEN EN PERSONEEL

Hoofdstuk 3: middelen en personeel

- 3.1 Financiële middelen
- 3.2 Personeel
- 3.3 HRM en evaluatie
- 3.4 Emancipatie
- 3.5 Preventiebeleid
- 3.6 Informatisering
- 3.7 Integrale kwaliteitszorg

3.1. Financiële middelen

De financiële middelen van het VIZO bestaan voornamelijk uit dotaties van de Vlaamse gemeenschap. In mindere mate zijn er ook eigen inkomsten uit prestaties (bv. bedrijfsadvies) voor ondernemingen, organisaties en particulieren. In 2001 bedroeg de basisdotatie aan het VIZO op basisallocatie 41.01 € 52.176.629,09 (2.104.800.000 fr.).

De additionele dotatie op basisallocatie 41.02 werd geïntegreerd in de basisdotatie. De eigen ontvangsten VIZO bedroegen € 1.140.616,39 (46.012.351 fr.). Conform de voorgaande jaren zitten de interesten 2001 vervat in de eigen ontvangsten. De afname van de eigen inkomsten moet zo goed als integraal toegeschreven worden aan de projecten. Het totaal van de ontvangsten kwam op € 54.382.344,01 (2.193.778.319 fr.). Het begrotingsresultaat tot en met het begrotingsjaar 2001 bedraagt € 1.487.361,14 (60.000.000 fr.).

In de rekening 2001 werd het gecumuleerd begrotingsresultaat tot en met 2000 ingebracht. Het bedroeg € 1.065.098,53 (42.965.968 fr.). Het grootste deel van de uitgaven, € 39.098.217,50 (1.577.218.184 fr.) ging naar activiteiten en opleiding. De personeelsuitgaven VIZO bedragen € 6.719.371,57 (271.058.777 fr.). De werkingskosten VIZO bedragen € 5.853.648,70 (236.135.603 fr.). In de werkingskosten zitten ook de uitgaven voor de tijdelijke projecten vervat. Het overzicht van de ontvangsten en uitgaven van het VIZO beslaat de jongste drie jaren. Het betreft hier niet de begrotingen, wel de rekeningen. Deze geven een juist beeld van de financiële verrichtingen van het instituut.

De boekhouding werd tot en met het boekjaar 2001 in Belgische frank gevoerd. De cijfers van de jaarrekeningen in euro zijn geconverteerd van Belgische frank naar euro waarbij zich

omrekeningsverschillen kunnen voordoen. Zoals decretaal bepaald werden de jaarrekeningen 2001 gecontroleerd door de bedrijfsrevisoren:

Fons Van Aperen
Bedrijfsrevisor
Leopoldslei 177-179
2930 Brasschaat

Willy De Mey
Bedrijfsrevisor
Kapellendries 29
9230 Wetteren

De bedrijfsrevisoren hebben een verklaring over de jaarrekening 2001 zonder voorbehoud opgesteld.

3.2. Personeel

Eind 2001 telde het VIZO 170 personeelsleden: 120 ambtenaren en 50 personeelsleden met een arbeidsovereenkomst. De gemiddelde leeftijd bij de statutaire personeelsleden is 41 jaar. Er zijn 37 mannelijke statutaire personeelsleden (31%) tegenover 83 vrouwelijke statutaire personeelsleden (69%). De gemiddelde leeftijd bij de oncontractuele personeelsleden is 30 jaar. Er zijn 14 mannelijke contractuele personeelsleden (28%) tegenover 36 vrouwelijke contractuele personeelsleden (72%).

In de loop van 2001 werden 24 aanwervingen gerealiseerd:

- 15 adjuncten van de directeur
- 5 deskundigen
- 1 medewerker
- 2 assistenten.

Vermist de personeelsformatie bijna volledig is ingevuld, gebeurden de meeste aanwervingen op contractuele basis.

In de loop van het jaar 2001 werd in samen-

Hoofdstuk 3: middelen en personeel

werking met Selor een nieuw examen voor bedrijfsadviseur georganiseerd. De wervingsreserve werd afgesloten met negen nieuwe kandidaten bedrijfsadviseur.

In 2001 verlieten 15 personeelsleden het VIZO:

- 2 wegens pensionering
- 9 wegens vrijwillig ontslag
- 4 wegens ontslag.

In 2001 stroomden 14 personeelsleden door d.m.v. de toekenning van een hogere salarisschaal. Dit kan door de opbouw van schaalanciënniteit via de functioneringsevaluatie.

Naast deze doorstroming op basis van functioneringsevaluatie waren er in 2001 ook twee procedures voor bevordering tot hoofdmedewerker. Negen personeelsleden stroomden door tot hoofdmedewerker-secretaris en vijf personeelsleden stroomden door tot hoofdmedewerker-inhoudelijke specialisatie.

Het VIZO zet zich in voor de statutaire aanwerving van valabele contractuele personeelsleden. In 2001 werden zes contractuele personeelsleden die geslaagd waren voor een aanwervingsexamen bij Selor aangeworven via oproeping op naam:

- 1 pedagogisch adviseur
- 3 bedrijfsadviseurs
- 2 adjuncten van de directeur.

Tijdens het jaar 2001 hadden twee mutatieprocedures plaats: één personeelslid kon daardoor dichterbij huis gaan werken en één personeelslid kreeg hierdoor op haar vraag een nieuwe jobinhoud.

In 2001 werden eveneens vier projectleiders aangesteld: één voor het project bedrijfsadvies "Matrix-netwerk", één voor het project vorming - modularisering van de opleiding, één voor het project regiefunctie zwaartepunt 3 doelstelling 3 ESF en één voor het project geïntegreerd informatiesysteem VIZO-centra.

3.3. HRM en evaluatie

In 2001 werd binnen VIZO aandacht besteed aan de verdere optimalisatie van het PLOEG-systeem d.m.v. de implementatie van de variabele functioneringstoelage en de organisatie van een BUE (bottom up evaluation) van het middenkader.

Ook aan kwaliteitsvol leidinggeven werd in 2001 veel aandacht geschonken. Dit leidde o.a. tot de opmaak van een charter voor leidinggevendenden.

Samen met verschillende personeelsleden werd gewerkt aan het formuleren van alternatieve werkvormen (o.a. 4-dagenwerkweek). Een projectvoorstel werd ingediend maar niet weerhouden wegens te lage draagkracht.

In 2001 werden de resultaten van het stressonderzoek binnen VIZO bekendgemaakt. Er werd per dienst gewerkt aan de implementatie van de aanbevelingen door het externe bureau waarmee werd samengewerkt.

Eind 2001 werd gestart met de aanbestedingsprocedure voor externe begeleiding voor het PIP/PEP-project (procesimplementatie en personeelsplanning), zodat begin 2002 kon gestart worden met de concrete uitwerking van dit project, dat zal leiden tot een nieuw personeelsplan.

3.4. Emancipatie

Op gebied van emancipatie werden in 2001 volgende projecten aangepakt:

• Genderverhoudingen in het statuut

Met alle leden van de werkgroep statuut werd onderzocht welke delen van het statuut problemen opleveren voor de genderverhoudingen in de verschillende instellingen. De teksten over inventaris verschillende mogelijkheden personeelscategorieën en problematische onderdelen statuut werden in september 2001 voor advies voorgelegd aan de raad van bestuur van MOVI.

Hoofdstuk 3: middelen en personeel

• Toepassen checklist gender bias competentieprofielen

Naar aanleiding van de voorstelling van de VTO Ken- en stuurgetallen op 19 juni 2001 heeft het managementteam en de directieraad zich akkoord verklaard met een strategisch VTO beleidsplan waarbinnen het afleggen van een "competentieontwikkelingstraject" een centrale plaats inneemt. Bij het vastleggen van de competentieprofielen met de betrokken functiehouders zal er vast en zeker gebruik worden gemaakt van de geleverde checklist "gender bias in functiebeschrijvingen".

• Evenwichtige vertegenwoordiging mannen en vrouwen in adviesorganen

Alle voorzitters van adviesorganen die voor meer dan 2/3de uit hetzelfde geslacht zijn samengesteld werden tijdens het afgelopen werkjaar door de emancipatieambtenaar aangeschreven. In de brief werd hen gewezen op de niet geldige samenstelling van hun adviesorgaan. Intussen werd de samenstelling van een aantal commissies reeds aangepast.

• Project deeltijds leidinggeven

De informatie over het project deeltijds leidinggeven werd aan alle leidinggevendenden bezorgd. I leidinggevendende van VIZO stapte in het project.

• Combinatie arbeid-gezin

Er werd kinderopvang aangeboden aan alle personeelsleden en er werd toezien op de kwaliteit van deze kinderopvang.

• Generieke doelstellingen leidend ambtenaar

De Vlaamse regering heeft beslist dat de topambtenaren de aandacht voor diversiteit moeten opnemen in één van de drie generieke doelstellingen (de andere generieke doelstellingen betreffen de voortgang van de proces- en personeelsplanning en de ontwikkeling van leiderschap). Er werd een poging gedaan om de actiepunten uit het onderzoek "gender in balans", het positief actieplan en de generieke doelstelling "aandacht voor diversiteit" te integreren.

3.5. Preventiebeleid

Op vraag van het basisoverlegcomité organiseerde de preventieadviseur in overleg met de personeelsdienst, de opdrachthouder HVO en de Externe Dienst voor Preventie en Bescherming een stressonderzoek. In maart 2001 werden alle personeelsleden van het VIZO aangeschreven om vrijblijvend een stress-enquêteformulier in te vullen. De respons bedroeg 68 %, op zich al een succes.

Naast de klassieke elementen van stress, werd er ook gepeild naar de gevolgen van het project Beter Bestuurlijk Beleid op het psychisch welzijn.

Algemeen werden de volgende onderzoeksresultaten vastgesteld:

- over heel de organisatie is er sprake van vrij gunstige arbeidsomstandigheden
- de werkdruk is gemiddeld, met uitzondering van enkele groepen van personeelsleden met een hogere werkdruk
- de personeelsleden kennen veel autonomie in het werk
- er bestaan zeer veel mogelijkheden tot het ontplooiën van persoonlijke vaardigheden
- de personeelsleden ondervinden voldoende sociale steun (vooral van hun collega's)
- er is sprake van een matige onzekerheid, een hogere stress-score en gevoelens van burn-out
- de algemene tevredenheid en het ziekteverzuim zijn gemiddeld

De impact van het project Beter Bestuurlijk Beleid:

- een meerderheid van de personeelsleden ziet in de veranderingen nieuwe kansen voor zichzelf
- men maakt zich vooral zorgen over de nieuwe jobinhoud en de verplaatsingen
- de personeelsleden hebben minder plezier in hun werk omdat het zo lang duurt voor er duidelijkheid is en de concrete veranderingen te lang aanslepen

De resultaten werden ook geanalyseerd naar functie, plaats van tewerkstelling en statuut.

Hoofdstuk 3: middelen en personeel

Op basis van deze analyses werd besloten om in kleinere groepen (per functie, dienst of plaats van tewerkstelling) de onderzoeksresultaten te bespreken. Uiteindelijk moeten deze gesprekken er toe leiden om rond concrete thema's positieve acties te ondernemen. Dit proces is momenteel nog in volle gang.

3.6. Informatisering

Met de selectie van de technische leverancier op basis van de algemene offerteaanvraag die eind 2000 werd uitgebracht, konden de concrete werkzaamheden rond het project "informatieuitwisseling tussen VIZO en de VIZO-centra" eindelijk van start gaan. De doelstellingen van het project werden eerst formeel in een "Project Statement" vastgelegd en een stuurgroep werd in het leven geroepen. Nadat de te informatiseren processen waren geanalyseerd en een eerste datamodel op punt werd gesteld, konden de eerste prototypes aan de toekomstige gebruikers worden voorgesteld. Daarnaast werd gestart met het bestellen, installeren en configureren van de nodige servers en met de eerste softwareontwikkelingen voor basisfunctionaliteiten waarop later verdergebouwd kon worden (beveiliging, logging, lijstgenerator). Tegelijkertijd werden een voorstudie m.b.t. het toekomstige beleidsinformatiesysteem uitgevoerd en een lastenboek voor de uitbesteding van de betaling van de lesgevers door een sociaal secretariaat uitgebracht.

Talrijke informatiesessies en vergaderingen werden ook besteed aan het informeren van alle betrokkenen (o.a. de centra) en aan het voorbereiden van een mogelijke integratie met het project leertijd.

Na een zomerperiode die intensief aan ontwikkelingen en testen werd besteed, konden de beroepsadviseurs van start gaan met de invoer van de beroepen en modules in de nieuwe webtoepassing. Kort daarna konden ook de provinciale diensten van start gaan met het invoeren van de cursussen die in de centra wor-

den georganiseerd. Inmiddels werden de lesgevers ook voor de eerste keer betaald via het sociaal secretariaat.

Terwijl er verder werd ontwikkeld aan het registreren van wijzigingen van het aantal uren en van samenvoegingen en splitsingen van cursussen, kwam ook stilaan het beleidsinformatiesysteem tot stand. Hiermee werd het mogelijk de in de centra georganiseerde cursussen te analyseren, de prestaties van de lesgevers op te volgen en de financiering van de centra op basis van activiteitseenheden te berekenen.

Later werd het beleidsinformatiesysteem aangevuld met mogelijkheden om ook de budgetten van de centra tegen forfaitaire kosten en de interne budgetten van VIZO tegen reële uitgaven op te kunnen volgen.

Tenslotte werd tegen het einde van het jaar gestart met het optimaliseren van de datastructuur in het zicht van een betere beleidsinformatie en met het uitschrijven van een nieuw lastenboek voor externe hosting. Dankzij dit laatste subproject moeten de servers waarop steeds kritischere toepassingen draaien in de nabije toekomst ook in optimale omstandigheden ondergebracht en beheerd worden.

3.7. Integrale kwaliteitszorg

Het project integrale kwaliteitszorg werd in 2000 opgestart door de stuurgroep IKZ en kwam in 2001 op kruissnelheid. Deze stuurgroep is samengesteld uit directeurs van enkele centra en wordt gecoördineerd door het VIZO. Elly Kerkhofs werd aangeworven als adjunct van de directeur om samen met projectleider Luc Neyens de activiteiten op het vlak van kwaliteitszorg te begeleiden en te coördineren.

In het kader van het IKZ-project werken de centra van het VIZO-netwerk systematisch aan kwaliteitsverbetering. Ze doen dit via gerichte sterkte-zwakte analyse op basis van zelfdiagnose met vragenlijsten. Hiervoor werd het kwaliteits-

Hoofdstuk 3: middelen en personeel

instrument "PROZA versie VIZO" ontwikkeld. Dit instrument voor zelfevaluatie is gebaseerd op het bekende EFQM-model en werd volledig aangepast aan de eigenheid van de VIZO-centra. Het bevat 9 aandachtsgebieden. Elk aandachtsgebied omvat een aantal kritische aspecten, criteria genoemd. Deze criteria bestrijken alle belangrijke en kwaliteitsbepalende factoren in een VIZO-centrum. PROZA versie VIZO bestaat in totaal uit 54 criteria met elk 25 vragen.

Midden 2001 was het instrument gebruiksklaar en werd gestart met de grondige voorbereiding van de zelfevaluatie. Op het niveau van de regio's werden kwaliteitscoördinatoren aangesteld om het proces van kwaliteitszorg in goede banen te leiden.

Samen met de kwaliteitsmedewerkers in de lesplaatsen organiseerden zij informatievergaderingen en zorgden voor een evenwichtige samenstelling van de diagnosegroepen. Deze bestaan uit een aantal personen die nauw betrokken zijn bij het te behandelen aandachtsgebied of criterium.

De regionale kwaliteitscoördinatoren zijn vertegenwoordigd in een werkgroep en worden actief begeleid en ondersteund door het VIZO, met name door de projectleider en de medewerker IKZ. Deze werkgroep ontplooit tevens activiteiten in functie van de integrale kwaliteitszorg van het VIZO-netwerk. Zo worden bijvoorbeeld procedures uitgewisseld en enquêtes opgesteld.

Kwaliteitszorg is voor de centra van het VIZO-netwerk overigens geen vrijblijvende activiteit, maar één van de organisatievoorwaarden van het erkennings- en subsidiëringsbesluit. Dit besluit vermeldt tevens dat de centra op basis van 5 criteria geëvalueerd zullen worden en kwaliteitszorg is één van deze criteria. De evaluatie meet zowel de progressie van de centra als de relatieve positie van de centra onderling.

Wie zeer goed scoort in het VIZO-netwerk of uitzonderlijke vooruitgang boekt, kan na een visitatie, aanspraak maken op een bonus.

De introductie van kwaliteitszorg in het VIZO-netwerk wordt ondersteund door het kabinet

van onze voogdijminister.

Eind 2001 werd de voorbereidende fase afgerond, zodat de eigenlijke zelfevaluatie in 2002 kan plaatsvinden.

Hoofdstuk 3: middelen en personeel

CIJFERS JAARVERSLAG 2001 (in BEF) conversie euro= 40,3399

UITGAVEN	1999	2000	2001
Personeel	243.770.221	253.871.559	271.058.777
Werking en projecten	187.713.206	234.121.445	236.135.603
Activiteiten			
• Admin.Vereenvoudiging	981.843	18.425.796	9.363.027
• Bedrijfsbegeleiding	6.753.919	12.588.313	13.614.766
• Vormgeving	17.505.882	19.346.399	26.387.962
• Vorming en opleiding	1.523.909.768	1.552.743.027	1.577.218.184
TOTAAL UITGAVEN	1.980.634.839	2.091.096.539	2.133.778.319

ACTIVITEITEN VORMING	1999	2000	2001
Uitrusting	-	-	-
Communicatie	8.146.855	2.514.210	6.982.668
Vergoedingen	6.284.358	8.066.784	40.467.397
Selecties	-	-	-
Studie en onderzoek	8.901.853	10.982.418	10.390.930
Leertijd	408.579.727	390.025.417	373.941.293
Ondernemersopleiding	683.597.050	688.301.743	702.023.951
Taal	-	-	-
Bijscholing	67.940.955	71.285.406	84.049.941
Vervolmaking	118.574.621	147.874.105	146.713.665
Bijscholing lesgevers	3.543.480	3.628.281	4.221.018
Specifieke toelagen centra	218.340.869	230.064.663	208.427.321
Diverse onkosten	-	-	-
TOTAAL	1.523.909.768	1.552.743.027	1.577.218.184

ONTVANGSTEN	1999	2000	2001
Eigen ontvangsten	39.972.047	52.844.313	46.012.351
Dotatie programma 52.2 – BA 4101	1.893.100.000	2.007.300.000	2.104.800.000
Additionele dotatie (BA 4102)	50.000.000	50.000.000	-
Dotatie intresten	-	-	-
Resultaatverwerking	21.480.986	23.918.194	42.965.968
TOTAAL ONTVANGSTEN	2.004.553.033	2.134.062.507	2.193.778.319
RESULTAAT	23.918.194	42.965.968	60.000.000

Hoofdstuk 3: middelen en personeel

CIJFERS JAARVERSLAG 2001 (in EUR) conversie euro= 40,3399

UITGAVEN	1999	2000	2001
Personeel	6.042.905,93	6.293.311,56	6.719.371,57
Werking en projecten	4.653.288,83	5.803.719,02	5.853.648,70
Activiteiten			
• Admin.Vereenvoudiging	24.339,25	456.763,55	232.103,38
• Bedrijfsbegeleiding	167.425,28	312.056,13	337.501,23
• Vormgeving	433.959,48	479.584,70	654.140,49
• Vorming en opleiding	37.776.736,38	38.491.494,20	39.098.217,50
TOTAAL UITGAVEN	49.098.655,15	51.836.929,16	52.894.982,87

ACTIVITEITEN VORMING	1999	2000	2001
Uitrusting			
Communicatie	201.955,26	62.325,64	173.095,82
Vergoedingen	155.785,17	199.970,35	1.003.160,57
Selecties			
Studie en onderzoek	220.671,17	272.247,03	257.584,43
Leertijd	10.128.426,87	9.668.477,54	9.269.762,52
Ondememersopleiding	16.945.928,22	17.062.554,52	17.402.719,17
Taal			
Bijscholing	1.684.212,28	1.767.119,06	2.083.543,61
Vervolmaking	2.939.388,07	3.665.703,31	3.636.936,75
Bijscholing lesgevers	87.840,57	89.942,74	104.636,30
Specifieke toelagen centra	5.412.528,76	5.703.154,02	5.166.778,33
Diverse onkosten			
TOTAAL	37.776.736,37	38.491.494,21	39.098.217,50

ONTVANGSTEN	1999	2000	2001
Eigen ontvangsten	990.881,16	1.309.976,30	1.140.616,39
Dotatie programma 52.2 – BA 4101	46.928.723,17	49.759.667,23	52.176.629,09
Additionele dotatie (BA 4102)	1.239.467,62	1.239.467,62	-
Dotatie intresten	-	-	-
Resultaatverwerking	532.499,73	592.916,54	1.065.098,53
TOTAAL ONTVANGSTEN	49.691.571,68	52.902.027,69	54.382.344,01
RESULTAAT	592.916,53	1.065.098,53	1.487.361,14

Opmerking : De boekhouding werd tot en met het boekjaar 2001 in Belgische frank gevoerd. De cijfers van de jaarrekeningen in EURO zijn geconverteerd van BEF naar EURO waarbij zich omrekeningsverschillen kunnen voordoen.

DEEL 2: DIENSTEN EN PRODUCTEN

Vorming en opleiding, bedrijfsbegeleiding, vormgeving, administratieve vereenvoudiging en de promotie van het zelfstandig ondernemen zijn de 5 kernopdrachten die het VIZO bij zijn oprichting meekreeg van de Vlaamse regering.

Deze opdracht werd vertaald in een mission statement: “Het VIZO-netwerk wil toegankelijke en geïntegreerde diensten verlenen, die meer en beter ondernemerschap realiseren...” Concreet betekent dit een dienstenpakket gaande van opleidingen en adviesdiensten tot vormgeving, een mediatheek, Europese projecten, een digitaal dienstenplatform en zoveel meer. In dit ruime kader ontwikkelen zich uiteraard ook continu nieuwe projecten en plannen, wordt er gezocht naar andere, nieuwe producten en worden bestaande diensten en projecten onderzocht en geëvalueerd.

A close-up, sepia-toned photograph of a hand holding a metal handle of a leather bag. The hand is positioned in the upper left, with fingers gripping the handle. The bag's surface is textured leather, and a metal clasp is visible in the lower right. The background is dark and out of focus.

HOOFDSTUK I: VORMING EN OPLEIDING

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

- I.1 Een waaier van beroepen
- I.2 Een levenslang vormingssysteem
- I.3 Gereguleerde beroepen

I.1. Een waaier van beroepen

Het netwerk van VIZO-centra biedt een gevarieerd rijk aanbod van opleidingsmogelijkheden.

Het VIZO-netwerk biedt een rijk en uiteenlopend pakket van vormingsactiviteiten aan voor de gedifferentieerde doelgroepen van kleine en middelgrote ondernemingen. Dat aanbod wordt voor het grootste gedeelte door de centra georganiseerd. Voor een beperkt gedeelte wordt het initiatief genomen door professionele en interprofessionele organisaties. Het vormingsaanbod wordt op drie niveaus opgebouwd: de leertijd, de ondernemersopleiding en de voortgezette vorming.

Het VIZO voert een dynamisch beleid inzake de opleiding en vorming van de zelfstandigen en KMO. Een degelijk opgezet, flexibel systeem van opleiding en vorming impliceert een permanente "productontwikkeling" en/of "productaanpassing".

Deze kwalitatieve uitbouw kan maar lukken door een degelijke "productimplementatie". De kwalitatieve ondersteuning vergt een permanente "productbegeleiding" en "kwaliteitscontrole" door pedagogisch toezicht in uitvoering van het gesteld of te ontwikkelen pedagogisch beleid. Het grote kenmerk van het opleidingssysteem, nl. de "flexibiliteit" leidt tot herschikkingen in het programma-aanbod en eist een noodzakelijke planning en coördinatie van de activiteiten.

Beroepenlijst

Een overzicht van alle erkende opleidingen in de leertijd en/of in de ondernemersopleiding:

Voeding

slager-spekslager, paardenslager, slachtafvalbereider, slachter bereider van wild en gevogelte, brood- en banketbakker, restauranthouder, suiker- en chocoladebewerker, molenaar, visbereider, traiteur-banketaannemer, ijsbereider, kaasfabrikant, hotelhouder, koffiebrander, chiconreibrander, veevoederfabrikant en -handelaar, bereider van verkoopklare gerechten, snackbar-exploitant, exploitant van plattelandstoerisme frituuruitbater, uitbater van café-snack-tearoom, café-uitbater.

Textiel

herenkleermaker, dameskleermaker, naaister, confectioneur van huishoudlinnen, confectioneur van linnengoed, confectioneur van herenkleding, confectioneur van dameskleding, confectioneur van kinderkleding, confectioneur van werkkledij, confectioneur van sportkleding, confectioneur van breiwerk, machineborduurster, hand- en machinebreister, handborduurster, passmentwerker, korsettenmaker, modiste, vervaardiger van dekzeilen, tenten, zakken, poppenaankleester, bontwerker, textielreiniger: witwasser, textielreiniger: chemisch reiniger-verver, wever, confectioneur van platiëkkleding, textieltekenaar, vlasser, hersteller van oosterse tapijten, confectioneur van regenkleding, hemdenmaker, vlaggenmaker, confectioneur van dassen, strikken, sjaals, modeontwerper, industrieel patroontekenaar, restaurator van handgemaakte tapijten, decorateur van textiel.

Hout

schrijnwerker-timmerman, meubelmaker, houtbeedhouwer-ornamentmaker, modelmaker (hout), houtdraaier, restaurateur van antieke meubelen, vervaardiger van keukenmeubelen, parketvloerlegger, stoelenmaker, klompenmaker, houtzager, mandenmaker, fijnmandenmaker, stoelenmatter, rietmeubelmaker, wijnenmeubelmaker, fabrikant van biljarttafels, vervaardiger van houten koffers voor muziekinstrumenten en apparaten, trappenmaker, bouwer van houten boten, riet- en wissenvlechter, vervaardiger van houten speelgoed, plaatser van systeemwanden en -plafonds.

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

Leder

schoenmaker en –hersteller, marokijnwerker, gareelmaker, vervaardiger en hersteller van tuig en zadels voor de rijtuigen, leerlooier, orthopedie-schoentechnicus.

Onedelmetalen

smid, metaalconstructeur, bouwsmid, constructeur van gebinten, constructeur van buisconstructies, constructeur van vrachtwagen- en aanhangwagenchassis, constructeur van speciale carrosseriën voor vracht- en bestelwagens, scheepshersteller, kunstsmid, hoefsmid, plaatwerker-ketelmaker, carrosseriehersteller, constructeur en hersteller van autoradiatoren, constructeur van buis- en plaatmeubelen, luchtermaker in metaal en glas, gieter, zinkwerker-plaatser v. metalen dakbedekkingen van gebouwen, sanitair installateur-loodgieter, installateur van centrale verwarming, installateur voor gasverwarming met individuele toestellen, vervaardiger van blad- en spiraalveren, technicus klimaatregeling/airco, bekleder met warmte-isolerend materiaal, staalgraveur, graveur, kopersmid, fabrikant van houtlintzagen, slotenmaker beveiliging van gebouwen, aannemer constructeur van aluminium ramen en deuren, aluminium constructeur.

Edelmetalen

juwelier-goudsmid, graveur in edele metalen, edelsteen setter, hersteller en transformator van juwelen, ontwerper van sierraden, gieter van juwelen van edele metalen.

Werktuigkunde

mecaniciën, garagehouder-hersteller, motorfietsmecaniciën, fietsmecaniciën, bromfietsmecaniciën, mecaniciën voor landbouw- en tuinbouw-trekkers en -machines, mecaniciën voor kantoomachines, mecaniciën voor naaimachines, mecaniciën voor snij- en weegtoestellen, mecaniciën voor scheepsdieselmotoren, mecaniciën voor lichte schroefvliegtuigen, mecaniciën voor motorplezierboten, mecaniciën voor bouw- en wegenaannemersmaterieel, mecaniciën voor heftrucks, handelaar in tweedehandse autovoertuigen, monteur-hersteller van pneumatische en hydraulische werktuigen en machines, monteur-hersteller van hydraulische vrachtwagenkranen-importeur en exporteur van voertuigen, manager voor het autobedrijf.

Electriciteit

residentieel elektrotechnisch installateur, elektrowikkelaar, radio- en televisietechnicus-hersteller, auto-elektronicus, vervaardiger van accumulatoren, koeltechnicus/frigorist, galvanoplast, fabrikant-installateur van lichtreclames, automaathersteller, monteur-hersteller van antidiefstalsystemen, monteur in toegepaste elektronica, technicus in industriële elektronica, bedrader geprefabriceerde schakelverdelinrichtingen, bordenshouder, monteur-hersteller van liften, technicus elektro hydraulica, technicus electro-pneumatica, technicus in nieuwe energiewinningen, technicus onderhoudselektriciën, technicus in meet- en regeltechnieken, pc-technicus, technicus domotica, installateur industriële automatisatie, hersteller van elektrische huishoudapparaten, verlichtingsadviseur.

Precisiemechanica

horlogemaker-hersteller, wapensmid, wapenhersteller.

Bouwbedrijf-steen-beton

metselaar-betonwerker, dakdekker-plaatser van niet metalen dakbedekkingen van gebouwen, plafonneerder-cementwerker, fabrikant-plaatser van sierschouwen, aannemer dichtingswerker platte daken, voeger, aannemer van wegenwerken, tegelzetter, steenhouwer, pottenbakker, marmerbewerker, vervaardiger van kunststeen, aannemer van thermische isolatiewerken, vervaardiger van betonnen stukken, keramist, operator van onderwaterwerken, aannemer van sloopwerken, grondwaterputboorder, aannemer-restaurateur van gebouwen, reiniger van gevels, plaatser van rieten daken, schriftbeeldhouwer, kassei- en klinkerlegger, plaatser van industriële vloeren, renovatie- en herstellingswerken in de bouw.

Schilderwerk en stoffering

huisschilder, decoratieschilder, wand- en vloerbekleeder, reclameschilder, autobekleeder, stoffeerder: -meubelstoffeerder-woningstoffeerder-naaister voor woningstoffering, woninginrichter, zandstraler, lakker en metalliseerder van metalen, beletterings- en airbrushtechnicus.

Drukwerk-boekbinderij

typo-drukker, offsetdrukker, zeefdrukker, handboekbinder, stempelmaker, drukker-flexograaf, fotografisch zetter, reprograaf, digitaal beeldwerker-scanneroperator, multimedia-ontwikkelaar.

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

Glas

glazenmaker, glasetser en glasdecorateur, inlijster, glasinstrumentenmaker, glazenier, glasblazer van sier- en gebruiksvoorwerpen.

Fotografie-grafisch werk

fotograaf, realisator van videoprogramma's, fotografeur, publiciteitstekenaar, grafisch elektronisch designer, illustrator van boeken en tijdschriften, realisator van teken- en animatiefilms, persfotograaf.

Personenverzorging

herenkapper, dameskapper, tandprothesetechnicus, opticien-brillenmaker, opticien-optometrist, vervaardiger-hersteller van optisch materieel, schoonheidsspecialiste, haarwerker-pruikenmaker-grimeur, bandagist, orthesist, prothesist, pedicure, kleur- en stijlconsulent, kapper, kunstnagelstyling.

Tuinbouw- en bosbouw

groenteteler, boomkweker, fruitteler, bloemen- en plantenteler, florist, bosbouwkundige, tuinaannemer, aannemer van land- en tuinbouwwerken, bosbouwuitbater, aannemer van beplantingswerken, herborist, beheerder van bossen, parken en groenzones, kruidenteler, tuinverzorger, tuinontwerper, boomverzorger, kruidenverwerker.

Synthetische stoffen

vervaardiger van kunststoffen voorwerpen, apparaten en buizen, bewerker van thermoplastische kunststoffen (vacuümprocédé), vervaardiger van kunststoffen bloemstukken, constructeur van polyvinylchloride ramen, deuren en luiken.

Muziek

pianostemmer en hersteller, orgelbouwer, hersteller van muziekinstrumenten, vervaardiger van fluiten, klarinetten, hobo's en saxofoons, clavcimbelbouwer.

Allerlei

vervaardiger van industriële veiligheidsuitrustingen, vervaardiger van veren, kunstbloemen en droogbloemen, lampkapmaker, vulcaniseerder, kaarsenmaker, etaleur, hersteller van antieke voorwerpen, aannemer schoonmaak van gebouwen, plaatser van ingerichte keukens, rolluikma-

ker, lijstenmaker-vergulder, inrichter van motorhomes, caravans, woonwagens, woocellen en marktewagens, plaatser-hersteller van banden met stuurinrichtingscorrectie, antiekhandelaar, decorbouwer, scenograaf, koetsenmaker, restaurateur van schilderijen op gewezen dragers standenontwerper-bouwer, vervaardiger van kwasten, hersteller-restaurateur van koetsen, restaurateur van papier, vervaardiger-hersteller van poppen, restaurateur van schilderijen, andere dragers, restaurateur van keramische voorwerpen.

Dieren

pluimveehouder, dierenopzetter, hondenfokker, hondentrimmer, trainer van dravers, manègehouder, trainer van renpaarden, paardenfokker, viskwekerichthyoloog, uitbater van een dierenpension, zelfstandig instructeur paardrijden.

Kleinhandelaar

kleinhandelaar in..., kleinhandelaar in vleeswaren, kleinhandelaar in vaste brandstoffen, kleinhandelaar in vloeibare brandstoffen, ambulante handelaar op de openbare markten.

Intellectuele dienstverlenende beroepen

verzekeringmakelaar, stagiair-vastgoedmakelaar, fiscalist, vastgoedmakelaar, beleggings- en kredietmakelaar, hostess, boekhouder, auto-expert, reisbureauhouder, kandidaat-accountant, handelsagent, bouwpromotor-projectontwikkelaar, marketingconsulent, sociaal consulent, autocarexploitant, vastgoedexpert, toerisme- en handelspromotor, systeemanalist, informaticaconsulent, bedrijfsadviseur voor kmo, exportconsulent, reisleader, begrafenisondernemer, beheerder van kampeerterreinen, beheerder van rust- en bejaardentehuizen, publiciteitsconsulent, pr-adviseur, privédetective, verlener van kantoor diensten, audio- en videoconsulent, uitbater van een fitnesscentrum, beheerder van een particuliere opvanginstellingorganisator van evenementen, journalistuitbater van een kunstgalerij, thanatopractor, consulent in telematica, transportorganisator, uitbater van ambulancediensten, beveiligingsadviseur binnenvaartondernemer, hygiëneconsulent in de voedingssector, ceremoniemeester, zelfstandig uitbater van een koerierdienst, programmeur, technicus in telematica

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

Groothandelaar

groothandelaar in suikerwaren, groothandelaar in boter, eieren en melkgroothandelaar in fruit en groenten, groothandelaar in bakkerijgrondstoffen, groothandelaar in bier, mineraal water en limonades, groothandelaar in verse zeevis, groothandelaar in wijn en geestrijke dranken, kaasgroothandelaar, groothandelaar-bereider in kruidenrijen voor spekslagerswaren, groothandelaar in verven en vernissen, groothandelaar in elektrisch materieel, tabakgroothandelaar, groothandelaar in marokijnwaren, groothandelaar in papierwaren en kantoorbenodigdheden, slagergroothandelaar, groothandelaar in fiets-, bromfiets- en motorfietsonderdelen, groothandelaar in bouwmaterialen, groothandelaar in textielwaren, veehandelaar, handelaar in inlandse granen, handelaar in foerage en stro.

Erkende gecertificeerde bijscholingen

Voeding

charcuterie, bereider van verkoopklare gerechten in de slagerijsector.

Hout

ontwerper-vervaardiger van keuken- en badkamermeubelen.

Onedelmetalen

specialist technicus vloeibare brandstoffen, onderhoud en controle van stookolietanks, habilitatie, halfautomatisch lassen (mag/mag), aluminiumlassen tig.

Edelmetalen

juweelontwerper.

Elektriciteit

technicus comfortelektronica voor de autosector, kabeltechnicus-gestructureerde bekabeling.

Bouwbedrijf-steen-beton

inschaling operator onderwaterwerken.

Schilderwerk / stoffering

meester-fijnschilder in....

Drukwerk-boekbinderij

kwaliteitsverantwoordelijke digitale prepress.

Intellectuele dienstverlening

Beleggingsadviseur, kredietadviseur, management voor zelfstandig verpleegkundigen.

Nieuwe opleidingen

De raad van bestuur erkent nieuwe opleidingen. Deze erkenning gebeurt aanvankelijk in experimentele fase en na een gunstige evaluatie van het experiment volgt de definitieve erkenning.

In 2001 werden de ondernemersopleiding kunstnagelstyling definitief erkend.

De raad van bestuur erkende ook definitief de volgende gecertificeerde bijscholingen: halfautomatisch lassen, aluminiumlassen-tig, kabeltechnicus-gestructureerde bekabeling, kwaliteitsverantwoordelijke digitale prepress, inschaling operator onderwaterwerken, expert in de glasbewerking, specialist technicus vloeibare brandstoffen, LPG-installateur.

Experimentele opleidingen

Experimentele ondernemersopleidingen waarvan de opportuniteit in maart 2001 door de raad van bestuur werd goedgekeurd: AS/400 beheerder en ontwikkelaar, Webprogrammeur, databasebeheerder, internet service provider-beheerder voor KMO, netwerkbeheerder, ondernemer in E-commerce.

De opleiding tot "Polyvalent administratief medewerker voor de KMO" werd als programma voor de leertijd goedgekeurd. De experimentele opleiding 'programmeur in de leertijd' werd stopgezet.

De volgende experimentele gecertificeerde bijscholingen werden goedgekeurd: toolkit veiligheid en reglementering voor de installateur, Expert in de glasbewerking, Webmaster, IT security Expert en tenslotte SQL Server database expert.

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

Modularisering en actualisering van de opleidingen

Vanuit het debat van levenslang en levensbreed leren, vanuit het idee dat wat geleerd is, in welk opleidingssysteem ook of vanuit welke praktijkervaring, nooit voor niets mag zijn geweest, vanuit de benadering van de individuele cursist, werd ook binnen VIZO de piste van het modulariseren van de opleidingen bewandeld. De modules bevinden zich op verschillende niveaus : inleidend, basis, ondernemers en specialisaties.

De bedoeling is om tegen september 2003 alle opleidingen te modulariseren. In de loop van 2001 werd er behoorlijk aan de modulariseringsweg getimmerd. Uiteraard kan modulariseren maar vanuit een éénduidig begrippenkader, wat door de werkgroep modularisering werd uitgewerkt en gecommuniceerd naar het werkveld van centra, cursuscoördinatoren, leersecretarissen, lesgevers, beroepscommissies en sectorcommissies. Verder werd er werk gemaakt van de visualisatie van de ondernemerstrajecten met eenzelfde symboliek en voorstelling van de verschillende modules.

In 2001 werd bovendien ook via een dialoog met de centra gezocht naar praktische oplossingen voor problemen die zich vanuit het modulariseringsproces stelden in het kader van de reglementering. Deze reglementering is niet op maat van modularisering gemaakt, waardoor er vaak naar pragmatische oplossingen dient gezocht. In 2001 keurde de raad van bestuur het model van 'modulegetuigschrift' goed dat elke cursist ontvangt na het slagen in de moduleproef.

Aansluitend bij het modulariseringsgebeuren binnen VIZO, waren er ook talrijke overlegmomenten met de Dienst Beroepsopleiding van Onderwijs, in het kader van de getekende samenwerkingsovereenkomst eind 2000. Er werd werk gemaakt van de effectieve start van het experiment leertijd in de bouwsector, voor VIZO beperkt tot twee centra, nl. VI Brugge en VC Genk.

Eind 2001 kwam vanuit VDAB de vraag om in het verlengde van het samenwerkingsakkoord DBO-VIZO, de samenwerking uit te breiden. In

de loop van 2002 zal een nieuw protocol ondertekend worden door de 3 partners. Dit protocol van samenwerking is, wat VIZO betreft beperkt tot de leertijd, eventueel in latere fase ook de vervolmaking. Einddoel bestaat erin om tot een onderlinge gelijkwaardigheid van certificaten en getuigschriften te komen.

De volgende opleidingen werden in 2001 geactualiseerd en/of gemodulariseerd:

- de gecertificeerde bijscholing **producent van voedingsmiddelen** werd op de lijst van de experimentele gecertificeerde bijscholing geschrapt. Na een aantal pogingen slaagde men er niet in een klas van 8 geïnteresseerde cursisten samen te brengen. Hierdoor bleek het aanbod van deze opleiding niet langer opportuun.
- de ondernemersopleiding **exploitant van plattelandstoerisme** werd geactualiseerd: het gedeelte bedrijfsbeheer binnen deze geïntegreerde opleiding werd aangepast conform de programmawet en ook aan de beroepskennis werden een aantal actualisaties aangebracht.
- in de ondernemersopleiding **manager voor het automobielbedrijf** werd de bestaande monografieopdracht vervangen door het opstellen van een businessplan.
- de ondernemersopleiding **aannemer van metalen dakbedekkingen en zinkwerker** werd gemodulariseerd.
- de ondernemersopleiding **aannemer sanitair installateur loodgieter** werd gemodulariseerd.
- de ondernemersopleiding **aannemer dak dichtingswerker platte daken** werd gemodulariseerd.
- de ondernemersopleiding **aannemer installateur van individuele gastoestellen** werd gemodulariseerd.
- de ondernemersopleiding **aannemer hellende niet-metalen daken, pannen, leien** werd gemodulariseerd.

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

- de ondernemersopleiding **aannemer installateur centrale verwarming** werd gemodulariseerd.
- de ondernemersopleiding **belastingconsulent** werd gewijzigd in fiscalist daar deze opleiding toegang geeft tot het beroep van **boekhouder-fiscalist**.
- de ondernemersopleiding **tandprothese-technicus** werd gemodulariseerd.
- de lineaire programma's ondernemersopleiding **tuinaannemer en tuinverzorger** werden vervangen door één gemodulariseerde ondernemersopleiding **tuinaannemer-tuinverzorger**.
- de ondernemersopleiding **bouwpromotor-projectontwikkelaar** werd geactualiseerd.
- de ondernemersopleiding **fotograaf** werd geactualiseerd en voorzien van een inleidende module.
- de ondernemersopleiding **bandage, orthese en prothese** werd hervormd naar een 4-jarige opleiding.
- de ondernemersopleiding **fietsmecanicien** werd geactualiseerd.
- in de ondernemersopleiding werd een inleidende module **motoren-metaal** uitgewerkt.
- het programma ondernemersopleiding van **metaalconstructeur** werd geactualiseerd en gemodulariseerd.
- de ondernemersopleiding **boekhouder** werd geactualiseerd.
- in de ondernemersopleiding werd de volledige sector **electriciteit** modulair uitgewerkt.
- de ondernemersopleiding **keramist en pottenbakker** werden geactualiseerd.
- in de **grafische sector** werd een inleidende module geïntroduceerd.
- de ondernemersopleiding **reisleader** werd geactualiseerd.

I.2 een levenslang vormingssysteem

Drie vormingsniveaus

De vorming van zelfstandigen en KMO in Vlaanderen is een levenslang systeem dat wordt gedragen door het principe van het alternerend leren. 'Levenslang' enerzijds omdat een basisopleiding in deze snel evoluerende maatschappij nooit meer 'af' kan zijn en dat elke beroepsuitoefenaar, dus ook de zelfstandige, zich permanent moet volmaken om bij te blijven m.b.t. de ontwikkelingen in het eigen beroep evenals met de evoluties van de markt. 'Alternerend leren' anderzijds omdat het zwaartepunt van het vormingssysteem van zelfstandigen en KMO gelegen is in de praktijkopleiding. De cursussen hebben t.o.v. deze praktijkopleiding een aanvullend karakter. Het vormingssysteem is gesteund op de ervaring dat alternering tussen praktijkopleiding in het echte beroepsmidden en aanvullende cursussen in een vormingssysteem een meerwaarde levert tegenover leertrajecten die zich slechts in één leeromgeving afspelen.

Het idee als zou in de praktijkopleiding in de onderneming enkel de praktijk aan bod komen en in de cursus enkel de theorie is een te enge visie. De cursussen hebben een aanvullend karakter en zijn complementair aan de praktijkervaring. De praktijkervaring op haar beurt, heeft niet enkel te maken met het verwerven van de wetenschappelijke basisinzichten omtrent datgene wat in de onderneming concreet gebeurt, maar kan eveneens een complement zijn op het praktisch technologisch vlak voor datgene wat in de onderneming wordt gedaan.

Drie vormingsniveaus:

I. de leertijd

De leertijd is de eerste aanzet voor wie later een zelfstandig beroep wil uitoefenen. De leerjongeren leren vanuit de praktijk het vak bij een ondernemingshoofd. Daarnaast volgen leerjongeren één dag per week cursus in een VIZO-centrum. Voor de meeste beroepen geldt het getuigschrift van de leertijd als middel om te voldoen aan de vestigingsreglementering.

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

2. de ondernemersopleiding

De ondernemersopleiding bereidt de kandidaat-zelfstandige of ondernemer voor op het beheer van een zaak of de leiding van een KMO.

Men leert er alles over het algemeen beleid, de administratie, de financiën en de fiscaliteit, het personeelsbeleid, het commercieel beleid en het productiebeleid van de KMO. Voor de gereguleerde beroepen is het behalen van een diploma "ondernemersopleiding" een middel tot het verwerven van het vestigingsattest.

3. voortgezette vorming

De voortgezette vorming biedt de gevestigde zelfstandige, de bedrijfsleiders en zijn medewerkers de kans om zich bij te scholen. Dat is zonder meer een noodzaak in de snel veranderende wereld van bedrijfsbeheer en beroepspraktijk.

De leertijd

• Vernieuwing in de leertijd

De procedure voor de erkenning van nieuwe beroepen in de leertijd werd aangepast. De procedure verloopt quasi analoog met deze van de ondernemersopleiding. Nieuw is dat de vraag naar een nieuw beroep in de leertijd niet enkel van patroons en leersecretarissen kan uitgaan maar ook van een VIZO-centrum of vanuit een samenwerking van deze drie partijen. In het kader van de modularisering is het niet de bedoeling om nieuwe beroepen leertijd voor deelaspecten te erkennen, maar enkel voor finaliteiten.

• Promotie van de Leertijd

VOLT 2010-Vlaanderen Optimaliseert Leertijd 2010

Eind 2000 werd het STRAAL-project opgestart. Het project was een antwoord op de bezorgdheid die zowel door de VIZO-top en andere VIZO-actoren, alsmede door het betreffende kabinet werden geuit met betrekking tot de leertijd in Vlaanderen. STRAAL staat voor STRAtegisch Actieplan voor de Leertijd in Vlaanderen. Dit onderzoeksproject werd uitgevoerd door het ECWS (Europees Centrum voor Werk en Samenleving) in de periode november 2000 - april 2001. Het STRAAL-project resulteerde in een strategisch actieplan enerzijds, maar genereerde anderzijds ook professionele betrokkenheid bij de diverse actoren die een rol spelen in de leertijd.

Op basis van de conclusies uit het STRAAL-onderzoek startte in 2001 de eigenlijke uitvoering van het actieplan en het veranderingsproces voor de leertijd. Dit onder begeleiding van het ECWS.

Het veranderingsproces, "VOLT 2010-Vlaanderen Optimaliseert Leertijd" gedoopt, ging concreet op 30 november 2001 van start met de organisatie van een eerste workshop, samengesteld uit een afvaardiging van alle professionele groepen die bij de leertijd betrokken zijn. De eerste opdracht binnen deze workshop was het bepalen van een missie voor de leertijd op lange termijn. Nadien werden in de loop van december 2001 en januari 2002 alle professionele groepen (top en adviseurs VIZO, directie en leertijdverantwoordelijken centra, lesgevers, leersecretarissen, praktijkcommissie, patroons) via de organisatie van subworkshops benaderd met de bedoeling deze missie te commentariëren en hun eigen rol daarbij te omschrijven. Andere aspecten van de leertijd staan nog op het programma voor 2002.

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

Het cursusjaar 2000-2001

• Cursussen maatschappijgerichte vorming

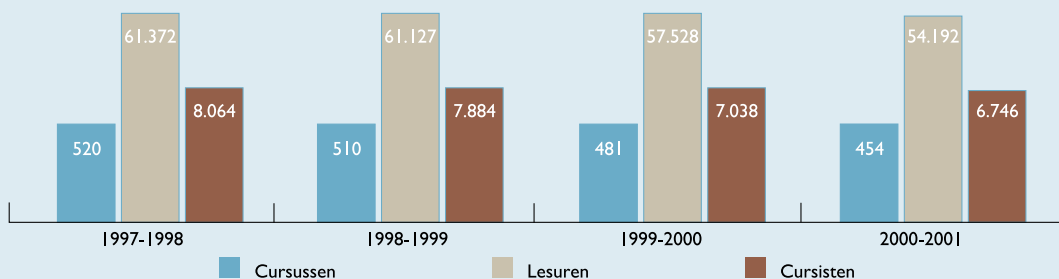
In deze cursus van 120u wordt via de methodes van het thematisch projectwerk en afzonderlijke trainingsmomenten voor taal- en rekenvaardigheden gewerkt aan de persoonlijkheidsontwikkeling van de cursisten. Er zijn dus geen schoolse vakken.

Wel wordt er voortdurend geprobeerd om in te spelen op de ervaringen van de cursisten in hun thuissituatie, in hun vriendenkring, in hun werkkring en in hun vrije tijd. Voor de 15-jarigen geldt de verplichting vanuit de wetgeving op de leerplicht dat ze bovendien een supplementair cursuspakket (algemene maatschappijgerichte vorming) krijgen van nog eens 120 uren. Concreet komt dit neer op een bijkomende halve dag cursus per week.

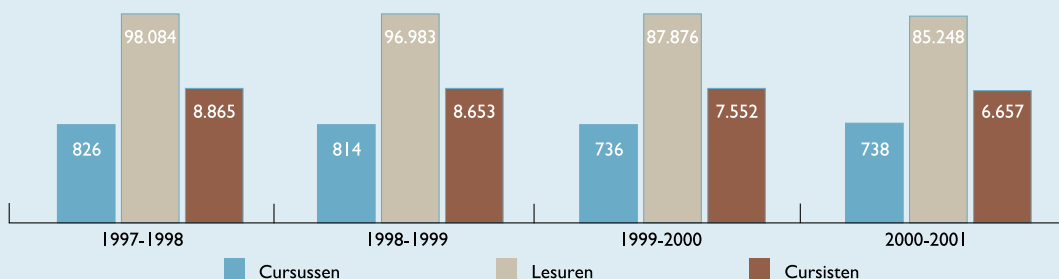
• Cursussen beroepsgerichte vorming

Deze cursus van 120 uur beoogt het verwerven van een initiële beroepskennis, waarbij de cursus ten aanzien van de praktijkopleiding in de onderneming een aanvullend karakter heeft. Geenszins kan de cursus de praktijkopleiding vervangen. Deze laatste is en blijft de belangrijkste plaats van "leren" van de cursist.

Cursussen leertijd: maatschappijgerichte vorming - evolutie over de cursusjaren '97-'98, '98-'99, '99-'00 en '00-'01

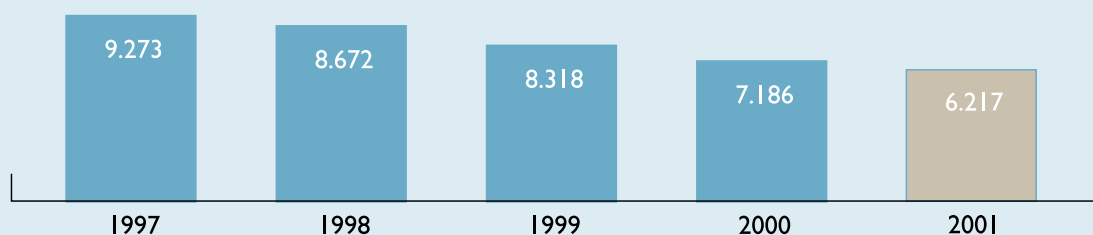
Cursussen beroepsgerichte vorming - evolutie over de cursusjaren '97-'98, '98-'99, '99-'00 en '00-'01

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

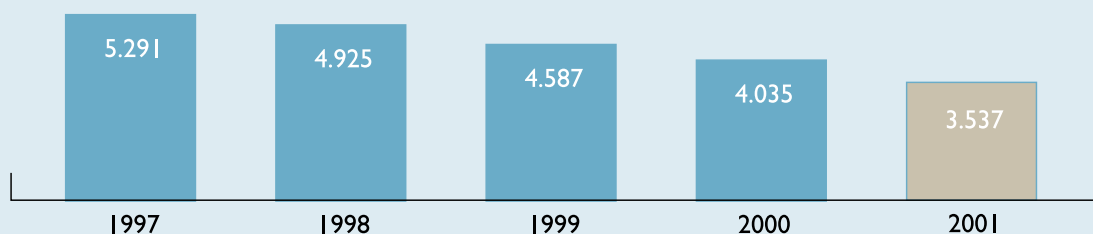
Aantal leerovereenkomsten en -verbintenissen onder toezicht op 31.12.01

Van de 6.217 leerjongeren zijn er 4.348 jongens en 1.869 meisjes. We noteren over de provincies heen 4.439 opheffingen van leerovereenkomsten. Dit is 71 % van het aantal leerovereenkomsten onder toezicht op 31.12.2001

In 2001 werden 3.537 nieuwe leerovereenkomsten en -verbintenissen erkend. Dit zijn er 498 minder dan in 2000. Naast deze nieuwe leerovereenkomsten en -verbintenissen zijn er in 2001 ook 2.422 patroonsveranderingen erkend.

Nieuwe leerovereenkomsten en -verbintenissen onder toezicht in 2001

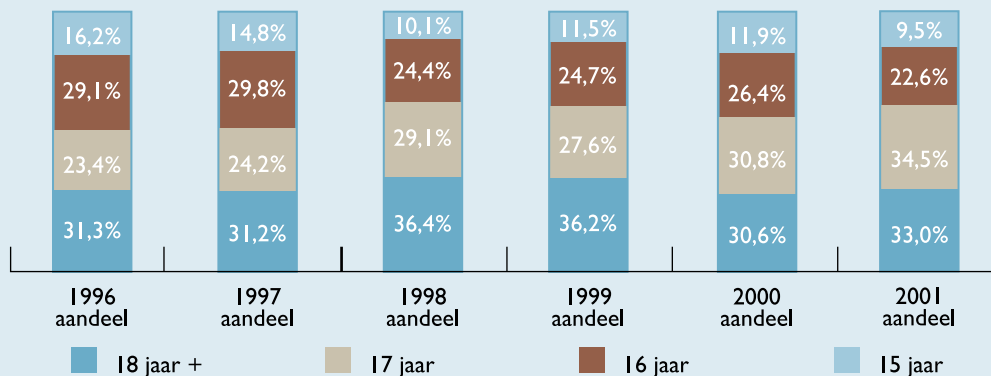

Het aandeel van de 15 jarige leerjongeren in het aantal leerovereenkomsten en leerverbintenissen onder toezicht op 31-12-2001 is opnieuw gedaald naar 9,5 %.

De groep van 18 jaar en ouder vormt niet meer de grootste groep. Hoewel het aandeel van deze groep nog gegroeid is naar 33, % is de grootste groep nu de groep van de 17 jarigen (34,5%)

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

Procentueel aandeel van de leeftijdscategorieën in de leertijd

Examens

Naast verschillende evaluatiemomenten tijdens het cursusjaar moeten de cursisten in de leertijd aan het einde van het 1ste en 2de opleidingsjaar deelnemen aan een overgangsexamen bestaande uit een proef maatschappijgerichte vorming en een proef beroepskennis. Dit overgangsexamen heeft tot doel de vorderingen van de leerling vast te stellen alsmede te bepalen of de leertijd al dan niet kan voortgezet worden. Aan het einde van het 3de jaar leertijd volgt er bovendien een praktische proef die de praktijkkennis toetst van de cursist die hij bij de patroon-opleider heeft opgedaan.

4.100 jongeren namen deel aan de overgangsexamens. Daarvan slaagden er 3.001. Van de 1.099 niet-geslaagden besliste de deliberatiecommissie dat 492 hun leertijd konden voortzetten. Van 387 werd de leerovereenkomst verlengd en voor 220 leerjongeren werd de leerovereenkomst opgeheven.

1.983 cursisten namen deel aan de drie eindproeven 1.811 slaagden hierin d.w.z. 91,3 %.

De leervergoedingen

Leerjongeren ontvangen voor hun prestaties bij hun patroon ook een leervergoeding, deze bedroeg in 2001 tussen de € 247,42 en € 371,15. De leervergoeding varieert naargelang de ervaring van de leerjongere en het cursusjaar en wordt aangepast aan de index.

Begeleiding van de jongeren

• CLB-werking

In alle VIZO-centra houden de Centra voor Leerbegeleiding (CLB) zitdagen en nemen deel aan tussentijdse evaluaties, samenkomsten en teamvergaderingen.

• Begeleidingsteams

In de meeste centra werden begeleidingsteams opgericht bestaande uit een afgevaardigde van het VIZO, de betrokken leersecretaris, de directeur of stafmedewerker van het centrum en, in functie van de leerling de CLB-medewerker en de lesgevers.

Ze volgen de vorderingen en de houding van de cursisten op, zowel in de cursussen als bij de praktijkopleiding.

• Bijwerking

Cursisten in de leertijd vormen inzake schoolverleden een zeer heterogene groep. Ook cursisten met een zwakke vooropleiding zijn aanzienlijk vertegenwoordigd. Voor deze leerlingen kan remediëring worden georganiseerd binnen de normale lessen en dit met een maximum van 40 en een minimum van 2 lessen per cursist en dit via zeer flexibele in- en uitstapmogelijkheden. Om deze remediëringssuren in te richten beschikken de centra over een extra lestijdenpakket dat wordt bepaald in functie van het aantal cursisten maatschappijgerichte vorming.

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

• Kleine klassen

Een aantal jongeren kan niet aarden in de gewone klasgroep omwille van karakteriële, psychische of sociale omstandigheden, hoewel zij over de nodige mogelijkheden beschikken om de leertijd voor hun beroep aan te kunnen. Reeds vanaf het cursusjaar 1988-1989 werden er positieve ervaringen opgedaan door een aantal van deze cursisten in een kleinere groep intensief en individueel te begeleiden met de bedoeling hen naar een gewone cursus te laten doorstromen, eventueel mits het blijven volgen van remediëringsuren bij een taakleraar.

• A.P.T.

De A.P.T.'s, Autonome Pedagogische Teams, zorgen voor een overlegplatform tussen lesgevers, patroons, beleidsverantwoordelijken in de centra, leersecretarissen en pedagogisch adviseurs van het VIZO.

Ondernemersopleiding

De ondernemersopleiding bestaat eveneens uit 2 componenten, meestal gespreid over twee lesavonden in de week.

In de cursussen bedrijfsbeheer krijgt de kandidaat-zelfstandige of ondernemer de nodige kennis mee voor het beheer van een zaak of de leiding van een KMO.

De cursussen beroepskennis richten zich op de beroepstechnische aspecten. Deze onderne-

mersopleiding kan aangevuld worden met bijkomende praktijkstages via een stageovereenkomst.

Bedrijfsbeheer

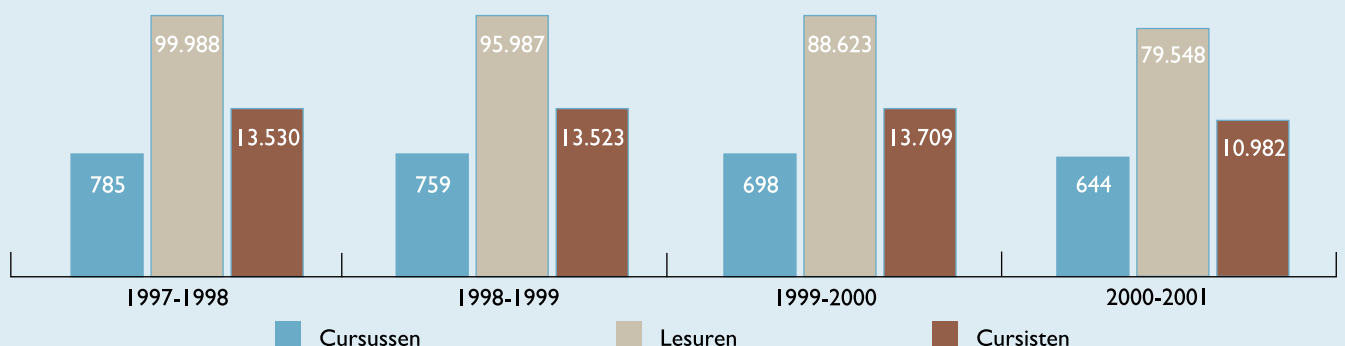
De cursussen bedrijfsbeheer bereiden de bedrijfsleider voor op het algemene, commerciële, financiële, administratieve en personeelsbeleid van een KMO. Per jaar omvat een cursus 128 uren. De gewone duur van de opleiding is twee jaar. Het programma van de cursussen bedrijfsbeheer omvat specifieke doelstellingen in verband met bedrijfsbeheer. Deze doelstellingen handelen over de belangrijkste aspecten van beleidsvoering in een KMO.

Daarnaast omvat het programma ook nog een aantal algemene doelstellingen die vooral gericht zijn op het verwerven van een aantal attitudes die kenmerkend geacht worden voor de succesrijke ondernemer.

Met het budget additionele middelen werden er tijdens het cursusjaar 00/01 bijkomend nog 23 cursussen bedrijfsbeheer georganiseerd voor 238 cursisten en 2672 lesuren. In (eindtotaal) werden er dus voor 23.635 cursisten, 667 cursussen bedrijfsbeheer georganiseerd voor in totaal 69.805 lesuren.

Versnelde cursussen bedrijfsbeheer worden georganiseerd in het kader van het KB van 12 juli 1989 waarbij kennis van het bedrijfsbeheer

Cursussen bedrijfsbeheer – evolutie '97-'98, '98-'99, '99-'00 en '00-'01 (exclusief additionele middelen)

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

werd opgelegd voor het uitoefenen van klein-handelsbedrijvigheden in kleine en middelgrote ondernemingen. Deze reglementering voor de kleinhandel legt dezelfde kennisvereiste van bedrijfsbeheer op zoals deze ook voor de gere-glementeerde beroepen bepaald is. Een versnelde cyclus bedrijfsbeheer omvat tenminste 128 lesuren per cursist, gespreid over tenminste 3 maanden. Het programma van de versnelde cursussen bedrijfsbeheer stemt over-een met het programma van het eerste jaar van de ondernemersopleiding.

Bij MB van 14 juni 1990 en van 17 april 1991 werden, in twee fasen, alle Centra voor de Vorming van Zelfstandigen en KMO erkend om versnelde cursussen bedrijfsbeheer te organiseren.

De versnelde cursussen bedrijfsbeheer lopen telkens in het voorjaar zodat de organisatie van de gewone cursussen bedrijfsbeheer geen problemen ondervindt. In het voorjaar 1999 werden er 69 cursussen versneld bedrijfsbeheer georganiseerd.

De **cursussen bedrijfsmanagement** voor KMO richtten zich tot KMO bedrijfsleiders en leiding-gevendens met een hogere opleiding die het algemeen management voor een kleine en mid-delgrote onderneming beogen. Het programma van de cursus bedrijfsmanagement telt 256 uren. Aan het einde van de opleiding ontvangt de geslaagde cursist een getuigschrift bedrijfsma-nagement voor de KMO.

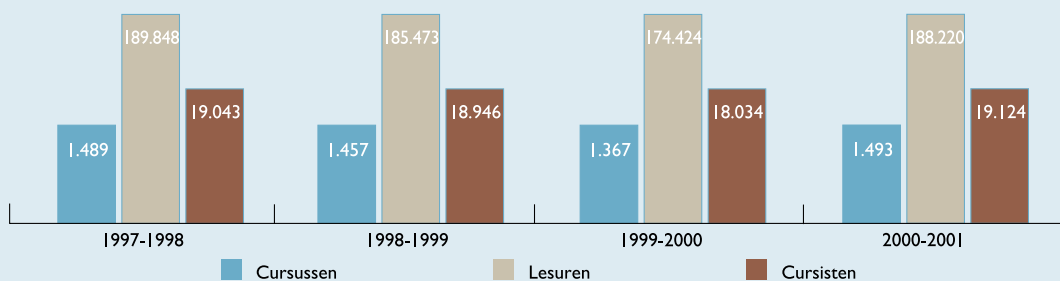
Beroepskennis

De cursussen beroepskennis vormen een aan-vulling op de dagelijkse praktijk van het beroep. In de ondernemersopleiding wordt het dagelijks werk van de zelfstandige ondernemer gesitueerd in een theoretisch kader. Hiertoe hoort een aan-tal items die voor de meeste beroepen aan bod komen, zoals: een verantwoorde keuze maken van grondstoffen, technieken en methodes; een functionele inrichting van de bedrijfsruimte met aangepaste bedrijfsuitrusting en gereedschap-pen; kennis van de beroepswetgeving...

Bovendien worden moeilijke praktijkgevallen via demonstraties en workshops geanalyseerd. De evolutie van het beroep inzake moderne hulpmiddelen, technieken en methodes wordt op de voet gevolgd.

Als een rode draad doorheen dit alles wordt aan attitudevorming gedaan op grond van deon-tologie, veiligheid en hygiëne, zin voor verant-woordelijkheid en zelfstandigheid.

Dit zijn de cijfers voor de erkend cursussen onder het gewone budget. Met het budget additionele middelen werden er tijdens het cursusjaar '00-'01 84 cursussen beroepskennis ingericht voor 736 cursisten en 9.760 lesuren, in totaal werden dus voor 19.680 cursisten, 1.577 cursussen beroepskennis georganiseerd voor in totaal 197.980 uur.

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

Tussentijdse evaluaties en diploma's

De cursisten worden op verschillende momenten geëvalueerd. Aan het einde van zowel het eerste als het tweede jaar moeten zij slagen voor een examen, dat bestaat uit een A-proef en een B-proef. Aan het einde van de opleiding wordt de eindbeoordeling nog aangevuld met een C-proef.

In de A-proef moeten de cursisten bewijzen dat ze het programma bedrijfsbeheer voldoende beheersen, in de B-proef ligt de klemtoon op de theoretische beroepskennis. De C-proef bestaat uit een praktijkproef die afhankelijk van het beroep uit een manueel uit te voeren opdracht, een schriftelijke studie of een combinatie van beide kan bestaan.

Het doel hiervan is de concrete praktijkkennis te evalueren. Om te slagen moeten de cursisten zowel voor de overgangsexamens als voor het eindexamen telkens de helft van de punten voor elk onderdeel van het examen behalen. Voor de A- en B-proeven worden telkens twee zittingen georganiseerd. Voor de C-proef wordt daarentegen slechts één zitting per jaar voorzien.

De cursisten die slagen voor het overgangsexamen kunnen inschrijven voor de cursussen van het volgend jaar van de ondernemersopleiding. Zij kunnen een getuigschrift ontvangen voor het A-gedeelte van het overgangsexamen. Dit getuigschrift voldoet reeds aan de wettelijke vereisten die op het vlak van bedrijfsbeheer voor sommige beroepen door de vestigingwet gesteld worden. Ook voor het B-gedeelte kunnen de cursisten die dat wensen een getuigschrift ontvangen.

Aan het einde van hun opleiding ontvangen de cursisten het diploma ondernemersopleiding. Om een diploma te behalen moet men slagen in de 3-examengedeelten. Met dit diploma voldoen de cursisten volledig aan de verschillende wettelijke vereisten die voor sommige beroepen door de vestigingwet worden gesteld.

Indien een cursist niet geslaagd is, ontvangt hij een deelgetuigschrift voor de examengedeelten waarvoor hij eventueel wel de helft van de punten behaalde.

In 2001 namen 3147 cursisten deel aan de drie eindproeven van de ondernemersopleiding. Daarvan slaagden er 2.927 (93 %), waarvan 49,2 % dames en 50,8 % heren.

Meer in detail:

- Deelnemers aan de A-proef: 4.227 waarvan **3.932 geslaagd**
- Deelnemers aan de B-proef: 6.373 waarvan **6.059 geslaagd**
- Deelnemers aan de C-proef: 5.874 waarvan **5.615 geslaagd**

Stageovereenkomst

Met de stageovereenkomst wil het VIZO de werkgelegenheid bij jongeren stimuleren en meer en betere startende ondernemers in

de stageovereenkomst

De perfecte koppeling tussen opleiding en tewerkstelling

VIZO

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

Vlaanderen aan de startlijn krijgen. Voor heel wat starters en potentiële ondernemers is het verwerven van voldoende praktijkervaring een probleem. Jongeren vanaf 18 jaar, die hun leerplicht vervuld hebben, kunnen een stageovereenkomst afsluiten. Zij combineren een praktijkopleiding in een bedrijf met een ondernemersopleiding in een VIZO-centrum.

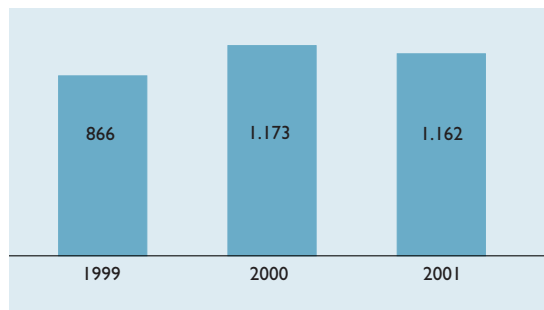
Aan de ene kant doet de jongere de nodige ervaring en praktische vakkennis op binnen een bedrijf, aan de andere kant krijgt hij/zij van het VIZO een stevige theoretische bagage mee (beroepskennis en bedrijfsbeheer).

De stagiair voldoet na de stageovereenkomst aan de vereisten van de vestigingwet. Gedurende een periode van minimum 6 maanden en maximum 3 jaar, krijgt de stagiair bij een patroon-opleider een praktijkopleiding volgens een vooraf bepaald programma. Daarnaast volgt de stagiair een ondernemersopleiding in één van de 22 VIZO-centra in Vlaanderen. De cursist-stagiair heeft het statuut van leerling, maar ontvangt bij een

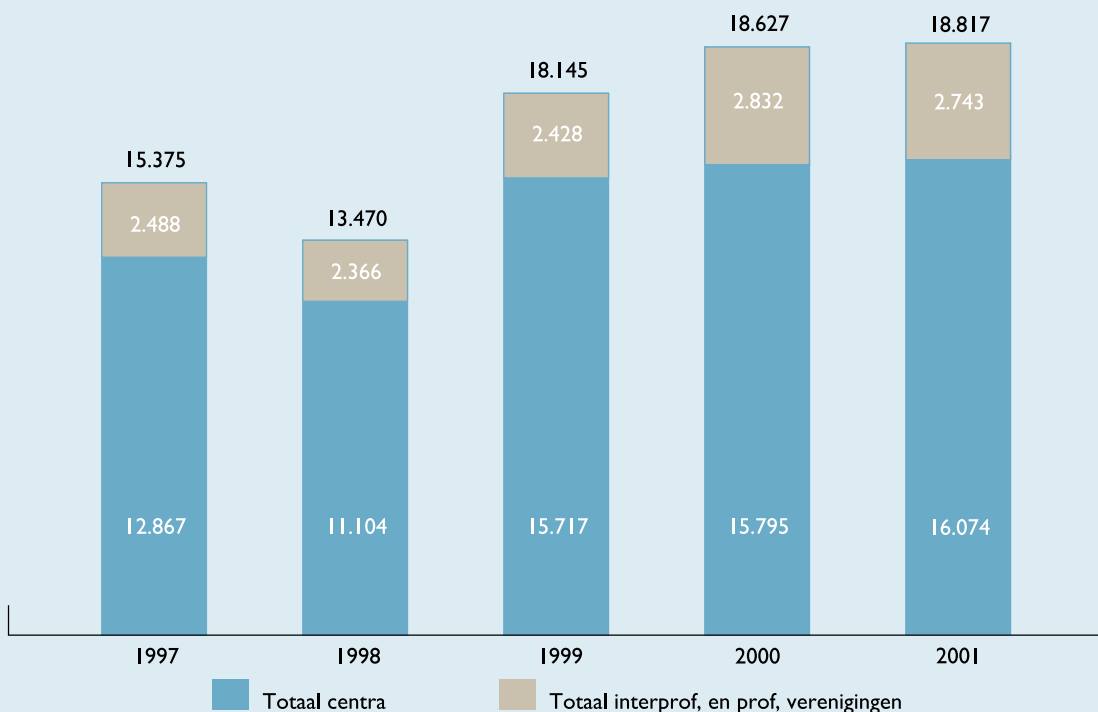
voltijdse stageovereenkomst een maandelijkse vergoeding van de patroon-opleider tussen de: € 409,02 en € 686,74, in functie van het cursusjaar en de vooropleiding.

Ook voor de patroon-opleider zijn er een aantal voordelen. De stagiair leert een beroep door een vaste periode 'mee te werken' in het bedrijf, zo krijgt de patroon-opleider ruimschoots de kans om de capaciteiten van de stagiair te beoordelen.

Aantal stageovereenkomsten - evolutie 1999-2001 (situatie op 31-12)

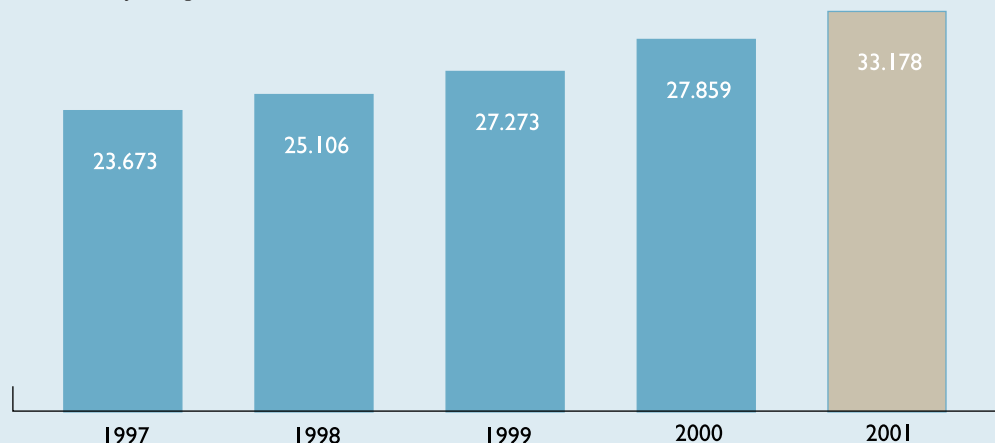

Aantal studiedagen en seminars - centra en andere organisaties - evolutie 1997 tot 2001

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

Aantal uren bijscholing

De minimumvergoeding is vooraf bepaald en er zijn, buiten het vakantiegeld en het afsluiten van een ongevalverzekering, geen RSZ-bijdragen te betalen. De VIZO-leersecretaris bemiddelt voor een dergelijke stageovereenkomst. Vanuit de begeleidingsopdracht rond de leerovereenkomsten (leercontract) beschikt de leersecretaris over de nodige know-how m.b.t. ondernemingen die in aanmerking komen en de begeleiding van de cursist-stagiair.

Voortgezette vorming

Onder deze noemer wordt een brede waaier van verdere opleidings- en vormingsinitiatieven gerealiseerd van diverse aard en omvang. Een eerste groep van initiatieven hoort thuis in de vervolmaking die specifiek tot doel heeft de deelnemers in te wijden in de problemen die zich in een onderneming kunnen voordoen. Naast de Centra kunnen, onder bepaalde voorwaarden, ook de beroeps- en de interprofessionele middenstandsorganisaties vervolmakingsactiviteiten organiseren. Daarnaast is er de bijscholing die de deelnemers een grondige kennis van technieken wil bijbrengen of de kennis wil bijschaven van degene die zich niet geleidelijk heeft kunnen inwijden in de problemen die zich in een onderneming voordoen en tot slot komen er in de voortgezette vorming ook taalcurssussen aan bod. De bijscholingscurssussen kunnen enkel georganiseerd worden door de centra. De programma's die in

Vlaanderen door de 22 centra en door de professionele en interprofessionele middenstandsorganisaties worden aangeboden omvatten studiedagen en seminars. Bepaalde professionele organisaties organiseren deze studiedagen ook in samenwerking met de centra.

I.3. Gereguleerde beroepen

Tal van beroepen mogen pas uitgeoefend worden indien men een vooropleiding gevolgd heeft en voldoet aan welomschreven regels. Hieronder een kort overzicht van de belangrijkste regels en wetten in het kader van de opleidingen van het VIZO-netwerk.

Het distributieattest, nu 'bewijs basiskennis bedrijfsbeheer' genoemd:

Dit attest is noodzakelijk voor wie een kleinhandelsactiviteit wil uitoefenen. De programmawet van 1.1.1999 breidt dit uit tot alle activiteiten waarvoor een inschrijving in het handelsregister of het ambachtenregister nodig is. Om het distributieattest te verkrijgen bij de provinciale kamer voor ambachten en neringen, moet het bewijs van basiskennis bedrijfsbeheer geleverd worden. Voor wat betreft de VIZO-opleidingen voldoet het getuigschrift afgeleverd na het eerste jaar ondernemersopleiding of na de versnelde

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

cursus bedrijfsbeheer (128 uren, gespreid over drie maanden), behaald voor 30 september 2000. Voor wie nadien een getuigschrift behaalde geldt een 'getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer' evenals het getuigschrift van de versnelde cursus bedrijfsbeheer.

De vestigingswet:

Bepaalde beroepen mogen slechts uitgeoefend worden door de houders van een vestigingsattest. De provinciale kamers voor ambachten en neringen reiken een vestigingsattest uit aan kandidaten die kunnen bewijzen dat ze voldoende bedrijfsbeheer, beroepskennis en ervaring bezitten. 43 beroepen zijn als dusdanig gereguleerd. Naast een bewijs van de kennis van bedrijfsbeheer moet de aanvrager ook een bewijs van beroepskennis kunnen voorleggen.

Met een eindgetuigschrift Leertijd voldoet men voor de meeste gereglementeerde beroepen aan de vestigingsvoorwaarden inzake beroepskennis. Een eindexamen ondernemersopleiding is evenwel vereist voor de beroepen: aannemer van sloopwerken, begrafenisondernemer, fotograaf, installateur in centrale verwarming, opticien-optometrist, schoonheidsspecialiste en technicus in tandprothese.

Wie geen leertijd gevolgd heeft, kan steeds via het ondernemersdiploma het vestigingsattest verwerven. Voor wie jonger is dan 30 jaar wordt een praktijkervaring van minimum twee jaar gevraagd. De ondernemersopleiding houdt, gezien haar alternerend karakter, deze praktijkervaring in.

Deze bepalingen gelden tot de beroepen geëvalueerd zijn in het kader van de Programmawet op het Zelfstandig ondernemerschap. Tot zolang blijven de bepalingen van de wet van 24.12.1958 en 15.12.1970 gelden.

Naast de VIZO-opleidingen kan men ook via andere wegen het distributie- of vestigingsattest verkrijgen. Het betreft dan opleidingen in het traditioneel onderwijs of via het bewijzen van een aantal jaren ervaring in het beroep en het bedrijfsbeheer. Verder zijn er nog de examens via de examencommissies, en in de toekomst ook nog een vorm van stage, georganiseerd door de kamers voor ambachten en neringen.

Programmawet Zelfstandig Ondernemerschap

In het staatsblad van 21.02.1998 werd de 'Programmawet tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap' van 10 februari 1998 gepubliceerd. Het uitgangspunt wat vorming betreft is drievoudig:

1. een veralgemening van de kennis van het bedrijfsbeheer (reeds van toepassing).
2. een groepering en heroriëntering van de beroepsbekwaamheid (nog niet van toepassing in 2001).
3. het stimuleren van praktijkervaring bij de starters

Intellectuele dienstverlenende beroepen

Slechts een beperkt aantal intellectuele beroepen worden door de vestigingswet voor KMO gereglementeerd, de meeste intellectuele beroepen worden gereglementeerd door de kaderwet van 1 maart 1976. Deze wet regelt de bescherming van de beroepstitel en de uitoefening van de dienstverlenende, intellectuele beroepen.

In dit verband voorziet de Programmawet enkele veranderingen. Een reeks aanpassingen van de kaderwet van 1 maart 1976 worden voorgesteld waarbij vooral de bepalingen betreffende de beroepskennis en de stagereglementering voor VIZO van belang zijn.

Een eerste reglementering werd ingevoerd voor het beroep van boekhouder. Als titularis van het gereglementeerde boekhouderberoep komen de houders van het diploma ondernemersopleiding Boekhouder afgeleverd in de Vorming van Zelfstandigen en KMO in aanmerking. Na een stage van tweehonderd dagen praktijk tijdens een periode van ten minste twaalf maanden en hoogstens dertig maanden, worden zij ingeschreven op het tableau van de beoefenaars van het beroep dat bijgehouden wordt op het Beroepsinstituut van Boekhouders.

Ook het beroep van vastgoedmakelaar is gereglementeerd. Om zich als zelfstandig vastgoedmakelaar te vestigen, moet men houder zijn van een erkend diploma. De diploma ondernemersopleiding voor het beroep vastgoedmakelaar van het VIZO voldoet aan deze voorwaarden. De houders van een erkend diploma moeten evenwel ook een stage van één jaar doorlopen.

Hoofdstuk I: vorming en opleiding

Het beroep verzekeringsmakelaar wordt gereguleerd via de bepalingen van de wet "Cauwenberghs" van 27.03.1995, (K.B. 25.03.1996), gewijzigd bij de wet van 11.04.1999, wet betreffende de verzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen. Het diploma ondernemersopleiding voor het beroep van Verzekeringsmakelaar, wordt door de Controledienst voor Verzekeringen als bewijs van voldoende beroepskennis aanvaard, mits het voorleggen van een bewijs van ten minste één jaar praktische ervaring. Bijkomende minimumvereiste is een diploma hoger middelbaar onderwijs, gecombineerd met een gespecialiseerde cursus in verzekeringen.

Bedrijfsrevisoren en accountants vallen dan weer onder de wet tot hervorming van het bedrijfsrevisoraat (21 februari 1985).

De beroepstitels van 'belastingsconsulent' en 'boekhouder-fiscalist' worden door de wetten van 22 april 1999 beschermd. Hierdoor kan men deze titel allen voeren indien men erkend is door respectievelijk het "Instituut van de Accountants en Belastingconsulenten" (IAB) voor de belastingsconsulent en het Beroeps-

instituut van erkende boekhouders-fiscalisten (BIBF) voor de boekhouder-fiscalisten.

Er zijn bepaalde overgangsmaatregelen voorzien vooraleer de strengere toetredingsvoorwaarden van kracht worden.

Andere voorwaarden voor beroepsuitoefening

Naast de gereguleerde beroepen zijn er nog allerlei voorwaarden voor de uitoefening van een beroep die zowel betrekking hebben op de personen als op de aard van de activiteiten, onderneming of producten. Belangrijke bijkomende vergunningen zijn bijvoorbeeld de milieuvergunningen, vergunningen in het kader van veiligheid en hygiëne, voor de fabricatie, invoer en handel in voedingsmiddelen, voor de controle van stookolietanks en het afstellen van branders enz.

Ook in deze context biedt het VIZO-netwerk tal van erkende bijscholingen voor ondernemers. Deze opleidingen worden meestal georganiseerd in overleg met de verantwoordelijke ministeries, instituten of beroepsfederaties.

Kerncijfers vorming cursusjaar 2000-2001

LEERTIJD	Cursussen	Lesuren	Cursisten
Maatschappijgerichte vorming	454	54.192	6.746
Beroepstechnische vorming	738	85.248	6.657
ONDERNEMERSOPLEIDING	Cursussen	Lesuren	Cursisten
Bedrijfsbeheer	662	81.600	11.137
Beroepstechnische vorming	1.565	196.464	19.685
Bijscholing		33.178	
STUDIEDAGEN EN SEMINARIES	Aantal zittingen		
Georganiseerd door de centra		16.074	
Door professionele en interprofessionele organisaties		2.743	
TOTAAL		18.817	

A close-up photograph of a hand wearing a white glove, positioned over a chessboard. The hand is in the process of moving a black chess piece. In the foreground, a white chess piece is visible. The background is dark and out of focus.

HOOFDSTUK 2: BEDRIJFSADVIES

Hoofdstuk 2: bedrijfsadvies

- 2.1 Adviesverlening
- 2.2 Erkenning externe adviseurs
- 2.3 Postuniversitaire opleiding
- 2.4 Matrix
- 2.5 Inspire

2.1. Adviesverlening

Startende of gevestigde zelfstandigen en KMO's kunnen een beroep doen op de dienstverlening van VIZO Bedrijfsadvies voor het inwinnen van advies en begeleiding. Dit advies kan bestaan uit eerstelijnsadvies of managementadvies. Eerstelijnsadvies staat voor het geven van gratis advies in het kader van het zelfstandig ondernemen. Managementadvies is het geven van contractueel advies op maat van de ondernemers.

• Eerstelijnsadvies

In 2001 deden ca. 4 700 klanten tijdens een persoonlijk gesprek of via telefoon, fax, brief of e-mail een beroep op VIZO Bedrijfsadvies m.b.t. eerstelijnsadviezen aan starters en gevestigden. Bij de provinciale diensten kwamen 67 procent van de klanten aankloppen en bij de centrale dienst kwam dit neer op bijna 33 procent. Sinds het najaar van 2001 kunnen de klanten ook on line advies inwinnen op het Adviesforum van het KMOLOKET.

Via digitale weg werden op een jaar tijd de 'Administratieve formaliteiten voor Startende Zelfstandigen' bijna 9 000 keer gedownload via het KMOLOKET of de VIZO-site.

• Managementadvies

In 2001 werden door VIZO Bedrijfsadvies 245 contractuele adviezen verstrekt wat overeenstemt met 1 716 halve dagen adviesverstrekking. 1 494 halve dagen werden gepresteerd buiten projecten en 222 halve dagen in het kader van een project zoals OVO en Verstandig Zelfstandig. Van de 245 contractuele adviezen waren er 168 adviezen aan starters (tot 5 jaar na de start) en 77 aan gevestigde zelfstandigen en KMO's. Deze vertegenwoordigen respectievelijk 960 halve dagen of 56 % en 756 halve dagen of 44 %.

	'00*	'01*
Totaal aantal adviezen	266	207
Totaal aantal halve dagen	1548	1494
Totaal aantal halve dagen per advies	5,8	7,22
Aantal adviezen met kredieturen	181	168
Aantal halve dagen	965,5	960
Aantal halve dagen gratis	860,5	866
Personeelsleden (uitgedrukt in voltijdse equivalenten)	12,5 VTE	12 VTE

* exclusief projecten

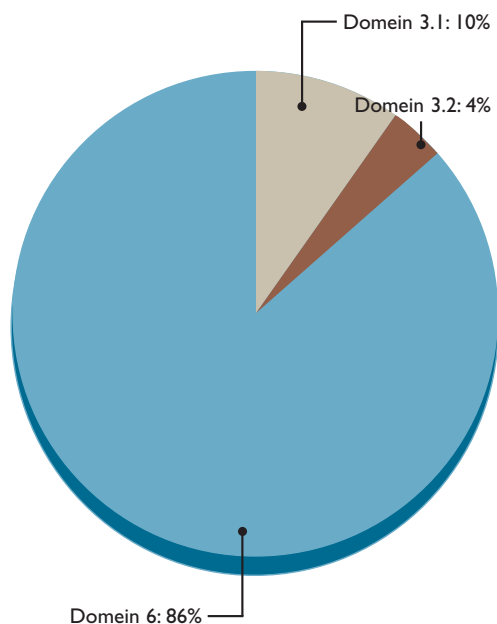
2.2. Erkenning externe adviseurs

Het Vlaamse Gewest geeft steun aan kleine ondernemingen en kandidaat-starters die zich over een bepaald aspect van hun bedrijfsvoering laten adviseren. Ondernemers kunnen aanspraak maken op deze adviespremie als de adviseur erkend is door het VIZO. De erkenning kan worden verkregen door zelfstandigen die in hoofdactiviteit bedrijfsadvies verlenen en door bezoldigde medewerkers van vennootschappen en vzw's waarvan het maatschappelijk doel bestaat in het verlenen van bedrijfsadvies. Naast het beantwoorden aan een aantal algemene voorwaarden moet men -afhankelijk van de gevolgde studies- drie tot vijf jaar ervaring hebben in het verlenen van advies aan KMO's. Dit moet worden aangetoond door het voorleggen van vijf tot zeven adviesovereenkomsten met de bijhorende bedrijfsadviezen. Die laatste moeten bestaan uit een analyse van de probleemstelling, een eigenlijk advies en een toepassingsluik. Het moet waardevol en toekomstgericht zijn en afgestemd zijn op de klant. Dit alles moet in geschreven documenten terug te vinden zijn.

Hoofdstuk 2: bedrijfsadvies

Men kan als extern adviseur een erkenning verkrijgen in zes domeinen en 11 subdomeinen.

1. algemene bedrijfsorganisatie, strategie, de haalbaarheid van een ondernemingsplan
2. personeelsbeleid
3. beheer van productie en diensten
  - 3.1. kwaliteitsbeleid
  - 3.2. veiligheid
  - 3.3. logistiek: voorraadbeheer, vervoerbeheer, aankooporganisatie, onderhoud
  - 3.4. onderzoek en ontwikkeling
  - 3.5. energiebeheer
4. marketing
  - 4.1. marktonderzoek
  - 4.2. bedrijfscommunicatie
  - 4.3. verkooporganisatie
5. automatisering, informatiesystemen en telematica
  - 5.1. automatisering (het informaticabeleid)
  - 5.2. informatiesystemen (optimalisatie van de 'process flow' en de geïntegreerde controle en rapportering)
  - 5.3. telematica (het telecommunicatiebeleid, de elektronische interactie met cliënten en leveranciers)
6. milieustudies (evaluaties op milieuvlak met betrekking tot de haalbaarheid van een plan, het organisatiebeleid, nieuwe technologieën, sterktezwakteanalyses, herstructurering)

In 2001 werden 28 externe adviseurs erkend. In de volgende grafiek wordt de verdeling over de verschillende domeinen weergegeven

2.3. Postuniversitaire opleiding 'Master in KMO-management' - opleiding tot bedrijfsadviseur voor de KMO

De opleiding 'Master in KMO-management' - opleiding tot bedrijfsadviseur voor de KMO - startte in 2001 reeds haar 36ste cyclus. De voltijdse opleiding leidt gedurende acht maanden afgestudeerden van universiteiten en hogescholen op tot KMO-bedrijfsadviseurs. In mei 2002 studeren 8 studenten af.

De opleidingscyclus is volledig op het management van de KMO-wereld toegespitst, maar er wordt ook ruime aandacht besteed aan advies- en begeleidingsvaardigheden. Naast de werkseminaries - begeleid door mensen die met beide voeten in de praktijk staan - komen bedrijfsbezoeken, groepswork en persoonlijkheidsontwikkeling aan bod. Tijdens de afsluitende stage dient gewerkt te worden aan een adviesopdracht waarin verschillende modules van de opleiding geïntegreerd worden.

52

2.4. Matrix

De Vlaamse regering kende in 2001 een budget van 5 miljoen BEF toe voor het activeren van extern bedrijfsadvies. Met de activerings- en netwerkprojecten wil het VIZO de vraag naar en de kwaliteit van de adviesverlening verhogen en advies dichterbij de KMO brengen. Ze geven daarenboven aanleiding tot netwerkvorming tussen alle KMO-adviseurs.

Verschillende initiatieven werden in 2001 met succes opgestart!

1. **Initiatieven ter ondersteuning van de kwaliteit van adviesverlening en de netwerkvorming van de KMO-adviseurs:**

Hoofdstuk 2: bedrijfsadvies

• **Behoeftetepeiling**

Tijdens een vooronderzoek werd gepeild naar de competenties en behoeften van de erkende adviseurs in 4 groepssessies (met 39 erkende adviseurs) en een aanvullende schriftelijke bevraging zowel onder erkende als niet-erkende adviseurs (70 ingevulde enquêtes). Een aantal tussenpersonen werden hierbij aangesproken (Kamers voor Handel en Nijverheid, Synergo Coach, VKW, UNIZO, GOM, KVIV, Belgian Senior Consultants, VKB). De waardevolle informatie rond de nodige competenties die een adviseur moet hebben en de noden aan ondersteuning hierrond werden aan alle betrokkenen teruggekoppeld. Uit de gesprekken en de schriftelijke bevraging bleek dat er bij de adviseurs een nood bestond om kennis te maken met collega's, netwerken uit te bouwen, onderling ervaring met elkaar uit te wisselen. Daarnaast werden meermaals genoemd: het gericht vinden van relevante informatie, informatie over adviestrends en ontwikkelingen in het vak, de behoefte aan opleiding rond advies- en begeleidingsvaardigheden en ondersteuning en technieken voor een kwaliteitsvolle adviesverlening. Verder kwam een aantal minder adviesgebonden opleidingsbehoeften aan bod zoals timemanagement, stressbeheersing, ... Op basis van deze informatie werden ondersteunende initiatieven ontwikkeld.

2. **Ontwikkeling van het opleidingsprogramma gericht op advies en begeleidingsvaardigheden**

Er werden 4 modules ontwikkeld inzake adviesverlening.

- **Coaching van KMO-bedrijfsleiders**
Het doel van deze module die in november 2001 van start ging, is het verhogen van het inzicht in het coachingsproces en contactvaardigheden. 9 adviseurs namen hieraan deel.
- **Geïntegreerd programma Advies- en begeleidingsvaardigheden**
Centraal hierbij staan het leren onderkennen van alle aspecten van het adviesproces en de verhoging van de eigen efficiëntie. 11 adviseurs namen deel aan het programma dat in april 2001 van start ging en liep tot februari 2002.
- **Groepsinterventies en conflicthantering**
Het doel van deze module is het verhogen van diagnose- en interventievaardigheden

t.a.v. groepen. 10 adviseurs namen hieraan deel in juni 2001.

• **Van contact naar contract**

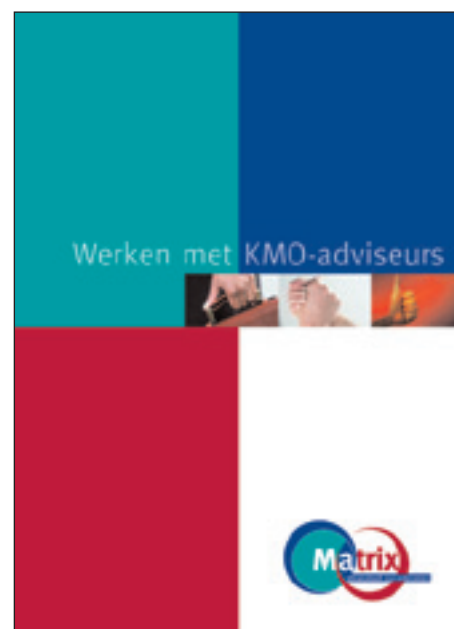
De opleiding die plaats vond in september 2001 heeft tot doel startende adviseurs inzicht te geven in de functie van en de eigenheid van advies aan KMO's, de diverse adviesrollen en de competenties van een adviseur, het adviesproces zelf en het effectief leren adviseren in elke fase.

3. **Intervisiegroepen**

Met dit initiatief wil het VIZO aan KMO-adviseurs de mogelijkheid bieden om tijdens periodieke bijeenkomsten op een begeleide en gestructureerde manier ervaringen uit te wisselen en van mekaar te leren. In november werden intervisiegroepen opgestart in Oost-Vlaanderen en Antwerpen. Uit de startsessies zijn 3 intervisiegroepen ontstaan, die regelmatig samenkomen. In 2001 namen 18 adviseurs deel.

4. **Ontwikkeling van de brochure 'Werken met KMO-adviseurs'**

De inschakeling van een adviseur kan een belangrijke hefboom zijn voor het succes van een KMO. Met uitzondering van de boekhouder, accountant of bankier is de doorsnee KMO-bedrijfsleider in Vlaanderen echter niet snel geneigd om een beroep te doen op externe adviseurs.

Hoofdstuk 2: bedrijfsadvies

Verschillende vragen en bedenkingen liggen aan de basis van deze aarzelende houding: wat mag je van een externe adviseur verwachten en wat niet, op welke gebieden kunnen zij mij helpen, kan ik dit wel betalen, hoe vind ik de juiste adviseur, en hoe werk je nu het best samen met zo'n adviseur, ...? Met de brochure "Werken met KMO-adviseurs" wil het VIZO op de belangrijkste vragen een antwoord bieden. De brochure wil een gids en kompas zijn voor bedrijfsleiders in hun zoektocht in de ondoorzichtige wereld van het externe advies en in de opbouw van een zinvolle en effectieve samenwerking met een externe adviseur. De brochure is gratis te verkrijgen in de VIZO-centra, de provinciale diensten van het VIZO of op www.KMOLOKET.be.

De creatie van synergie-effecten en netwerking tussen externe adviseurs en VIZO-adviseurs door de organisatie van een tweede netwerkdag in oktober 2001.

Realisaties:

- De tweede Matrix-netwerkdag had als doel het consolideren van het netwerk van de adviseurs, maar met een duidelijk toekomstobjectief nl.de brug slaan met de ondernemer.
- In het eerste luik van de namiddag werden de doelen en evolutie van het Matrix-project belicht, de verschillende Matrix-initiatieven werden toegelicht door adviseurs die in het voorbije jaar zelf aan het desbetreffende initiatief hadden deelgenomen, aan de tafels werd gepeild naar de rol van Matrix en een evaluatie van de initiatieven. Ook het vernieuwde KMOLOKET en Matrix-virtueel, waar wij de adviseur voortdurend op de hoogte willen houden van initiatieven en nieuwe data, werden in dit eerste deel aan de deelnemers voorgesteld. In het tweede luik ging de aandacht naar de relatie ondernemer-adviseur. Tijdens een panelgesprek met KMO-ondernemers werden de wederzijdse ervaringen en standpunten aan elkaar getoetst.
- Aantal deelnemers: 110

5. Matrix-café

Het Matrix-café is gegroeid uit de Matrix-netwerkdag van 2000 op initiatief van enkele KMO-adviseurs. Het zijn periodieke bijeenkomsten waarop adviseurs mekaar op informele manier beter kunnen leren kennen.
Data: 01/02, 08/03, 28/6, 05/09, 13/12/2001
Totaal aantal deelnemers op deze 5 avonden: 131

6. Matrix-netwerkdag voor KMO-adviseurs

Op 13 oktober 2001 werd voor het eerst een netwerkdag voor KMO-adviseurs georganiseerd. Hiervoor maakten 110 adviseurs zich een middag en avond vrij.

Deze dag werd niet alleen een eerste gestructureerde ontmoeting tussen adviseurs en het eerste contact met de Matrix-ondersteuning. Door de opbouw van de dag gaf het de deelnemers tegelijk de kans actief aan netwerking te doen, maar ook feedback, opmerkingen en voorstellen te geven i.v.m. wat zij van netwerken (en de rol die VIZO daarin kan spelen) verwachten.

De netwerkdag was het feitelijke startschot voor Matrix, adviesnetwerk voor ondernemers. Dit netwerk zal zonder twijfel synergie-effecten tussen adviseurs en adviesdisciplines genereren. Uit de 30 ingevulde evaluatieformulieren na de netwerkdag bleek een zeer positieve reactie van de adviseurs, vooral wat het leggen van nieuwe contacten en het opbouwen van een netwerk betreft. Men verwacht hierbij dat het VIZO de rol van coördinator op zich neemt.

7. Vademecum van KMO-adviseurs

Het vademecum is een aanvullbare catalogus met een classificatie per adviesdomein en een identificatie en voorstellingsfiche van elke erkende KMO-adviseurs.

De realisatie van dit Vademecum is een eerste stap naar het publiek maken van gedetailleerde info over adviseurs, wat het voor KMO's, tussenpersonen en collega-adviseurs mogelijk zal maken gericht contacten te leggen.

8. Uitbreiding van het KMOLOKET met Matrix-Virtueel

Realisaties:

Het bestaande KMOLOKET werd uitgebreid met Matrix-Virtueel. Matrix-virtueel vergroot niet enkel de contactmogelijkheden tussen ondernemers en adviseurs maar ondersteunt ook de netwerking en samenwerking tussen adviseurs onderling. Matrix virtueel is opgebouwd uit een open en een gesloten forum. Het open gedeelte bevat alle algemene info over het Matrix-netwerk en een databank van erkende en niet-erkende adviseurs. Deze databank laat ondernemers toe een "adviseur op maat" te vinden. Het gesloten forum met het Matrix E-café, Themagroepen, Zoekertjes en Publicaties is na een eenvoudige registratie voor elke adviseur toegankelijk.

Hoofdstuk 2: bedrijfsadvies

2.5. Inspire

Inspire, Vlaamse KMO's tillen hun menselijk potentieel hoger op.

Iedere ondernemer is voortdurend op zoek naar manieren om zijn organisatie een grotere dynamiek en concurrentiële weerbaarheid te geven. Anticiperen op veranderingen in de markt en de ruimere bedrijfsomgeving wordt hierbij van levensbelang.

Maar al te vaak richt men zijn blik naar buiten en beseft men niet wat een bron van onontgonnen capaciteiten, talenten en energie in de organisatie schuilt.

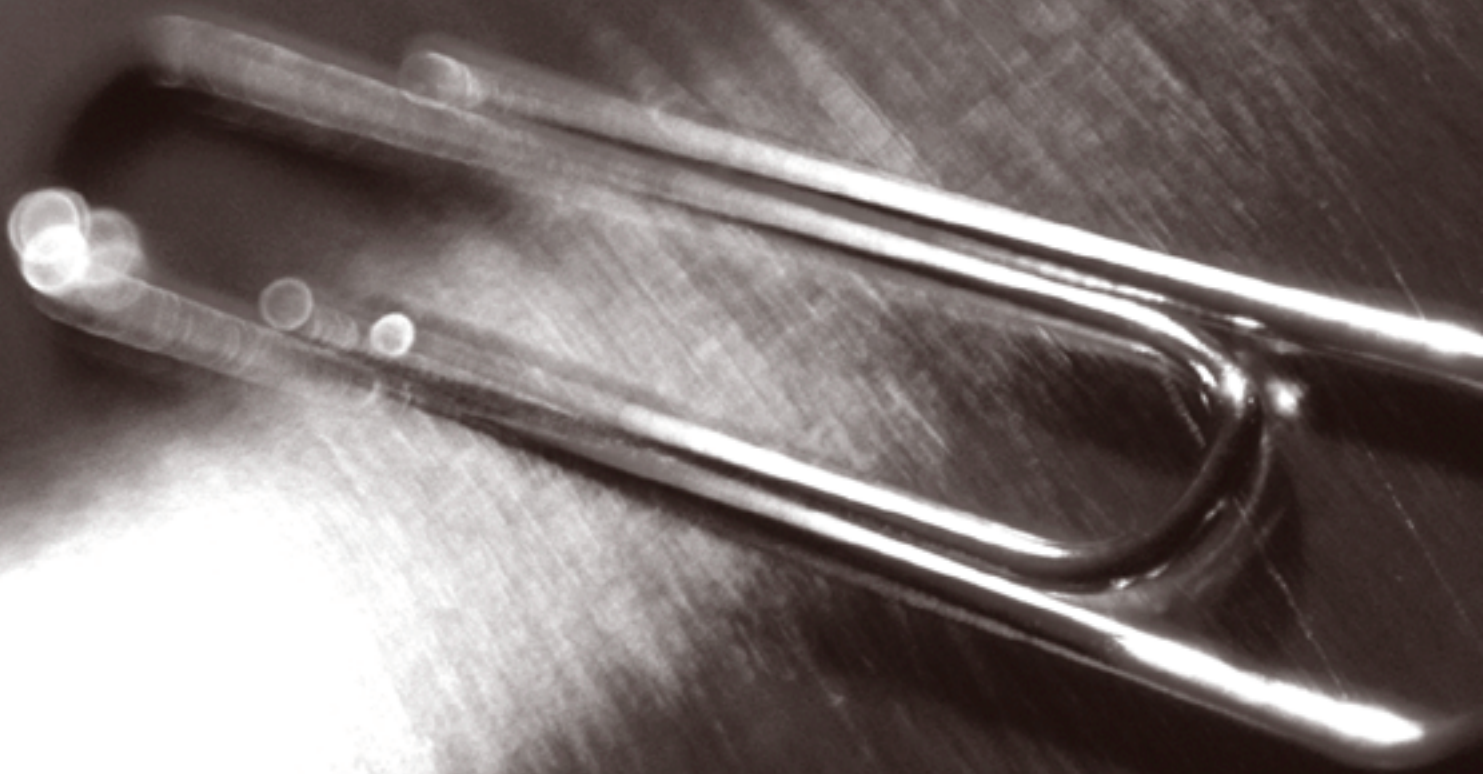
Met het Inspire project willen het VIZO en de VIZO centra, ondersteund door ESF, ondernemingen begeleiden in het groeien naar een organisatie waarin de mens en de ontwikkeling van zijn competenties centraal staan. Mens en organisatie zijn echter onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarom gaat onze aandacht zowel naar de ontwikkeling van menselijke competenties als naar organisatorische innovatie. De ondernemer kan pas werkelijk een meerwaarde creëren door tegelijk en continu te werken aan mens- en organisatieontwikkeling. Deze meerwaarde zal zich concreet vertalen in een verhoogde concurrentiekracht, beter inspelen op de noden van de markt, bredere inzetbaarheid van de medewerkers, een hogere werktevredenheid,...

Een organisatie met aandacht voor mens én organisatie is een aantrekkelijke organisatie!

Om de ondernemer met raad en daad bij te staan, beschikt iedere provincie over een Inspire-team. Elk team is samengesteld uit één innovatie- en twee competentieadviseurs. Daarnaast kan worden gerekend op een uitgebreid netwerk van externe adviseurs.

In elke provincie worden heuse "roadshows" georganiseerd waar ondernemers kunnen proeven van Inspire. Er wordt de mogelijkheid geboden een quick scan in te vullen. De aandacht gaat hierbij vooral naar leren, competenties, de bedrijfsomgeving, strategie, creativiteit, ... De quick scan laat in een handomdraai weten aan welke dingen de ondernemer kan sleutelen om zijn/haar bedrijf nog beter te doen draaien. Op die manier kan dan samen een traject worden uitgewerkt om de gewenste veranderingen en vernieuwingen te realiseren. Wanneer het bedrijf zelf niet over de nodige expertise en ervaring beschikt om het plan ook daadwerkelijk uit te voeren, dan kunnen door VIZO erkende adviesbureaus worden ingezet. Vanzelfsprekend kan ook beroep worden gedaan op de KMO-ervaring op het vlak van vorming en opleiding van de bij het project betrokken VIZO-opleidingscentra voor KMO.

HOOFDSTUK 3: ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING

Hoofdstuk 3: administratieve vereenvoudiging

3.1 Het KMO-loket

3.2 Informatisering van de leertijd

Voor de vereenvoudiging en het terugdringen van de administratieve lasten van de (startende) zelfstandige en KMO heeft de cel administratieve vereenvoudiging zich in 2001 geconcentreerd op een aantal projecten:

De verdere uitbouw van het virtuele loket voor de Vlaamse zelfstandige: KMOLOKET en de vereenvoudiging en informatisering van de administratieve procedures en formulieren van de leertijd.

De cel administratieve vereenvoudiging is ook als webmaster betrokken bij de webstek "vizo.be" waar de eerder instellingsgebonden informatie omtrent het VIZO wordt aangereikt.

3.1. Het KMO-loket

Het jaar 2001 betekende voor het KMOLOKET een jaar vol veranderingen. Na drie jaar on line aanwezigheid was de tijd immers rijp om alles te herbekijken, te herstructureren, te verbeteren en aan te vullen.

De lay-out van de homepage en de opbouw van de andere webpagina's kregen een opfrissing. De grote hoeveelheid inhoud werd opgedeeld per doelgroep en in een logische structuur gegoten. Doorheen de hele site werd veel aandacht besteed aan een gebruiksvriendelijke en eenvormige navigatie.

Daarnaast werd ook het beheer achter de schermen, de "Back office", onder de loep genomen. De VIZO-personeelsleden konden door deze niet-technische, eenvoudig in gebruik, back office actief het KMOLOKET betrekken in hun dienstverlening naar hun specifieke klanten. Waar er begin 2001 een drietal personeelsleden van VIZO de verschillende onderdelen op de site up-to-date hielden, waren er dat eind 2001 al enkele tientallen.

• Voor ondernemers

Het informatieaanbod voor ondernemers werd in 2001 gevoelig uitgebreid d.m.v. de opbouw van een ondernemerswegwijzer.

Deze behandelt de verschillende stappen in de levenscyclus van een onderneming :

- Wil ik zelfstandig ondernemer worden ?
- Ik start als zelfstandig ondernemer
- Mijn onderneming
- Ik start als zelfstandige in bijberoep
- Ik stop ermee.

Deze onderwerpen werden nog opgedeeld in verschillende subonderwerpen, zodat tot op een zeer gedetailleerd niveau alle info kan worden teruggevonden. De klant vindt direct on line kort en krachtig de nodige info en wordt voor zeer specifieke inhoud doorverwezen naar publicaties, FAQ's en links. De publicaties omvatten alle folders, teksten en nieuwsbrieven van VIZO en haar partners en dit alles downloadbaar.

De FAQ's of veelgestelde vragen werden door de bedrijfsadviesdiensten van VIZO opgemaakt en worden continu aangevuld. Gedurende het hele jaar werden interessante websites geïdentificeerd en werd een aanvraag gedaan voor het leggen van wederzijdse linken. Dit heeft tot resultaat dat voor elk onderwerp uit de ondernemerswegwijzer kan worden doorverwezen naar sites met gespecialiseerde info.

Indien de starter of gevestigde zelfstandige het antwoord op zijn vraag niet kan terugvinden, kan hij nog steeds terecht op het on line adviesforum. De bedrijfsadviseurs van VIZO behandelden in 2001 127 vragen. Een aantal vragen werd niet gepubliceerd. Hier werd rechtstreeks contact opgenomen met de klant, daar de vraag een meer persoonlijke begeleiding vergde.

Hoofdstuk 3: administratieve vereenvoudiging

• Voor adviseurs

Waar in 2000 de diensten voor (bedrijfs-) adviseurs beperkt bleven tot de on-line-aanvraag van een erkenning, werd in 2001 een heus adviesnetwerk opgericht, het virtueel Matrix adviesnetwerk. Dit virtueel netwerk biedt een aantal diensten aan, zowel aan erkende als niet-erkende bedrijfsadviseurs. Zo kan een adviseur er alle info vinden over het "reële" Matrix adviesnetwerk: de initiatieven, de trainingen, evenementen, publicaties, contact-adressen.

Verder werden er een aantal interactieve diensten ontwikkeld. Zo is er als virtuele tegenhanger van het Matrix-café, het E-café. Adviseurs kunnen er discussies voeren over allerhande thema's of vragen stellen aan de organisatoren. En in de projectenbank kunnen zij een zoekertje plaatsen om de hulp van een collega-adviseur in te roepen bij een bepaald project of een bepaalde klant.

Elke adviseur die toetreedt tot dit virtueel netwerk dient zich te registreren. Op die manier komt zijn fiche automatisch terecht in het Vademecum. Adviseurs, maar ook ondernemers, kunnen hierin door gebruik te maken van een aantal zoekcriteria de gepaste adviseur vinden. In 2001 telde dit vademecum reeds 530 geregistreerde adviseurs.

Het virtueel Matrix adviesnetwerk werd voorgesteld op de Matrix netwerkdag op 19 oktober te Sint-Niklaas.

• Communicatie en sensibilisering

Wanneer de nieuwe lay-out, de ondernemers-wegwijzer en het virtueel Matrix adviesnetwerk gerealiseerd waren, was het moment daar om het KMOLOKET nog bredere bekendheid te geven. Die keuze ging eind 2001 naar een campagne dit tot doel had de naambekendheid te vergroten d.m.v. de slogan: "KMOLOKET, dienstverlening op maat, 24/24 u, 7/7d".

Er werden folders, affiches, pancartes en stickers ontwikkeld. De affiches en pancartes met folderbakje werden verdeeld naar alle openbare bibliotheken, gemeentehuizen, culturele centra,

Kamers van Koophandel, Handelsrechtbanken en VIZO-centra. Gelijkzeitig verscheen in alle Vlaamse kranten gedurende drie weken een teaser-advertentie. Tijdens het ganse jaar werd eveneens het verkeer naar de site verhoogd door de updating in de zoekmotoren en het uitbreiden van de wederzijdse linken met andere voor de doelgroep interessante websites.

In 2001 presenteerde het VIZO het KMOLOKET op diverse seminars en conferenties waaronder

- Op 7 juni op de E-government Conferentie van AFEI te Brussel
- Op 30 november op het CESCE-forum in Lissabon.

Het KMOLOKET was ook steeds ofwel met affiches en folders, ofwel met live on line demonstraties aanwezig op diverse beurzen voor ondernemers.

Midden 2001 kwam er een partnership tot stand tussen het KMOLOKET van VIZO en de Trends-website van Roularta.

Dagelijks levert Trends de recentste artikels over diverse ondernemersonderwerpen (e-business, carrière, ondernemer, kapitaal, technologie, marketing) aan het KMOLOKET. Het KMOLOKET voorziet van haar kant de site van Trends met de veelgestelde vragen van VIZO-bedrijfsadvies. Een uitwisseling die de inhoud van beide sites vernieuwt en verrijkt.

• Statistieken

Dat de inhoud van het KMOLOKET gevoelig werd uitgebreid, is te merken aan de statistieken van het aantal bezochte pagina's. Hier is op een jaar tijd een vervijfvoudiging te merken: van 28.800 (dec. 2000) naar 143.000 (dec. 2001).

Ook het aantal bezoekers steeg tijdens het jaar 2001. Hier is meer dan een verdubbeling vast te stellen, met pieken van meer dan 400 bezoekers per dag. Het effect van de communicatiecampagne zal pas in 2002 kunnen worden gemeten, daar de campagne pas van start ging eind 2001.

- Voor meer info: www.KMOLOKET.be

Hoofdstuk 3: administratieve vereenvoudiging

	Aantal bezochte pagina's per maand	Aantal bezoekers per maand	Aantal unieke bezoekers per maand
Januari	/	/	/
Februari	50.449	4.715	1.389
Maart (onv.)	37.993	3.976	1.151
April	52.977	5.105	1.361
Mei	60.552	5.968	1.398
Juni	63.578	7.304	1.515
Juli	56.953	6.940	1.359
Augustus	87.976	9.549	2.975
September	59.445	9.218	2.581
Oktober	112.265	7.741	1.696
November	104.946	7.385	1.542
December	143.214	8.198	1.869

	Gemiddeld aantal bezoekers per dag	Op piekdagen
Januari	/	/
Februari	168	222
Maart (onv.)	128	238
April	170	245
Mei	198	275
Juni	243	305
Juli	223	285
Augustus	308	405
September	307	400
Oktober	249	320
November	246	325
December	264	355

Hoofdstuk 3: administratieve vereenvoudiging

3.2. Informatisering van de leertijd

- **Situering van het project**

Een leerling wordt tot de leertijd toegelaten na het sluiten van een leerovereenkomst waarin de verplichtingen van leerling en patroon worden bepaald. Gedurende dit leertraject volgt de leerovereenkomst een administratief proces waarbij verschillende factoren zijn betrokken: de leerlingen, de patroons, de leersecretarissen, de provinciale diensten met pedagogisch adviseurs en bedienden, enz...

Het project informatisering leertijd heeft als doel die administratieve stromen van de leertijd te vereenvoudigen en te informatiseren met het oog op een doelmatige en snelle dienstverlening. Daartoe wordt één centrale databank gebouwd ter vervanging van de vijf vroegere provinciale databanken. Een nieuwe webtoepassing moet het mogelijk maken dat zowel de leersecretarissen als de VIZO-administratie via het internet toegang krijgen tot de gecentraliseerde leertijdgegevens.

In 2000 werd een projectploeg samengesteld die onder andere bestond uit een technisch leverancier, een strategisch consultant en twee pedagogisch adviseurs.

- **Realisaties**

In 2001 werd de projectploeg uitgebreid met drie representatieve leersecretarissen omdat er zowel werd gewerkt aan de vervanging van het oude programma als aan een nieuwe computertoepassing voor de leersecretarissen.

Tijdens brainstormsessies kregen de gebruikers de gelegenheid om aan te geven wat zij van de applicatie verwachtten. Zo werden de vereiste functionaliteiten van de webtoepassing bepaald.

Einde juni was de eerste versie van de nieuwe applicatie klaar. In juli en augustus werden de provinciale bedienden opgeleid om in september effectief te starten met het nieuwe computerprogramma. Intussen werden de leertijdgegevens van de provinciale databanken naar één centrale databank overgebracht.

Tegelijk werd een ambitieus concept uitgewerkt dat ook de leersecretarissen toegang tot de centrale databank moet verschaffen.

De leersecretarissen zullen zowel via een draadloze als via een vaste internetverbinding met de databank in verbinding worden gesteld, ongeacht of ze zich nu bij een patroon, leerling of in een VIZO-centrum bevinden.

Dit zal hun mobiliteit en de dienstverlening ongetwijfeld ten goede komen. In het najaar werd gestart met de ontwikkeling van deze innoverende applicatie.

A close-up photograph of a woman's face and upper torso. She is holding a white paper cutout with a large circular hole and a gear-like edge. She is wearing a black top and has a metal gear-like object on her shoulder. The background is dark.

HOOFDSTUK 4: VORMGEVING

Hoofdstuk 4: vormgeving

- 4.1 Erkende ontwerpers in de loop van 2001
- 4.2 Promotie en bevordering van vormgeving in Vlaanderen
- 4.3 Publicaties
- 4.4 Internationale samenwerking

2001 was een voorspoedig jaar voor de Dienst Vormgeving. Zijn naambekendheid en vooral zichtbaarheid werd verder bevestigd door de werking van zijn Galerie. De situering van deze ruimte in het Brusselse stadsweefsel functioneert steeds meer als een baken.

De contacten met de Brusselse designwereld van 2000 concretiseerden zich in initiatieven als het Design Boek en de voorbereidingen voor de tentoonstelling "Een Nieuw België" in samenwerking met het CIVA en het Huis voor Kunst-en Restauratieambachten. Het VIZO is een vaste waarde en een referentiepunt geworden voor vormgeving. Samenwerkingsverbanden werden verder gezet en nieuwe ontstonden.

Opnieuw deden meerdere organisaties beroep op onze vakkennis zoals het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaams Parlement voor de inrichting van zijn nieuw gebouw, verschillende steden en gemeenten, enkele provincies, De vzw De Slang uit Brugge, Feeling Wonen (Mediaxis) voor het opstarten en jureren van de Big Bang Award, de Koning Boudewijnstichting, Export Vlaanderen, het Designersweekend in Brussel, de Royal College of Art van Londen voor een colloquium in de Hogeschool Gent en de vzw Interieur voor deelname aan de manifestatie Transit.

Zo werden twee Europese projecten voorbereid. Het ene door de wetenschappelijke afdeling van de Europese Gemeenschap, het andere door de culturele. Reeds in 2001 werd het project "Composites-on-tour" goedgekeurd, terwijl voor het European Design Forum de aanvraag werd ingediend.

Ook binnen VIZO werken we verder aan de synergie met de andere diensten zoals Bedrijfsadvies en Vorming. De website wordt verder geactualiseerd en het nieuwjaarskaartje werd opnieuw geproduceerd ism met de PR dienst. In 2001 versterkte de Dienst Vormgeving zijn werking in functie van de komende herstructurering.

De belangrijkste realisaties voor 2001 waren het op punt zetten van een rationele database waarin de Dienst zijn vele accessbestanden in elkaar integreerde en de productie van de 3de triënnale voor vormgeving.

Deze editie was gewijd aan de vormgeving van communicatie. Totaal nieuw was het initiatief om op een systematische manier workshops of seminaries te organiseren rond design in de bedrijfswereld. Ingrid Vandenhoudt werd als pedagogisch adviseur gedelegeerd naar de Dienst Vormgeving om deze nieuwe opdracht op te starten en uit te werken.

4.1. Erkende ontwerpers in de loop van 2001

Op 27 maart en 25 oktober 2001 werden er 22 ontwerpers erkend door het VIZO:

Tijdens de Lenteselecties kregen de volgende ontwerpers deze erkenning:

Maarten Stuer (keramiek), Erwin Vanhaecke (keramiek), Karin Carmeliet (juwelen), Els Vansteelandt (juwelen), Cynthia Jacobs (juwelen), Atelier Van Doninck: (Peter Van Doninck en Isabelle Vanlaere (juwelen), das ding; Davy Grosemans (industriële vormgeving), Koen De Winter (Hippo Design, industriële vormgeving), Suzon Ingber (meubelontwerp en interieurobjecten), Vincent Van Duysen (meubelontwerp en interieurobjecten), Johan Vandebosch (Ziezo, grafische vormgeving)

Samenstelling van de jury

Johan Valcke, Directeur dienst Vormgeving VIZO en Inge Vranken, adviseur dienst Vormgeving VIZO, Lieven Daenens, Directeur Museum voor Sierkunst & Vormgeving, Gent, Patrick Reuvis (ontwerper, docent Katholieke Hogeschool, Genk) David Huycke (zilvermid, docent IKA Mechelen), Hilde van der Heyden

Hoofdstuk 4: vormgeving

(juweelontwerper, docent Karel De Grote Hogeschool, Antwerpen), Marc Van Hoe (textielontwerper) Martine Gyselbrecht (textielontwerper, docent Academie Gent), Balder (grafisch vormgever), Geert Verstaen (grafisch vormgever) Jos Devriendt (keramist, docent Stedelijke Academie Brugge), Rik Vandeweghe (keramist), Jan-Willem Van Zijst (glaskunstenaar), Lieve Van Stappen (glasKunstenaar), Bataille/Ibens (meubelontwerpers), Hans Weyers (ontwerper), Erik Sijmons (industriële ontwerper Samsonite), Vic Cautereels (industriële ontwerper Tupperware).

Tijdens de herfstselecties kregen de volgende ontwerpers deze erkenning:

Eric Buelens (Ben Trovato meubelontwerp en interieurobjecten), Bram Bo (meubelontwerp en interieurobjecten), Peter Vanooteghem (meubelontwerp en interieurobjecten), Carine Verdonck (Luca, keramiek), Vanessa Barbier (textiel), Henri Jacobs (textiel), Mei Lee (juwelen), Salima Thakker (juwelen), Jan W. Hespel (grafische vormgeving), Koen Geurts (Studio 't Brandt Weer, grafische vormgeving), Nathalie Verlinden (accessoires)

Samenstelling van de jury

Johan Valcke (directeur dienst vormgeving VIZO) en Christian Oosterlinck (adviseur dienst vormgeving VIZO, Jos Peeters (zaakvoerder Donum), Hilde Verbiest (Redactrice Weekend-Knack), Juwelen Siegfried De Buck (ontwerper, docent Karel De Grote Hogeschool Antwerpen afdeling juweelontwerp), Linda Liket (juweelontwerpster), IBetty Cuykx (textiel, ontwerpster en organisator Internationale Betonac-Prijs), Els Huygelen (ontwerpster en docent Koninklijke Academie voor Schone Kunsten, afdeling textiel), Rob Buytaert (grafische vormgever), Philip Vandeputte (Triumviraat, ontwerper), Hugo Rabaey (keramiek ontwerper en docent Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen), Frank Van Houtte (keramist), Joost Caen (glasontwerper), Marc Heiremans (glasdeskundige en galeriehouders), Idir Mecibah (meubelontwerper), Jean Wauters (industriële ontwerper), Axel Enthoven (industriële ontwerper en groepsverantwoordelijke Designacademie Eindhoven (N), afdeling Mobiliteit), Maxime Szyf (industriële ontwerper)

4.2. Promotie en bevordering van vormgeving in Vlaanderen

De Galerie

In 2001 draaide de Galerie van het VIZO op volle kracht. Zes tentoonstellingen werden er georganiseerd, telkens voor een periode van vijf à zeven weken.

Het bezoekersaantal (7.558) blijft stijgen (16% tegenover 2000) en voor de pers worden de tentoonstellingen een vast item in hun krant of tijdschrift. Ook met radio en TV werden nauwe contacten onderhouden.

Tijdens de vernissages is de Galerie een ontmoetingsplek voor de ontwerpers en het designminnend publiek en werden telkens gemiddeld 250 aanwezigen geteld. De tentoonstellingen werden ook opgenomen in het programma van scholen, culturele verenigingen en organisatoren van stadsrondleidingen. Minister Dirk Van Mechelen koos regelmatig voor de Galerie om er persconferenties en andere evenementen te organiseren. Voor de gespreksavonden bleef de belangstelling groot.

Tentoonstellingen in de galerie: I. "De Nieuwe Oogst"

De Lente- en de Herfstselecties van 2000 resulteerden in het voorjaar 2001 in de tentoonstelling **De Nieuwe Oogst**.

Hubert Verstraeten • De kwadratuur van de cirkel

Van 26 januari tot 4 maart werd aan het publiek het werk getoond van 22 ontwerpers: Paul D'haese (fotografie), Christine Vanoppen (glas), Sara De Bondt (grafische vormgeving), Randoald

Hoofdstuk 4: vormgeving

Jeannine Vrins • Gewrichtschaal (1997), klei

Sabbe (grafische vormgeving), Jo Crepain (industriële vormgeving), Claire Bataille & Paul ibens (industriële vormgeving), JZUZ (industriële vormgeving), Hugo Smid (industriële vormgeving), Clem Van Himbeeck (industriële vormgeving), Amandus Vanquaille (industriële vormgeving), Marjan De Cock (juwelen), Ingrid Verhoeven (juwelen), Hubert Verstraeten (juwelen), Quinze&Milan (meubelontwerp), Koen Van Spaendonck (meubelontwerp), Cecile De Kegel (textiel), Katia Fiore (textiel), Bénédicte Lobelle (keramiek), Anja Meeusen (keramiek), Jeannine Vrins (keramiek).

1.094 bezoekers vonden de weg naar deze tentoonstelling. Drie scholen (Katholieke Hogeschool Genk, O-L-Vrouw Instituut Tienen, Hogeschool Wetenschap en Kunst Brussel) kregen een rondleiding.

2. “Armand Blondeel”

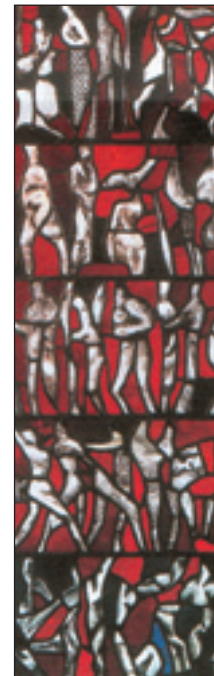
Naar aanleiding van de publicatie van de monografie **Armand Blondeel** werd naar gewoonte een tentoonstelling georganiseerd in de Galerie (16 maart – 22 april).

In de galerie werd een klein maar boeiend overzicht gegeven van zijn oeuvre (glasramen en ontwerptekeningen), dat bovendien in confrontatie werd getoond met werk van beeldende kunstenaars, inspirators of tijdgenoten van Blondeel (Jules De Sutter, Constant Permeke, Herman Brusselmans, Hubert Malfait, Gustave De Smet, Jos Verdegheem, Roger Raveel, Jan Burssens).

Er werden 93 cahiers van Armand Blondeel verkocht. Vermits tot de bezoekers (1.184) heel wat geïnteresseerden in glas konden gerekend

worden ging ook het cahier van Michel Martens dat 2 jaar voordien (1999) werd uitgegeven, nog goed van de hand (13). Het VIZO kocht één glasraam aan: “Rood” (151 x 75 cm). De VTB-VAB organiseerde voor zijn leden een bezoek aan de tentoonstelling op 17 maart.

Op 22 maart werd een gespreksavond georganiseerd rond “De toekomst van het glasraam”. In het panel zetelden Joost Caen, Lut De Vogelaere en bob Van Reeth. Johan Valcke modereerde. Er ontstond een boeiende discussie tussen de 55 toehoorders en de panelleden. Vlaanderendag (22 april) trok 219 belangstellenden.

Tentoonstelling Armand Blondeel 2001, glasschilder

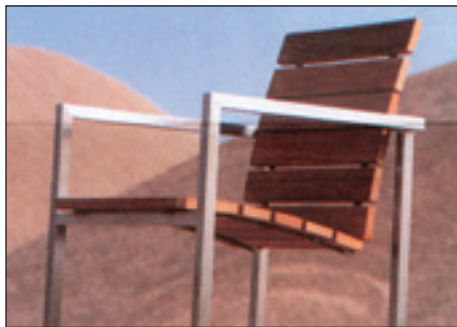
3. “Vormgeving in 't groen”

Met de tentoonstelling **Vormgeving in 't groen** (4 mei – 10 juni) kondigde het VIZO een mooie, warme zomer aan. Tuinmeubilair en accessoires waren er in alle kleuren en materialen.

Volgende ontwerpers namen deel: Leo Aerts, Bart Baccame, Claire Bataille & Paul ibens (voor APPART), Casimir, Ludovik Colpaert, Vic Cautereels & Bob Daenen (Tupperware),

Hoofdstuk 4: vormgeving

Wim Segers • "Natal" stapelstoel (1999)

Siegfried De Buck en Jan Van Lierde (Kreon), Marc De Jonghe (Orso Design), Rik Delrue, Nedda El-Asmar, Axel Enthoven (Belgochrom), Linde Hermans & Ann Vanderheyden, Luc Lemahieu (NIOS), Sylvie Louagie, Marie Mees, Bruno Meeus, Rudi Respeel, Wim Segers (voor TRIBU), Hugo Smid, Piet Stockmans, Roel Vandebeek, Amandus Vanquaille, Peter Van Riet (voor Orlans), Fabiaan Van Severen, Luk Versluys, Daniël Weinberger, Dirk Wynants (Extremis).

De designzaak 't Huis van Oordeghem (Lede), die veel van deze ontwerpers opneemt in zijn collectie, was sponsor.

De tentoonstelling trok 823 bezoekers. De vereniging KOREI (organiseert stadsrondeleidingen) vroeg een rondleiding aan.

Er worden verschillende vogelbakjes van Rudi Respeel, 2 windlichten van Piet Stockmans, enkele kabouters van Rik Delrue verkocht, Amandus Vanquaille krijgt dankzij de tentoonstelling enkele opdrachten. Vermits nr. 2/2001 van Kwintessens volledig gewijd is aan de inrichting van tuinen worden hiervan verscheidene exemplaren (15) verkocht.

Dirk Wynants (extremis) • "Gargantua" buitentafel met zitmogelijkheid

4. "Jonge Ondernemer"

POB organiseerde in de galerie op 23 mei 2001 de receptie Jonge Ondernemer en op 31 mei werden er de diploma's uitgereikt aan de bedrijfsadviseurs.

Op diezelfde dag organiseerde de Dienst Vormgeving een lezing rond "Een stap in de wereld. Vormgeving exporteren. Een succesverhaal?". Sprekers waren: Linda Buzzi (Export Vlaanderen), Casimir (ontwerper), Jo Crepain (Architect/ontwerper), Luc De Buyser (zaakvoerder Visa Versa), Anton Soete (raadgever Dirk Van Mechelen). Er waren 43 toehoorders.

5. "Vormgevers bekennen kleur"

Twee weken later, op 28 juni, opende de tentoonstelling **Vormgevers bekennen kleur** (29 juni – 26 augustus) haar deuren. De zomerperiode bleek ideaal om de Galerie van het VIZO om te toveren in een uitbundig palet van kleurmijke interieurobjecten.

Volgende ontwerpers namen deel: Patrick Hoet, Laurence Decraene, Inge Panneels, Jan-Willem van Zijst, Jo Klaps (Brussels Lof), Tim Oeyen & Sanny Winters, Randoald Sabbe, Anke Tacq, Vic Cautereels, Bob Daenen & Design Team Europe (voor Tupperware), Rudi Respeel, Wim Segers (voor Thermic Dilsen), Peter Van Riet (voor Jongform en UNICdesign), J. Ludovik Colpaert, Marie-Bénédicte de Schryver, Julie 't Felt, Ingrid Verhoeven, Daniël Weinberger, Anne Mortier, Jeanne Opgenhaffen, Frank Van Houtte, Claire Bataille & Paul Ibens (voor Obumex), Steven Brouns & Serge Haelterman (JZUZ), Jean Meirlaen, Quinze & Milan, Danny Venlet, Els Huygelen, An Lanckman, Dorothea Van De Winkel, Inge Verjans, Nora De Rudder, Jos Devriendt, Johan Lemaître (voor WACO).

Een hele collectie van witte producten, opgesteld in de benedenruimte, versterkt het besef dat de aanwezigheid of afwezigheid van kleuren in het interieur een heel sterke invloed uitoefenen op de menselijke psyche: objecten van An Lanckman, Idir Mecibah, Anja Meeusen (PTZE), Jean Meirlaen, Quinze & Milan, Rudi Respeel, Patrick Reuvis, Rozemarijn Spilliaert, Peter Van Riet, Fabiaan Van Severen, Jeannine Vriens.

Hoofdstuk 4: vormgeving

Quinze & Milan

Deze tentoonstelling trok 1.006 bezoekers. Minister Dirk Van Mechelen organiseerde er een receptie op 29 juni. Flair koos de galerie van het VIZO als ruimte voor een modereportage.

Er werd werk verkocht van Rudi Respeel, Inge Panneels en Rik Delrue.

6. “Henry van de Velde Prijzen 2001”

De tentoonstelling rond de **Henry van de Velde Prijzen 2001** liep van 14 september tot 18 november en bereikte qua aantal bezoekers zijn hoogtepunt: 2.178.

De uitreiking van de prijzen vond plaats op 13 september in aanwezigheid van 331 belangstellenden. Laureaten waren : Claire Bataille & Paul ibens (Prijs voor Loopbaan), Extremis (Prijs voor Bedrijf), Quinze & Milan (Prijs voor Jong Talent én voor Beste Product). In de categorie Beste Product werd ook een selectie getoond van de kandidaten met werk van Leo Aerts, Laurence Decraene, Jacqueline Dehond, Hans De Pelsmacker, Enthoven Associates, Mieke Everaet, David Huycke, Ann Marie Jonckheere, Luc Lemahieu (NIOS), Bruno Meeus, Elke Peeters, Quod.voor de vorm, Ick Reuvis, Katrien Rondelez, Pieter Stockmans, Raf Thienpont, Roel Vandebeek, Saskia Vanderheyden, Bruno Van Roey, Fabiaan Van Severen, Koen Van Spaendonck, Vision & Factory, Jean Wauters. De Pouf van Quinze & Milan werd door de bezoekers van de tentoonstelling uitgeroepen tot Prijs van het Publiek.

7. “Designers Week-End”

Tijdens het **Designers Week-End** (15-17 september) bleef de Galerie de volledige dag open. Met dit evenement werden 700 nieuwe geïnteresseerden bereikt.

Verschillende scholen (Technisch Berkenboom Instituut Sint-Niklaas, Ecole Supérieure des Arts Plastiques Mons, Sint-Lukas Brussel, La Cambre Brussel) en culturele groepen (Korei) vroegen een rondleiding aan, voor Minister Gabriëls werd in de Galerie een Task force georganiseerd op 9 oktober. Op 4 oktober organiseerde de dienst Vormgeving een gespreksavond rond ‘Is er nood aan een opleiding meubelontwerp?’. De sprekers waren: Hans Lecompte, Frans Dufour, Koen Deprez en Dirk Meylaerts. Johan Valcke modereerde. 55 personen schreven zich in. Op 12 oktober vond een receptie plaats met Minister Gabriëls en de leden van de Raad van Bestuur.

8. “Vormgeving verpakt”

Om tenslotte de drempel naar hedendaagse vormgeving te verlagen en deze bereikbaar te maken voor een ruim publiek werd in het kader van de eindejaarsfeesten een geschenken-tentoonstelling georganiseerd: **Vormgeving verpakt** (van 30 november tot 6 januari 2002). Uitzonderlijk werd een echte verkoopstentoonstelling georganiseerd waarbij de producten niet duurder waren dan 10.000 BEF.

Hoofdstuk 4: vormgeving

Er werden 1.273 bezoekers geteld en voor meer dan 400.000 BEF aan producten verkocht.

De tentoonstelling werd reeds één dag voor de vernissage (28 november) geopend voor de Vlaamse Managers Associatie die er een colloquium organiseerde voor haar leden.

Deelnemers aan de tentoonstelling waren: Leo Aerts, AWARD/T, Bart Baccarne, Huub Berger, Nele De Block, Rik Delrue, Trui Demarcke, Nora De Rudder, Marie-Bénédicte de Schryver, Marie-Claire Desmedt, Injas Devoldere, Jos Devriendt, Femand Everaert, Hermans&Vanderheyden, Cynthia Jacobs, JZUZ, Sofie Lachaert, An Lanckman, Idir Mecibah, Hilde Metz, Jeanne Opgenhaffen, Quinze&Milan, Rudi Respeel, Mieke Selleslagh, Piet Stockmans, Hilde Van Belleghem, Aline Vandeplas, Jan Vander Elst, Luk van der Hallen, Roos Van de Velde, Francine Van der Biest, Ingrid Verhoeven, Lieve Vermeire, Dirk Wijnants (Extremis), Patty Wouters.

Een groep kinderen die een juwelen-workshop volgde in het K.M.K.G, Brussel, kregen een rondleiding in de tentoonstelling op 3 januari.

Onthaal

In de vitrine in het Onthaal en op de balken in de Mediatheek is er tweemaandelijks een ontwerper die in het voetlicht geplaatst wordt. Deze mini-expositie valt samen met het ten-

toonstellingsschema van de Galerie van het VIZO.

In januari en februari 2001 werd Rudi Respeel getoond met zijn interieurobjecten, gevolgd door de keramiek van Yves Malfliet. In mei en juni sierden de schalen in vegetale materialen van Ann Lanckman de ruimtes. De zomerkleuren werden aanschouwelijk getoond door Daniël Weinberger in juli en augustus, gevolgd door de Moondust installatie van Lydia Kümel. Het subtiel textielwerk van Marie-Jeane Callewaert sloot het jaar waardig af.

4.3. Publicaties

Kwintessens en nieuwsbrief

Het tijdschrift Kwintessens telde eind 2001 963 abonnees, waarvan 37 ruilabbonnementen en 229 gratis abbonnementen.

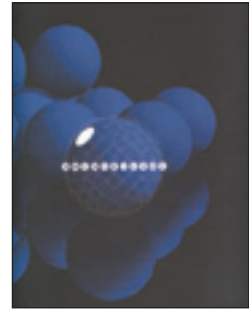
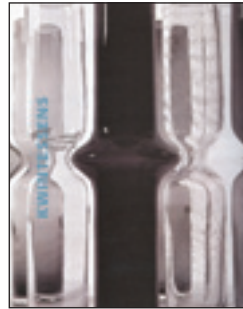
Kwintessens had in 2001 themanummers rond Casa Europea, vormgeving voor de tuin, glas en dromen. De vormgeving werd respectievelijk toevertrouwd aan Bailleul Ontwerpbureau, Randoald Sabbe, Chris Martens en Johan Vandebosch, de fotografie van de portfolio gebeurde door Bart Michielsen, Bruno Couwenberg, Blue Studio en Pierre.

Op basis van de enquête die in 2000 gevoerd werd bij de lezers en de wensen die daaruit op te maken waren, werd meer aandacht geschon-

Interieurobjecten van Rudi Respeel

Hoofdstuk 4: vormgeving

ken aan jonge ontwerpers door het extra benadrukken van de resultaten van de selecties in de portfolio's en het opnemen van eindejaarswerken van ontwerp scholen. Tevens werd op het einde van het jaar een abonnementenactie op het getouw gezet waarbij de lezers een Pouf van Quinze & Milan konden winnen, een actie gesponsord door Visa Versa.

Tentoonstellingen

sPring 2001 (jong talent in antwerpen)

sPring is een jaarlijks weerkerend initiatief van de Provincie Antwerpen om jong, pas afgestudeerd artistiek talent te promoten. De tentoonstelling vond plaats van 26/04 tot 27/05 in de Fabiolazaal te Antwerpen.

Christian Oosterlinck zetelt in het selectiecomité om de belangen van de toegepaste kunst te verdedigen. 2 door het VIZO erkende juweelontwerpers namen deel: Ingrid Verhoeven en Karin Carmeliet. Aan de andere jonge deelnemende ontwerpers werd de mogelijkheden van de Dienst Vormgeving naar promotie en steun toe uitgelegd.

Beurzen

Casa Europea (10 – 18 februari), Antwerpen.

Het VIZO presenteerde er een aangepaste versie van de stand die reeds op Interieur 2000 te zien was met als thema "Tussen Leven en Dood". Er werden een doods-kist van Marijke

Declercq en een wieg van Paul De Braecke-leir getoond op een veld van graan. Patrick Reuvis en Jo Klaps tekenden voor de stand en de grafische vormgeving. De thematiek werd begeleid door Francis Smets en omvatte het feit dat vanaf onze geboorte tot en met onze dood of van wieg tot graf, dat wil zeggen levenslang, we op ieder moment begeleid worden door producten (en hun vormgeving), vaak in een veel grotere mate dan we ons realiseren.

Naar aanleiding van deze beurzen werd een nummer van Kwintessens hieraan gewijd.

International Contemporary Furniture Fair, New York , 18-22 mei 2001

Het VIZO werkte samen met Export Vlaanderen en tien bedrijven om een gemeenschappelijk stand te organiseren in deze unieke Amerikaanse designbeurs. Juventa, Appart , Idir Mecibah, OSKR (Marc Vanhoe), Alinea (Leo Aerts), Extremis, Bruno Meeus, Quinze & Milan, Joffice (Jo Crepain), WOW. Het tijdschrift Ad'dict werd eveneens betrokken in dit initiatief. Het verzorgde een kleinere extra katern met informatie over de firma's. De stand werd ontworpen door interieurarchitect Stefan Berteloot. De firma Appart werd gelauwerd met de "Award for outdoor furniture", toegekend door een groep van internationale designtijdschriften.

Textiel- en juwelententoonstelling uit Litouwen, november

Het VIZO bemiddelde op vraag van de Administratie Kunst van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap , bij de Provincie Oost-Vlaanderen voor het onderbrengen in het Caermersklooster in het Patershol te Gent van de tentoonstelling "Hedendaagse textielkunst uit Litouwen".

Hoofdstuk 4: vormgeving

De 3e Triënnale voor Vormgeving, “Komt dat zien!”, over Vormgeving en Reclame (14 december 2001 – 28 februari 2002)

De 3e Triënnale voor Vormgeving liep van 15 december 2001 tot en met 24 februari 2002 in het Design museum Gent.

De voorbereidingen van het evenement zijn van start gegaan in 2000. Bij de allereerste vergaderingen waren de heer Valcke (VIZO Dienst Vormgeving) en de heer Daenens (Design museum Gent) aanwezig, om nadien uitgebreid te worden met mevrouw Luysaert (VIZO Dienst Vormgeving), de heer Jan Van Mol (Addict), mevrouw Siglinda Paquay (Creative Club of Belgium) en Jean-Luc Walraff (Creative Club of Belgium). Deze groep van deskundigen lag aan de basis van het concept, nl. de link vormgeving en communicatie tonen aan het grote publiek.

De reclamebureaus en de grafische vormgevers werden in maart en april 2001 aangeschreven om materiaal in te zenden. Tijdens 2 selectierondes besliste een professionele jury bestaande uit Lieven Daenens (Design museum Gent), Johan Valcke (VIZO Dienst Vormgeving), Bie Luysaert (VIZO Dienst Vormgeving), Jan Dejonghe (Creative Club of Belgium, GV/Company), Jean-Luc Walraff (Creative Club of Belgium, McCann-Erickson), Jan Van Mol (Addict), Hugo Puttaert (docent KdG Hogeschool; Vision & Factory), John van den Broeck (docent KdG Hogeschool, UAT Communicatie) en Max Bruinsma (onafhankelijk communicatiecriticus) over de ingezonden werken en maakte de uiteindelijke selectie.

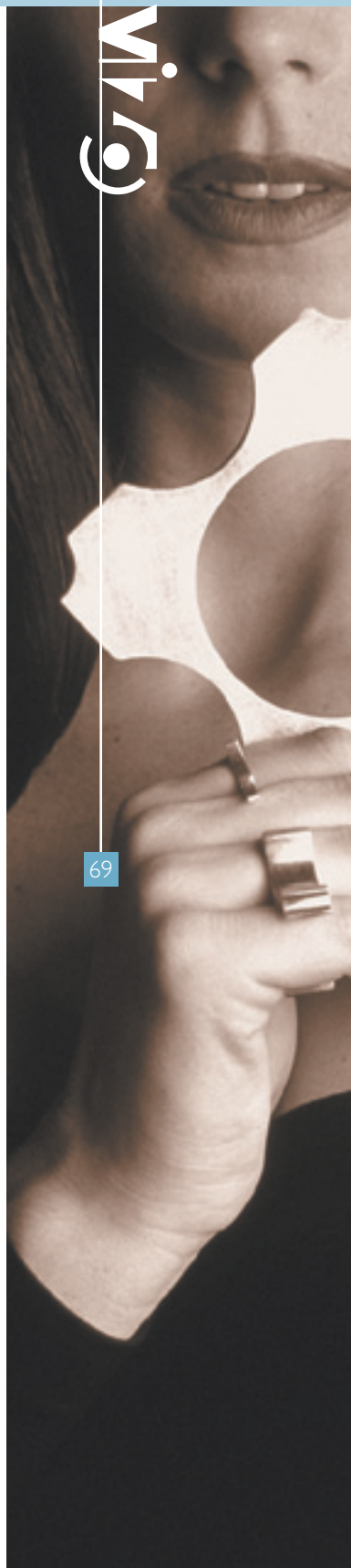
De selectie bestond uit werk van 15 bureaus en een 40-tal campagnes. De criteria waren beeld, tekst, typografie, humor, copywrite en het evenwicht tussen al die elementen. De campagnes geven een overzicht van het beste van Belgische campagnes van de afgelopen 10 jaar.

De catalogus bestaat naast een overzicht van de deelnemende campagnes uit een reeks artikels die vormgeving en reclame vanuit verschillende hoeken benaderen. In het voorwoord van Johan Valcke wordt dieper ingegaan op de bedoeling

en het ontstaansproces van de 3e Triënnale voor Vormgeving. Lieven Daenens geeft 10 ideeën rond advertising.

Michèle Van der Plaetsen, freelance journaliste, schetst de historische evolutie van de vormgeving in de reclame in België. Het onderzoek naar het kunstgehalte van reclame gebeurt door Francis Smets, cultuurfilosoof. Bij Jens Mortier, zelf reclamemaker bij Duval Guillaume, gingen we te rade over meer informatie over de verantwoordelijkheden en frustraties van de vormgever in reclame. In eigen huis onderzocht Christian Oosterlinck of vormgeving een economische succesfactor is in reclame aan de hand van Effie-Awards. Tenslotte tonen Jean-Luc Walraff en Philippe Thito, allebei werkzaam bij McCann-Erickson, hoe een campagne gemaakt wordt en verklappen enkele trucs van het vak.

Bij de catalogus hoort ook een CD-rom, waarop de website wordt weergegeven, geselecteerde filmpjes en de pdf's van het boek. De vormgeving van het boek, de website www.komtdatzien.be en de CD-rom is bedacht en uitgevoerd door Brussels Lof (Jo Klaps en Pang). Zij zijn ook verantwoordelijk voor de presentatie in het museum, waarvoor ze zich hebben laten inspireren door het Wirtschaftswunder van Beuys. Winkelrekken dienden als drager voor panelen waarop de campagnes afgedrukt waren. Door te kiezen voor het afdrukken van de campagnes op fotopapier, kregen alle campagnes een gelijkwaardige kwaliteit en formaat, wat de homogeniteit van de tentoonstelling ten goede kwam. De winkelrekken doorbraken ook de ruimte in het museum op een bijzondere manier en gaven de bezoeker een richting aan, waardoor op logische wijze van campagne naar campagne geloodst werd. In de kelderruimte konden de bezoekers op televisieschermen, zittend in zetels van Quinze & Milan, de filmpjes bekijken. Naast de winkelrekken als bindend element, keerden ook overal de oogjes terug die ook de cover van het boek sieren. Op de website www.komtdatzien.be dienen de oogjes als blikvanger en wegwijzer. De website toont de verschillende deelnemers en hun campagnes. Verder vinden de bezoekers er praktische informatie over de catalogus, de tentoonstelling zelf, enkele persartikelen, ... De website is nog steeds te bezichtigen.

Hoofdstuk 4: vormgeving

Aan de tentoonstelling was ook een academische zitting gekoppeld. In de academische zitting vergastten Francis Smets, Jan Van Mol en Jean-Luc Walraff ons op hun visie over creativiteit en reclame. Een neerslag van de tekst van Francis Smets is opgenomen in het lentenummer van Kwintessens 2002. De academische zitting ging de plechtige opening van de tentoonstelling vooraf en vond plaats in het Pand te Gent. Er waren 385 inschrijvingen.

De plechtige opening gebeurde door Gilbert Otten, administrateur-generaal bij het VIZO, Geert Versnick, schepen bij de stad Gent en Patrick Janssens, voorzitter van de spa. Er waren ca. 800 aanwezigen.

De avond werd afgesloten met een buffet en fuif met ca. 100 aanwezigen.

De tentoonstelling heeft in 2001 gedurende twee en een halve week ongeveer 3000 bezoekers over de vloer gekregen. Alles samen was de tentoonstelling goed voor 13.248 bezoekers en we haalden 45 keren de pers, waaronder alle grote spelers op het veld (De Morgen, De Standaard, Link, Radio 1, Klara, ...).

Cahier

In 2001 werd het derde "cahier" in onze serie thesispublishaties gepubliceerd. Met de universiteiten van Gent en Leuven, de afdelingen Kunstwetenschappen, bestaat er een overeenkomst om jaarlijks een thesispublishatie te publiceren die over een onderwerp uit de hedendaagse vormgeving handelt en minstens met onderscheiding werd gewaardeerd. Dit jaar schreef Ann Adriaensens de publicatie. Ze studeerde in 2000 af aan de Rijksuniversiteit te Gent, afdeling Kunstwetenschappen met onderscheiding met een thesispublishatie over glasschilder Armand Blondeel. We werken voor deze publicatie samen met de Stichting Kunstboek.

Workshops voor designers en bedrijven

Op 8 november 2001 organiseerde de Dienst Vormgeving de workshop "Design maakt het verschil". Deze workshop is de eerste in een lange reeks waarbij aan ondernemers, die

interesse hebben voor innovatie en vormgeving, een aantal rolmodellen worden voorgesteld, waardoor zij een betere kijk krijgen op de verschillende manieren om goede vormgeving efficiënt in te passen in de strategische planning van hun bedrijf.

VIZO helpt op die manier deze dynamische bedrijven over een drempel heen, wat hen nog succesvoller kan maken. Gedurende een volledige dag kwamen 3 bedrijven, uit verschillende sectoren (hout, meubelsector, metaal, sanitair) met hun designer zich voorstellen en hun verhaal vertellen. Elk verhaal belichtte andere aspecten of invalshoeken. Er werd ruimschoots de tijd voorzien voor vragen en discussievoering.

Het beperkt aantal deelnemers (10) liet de uitwisseling van informatie bijzonder intens verlopen. De dienst Bedrijfsadvies van het VIZO was actief aanwezig. Ook de Koning Boudewijn Stichting verleende zijn medewerking. Anne-Françoise Genel, oprachthoudster van het Fonds Design en Ondernemen, kwam de doelstellingen en het programma van dit initiatief toelichten. De Dienst Vormgeving ondersteunt dit project reeds financieel en door inbreng van hun knowhow in de selectie van de projecten. Uit de evaluatieformulieren bleek dat al deze bedrijven tevreden waren, de inhoud van de workshop erg bruikbaar vonden voor hun bedrijfsmanagement, overtuigd werden dat vormgeving een kritische succesfactor is voor het bedrijfsleven en ook voor hun bedrijf van toepassing is. Enkele bedrijfsleiders lieten weten ook geïnteresseerd te zijn in een volgende workshop rond reclame en communicatie, wat onmiddellijk gepland werd voor het voorjaar 2002.

De commissie vormgeving

Volgende punten, waarvan sommige in de vorm van een advies aan de raad van bestuur, werden in de loop van het jaar besproken: selectie van de laureaten loopbaan, jong talent, beste product en bedrijf en de genomineerden; aanvragen voor toelage (advies) en financiering van prototypes; deelname aan beurzen; de dienst vormgeving internationaal.

Hoofdstuk 4: vormgeving

Verder werd de samenstelling van de commissie vormgeving gewijzigd. De commissie vormgeving bestaat nu uit: Jan Van Broeckhoven (voorzitter), Anita Evenepoel (ondervoorzitter), Pia Clauwaert, Betty Cuykx, Lucovicus De Vlam, Nicole Guilliams, Bruno Meeus, Ludo Raskin, Rik Sauwen, Lia Schelkens, Francis Smets, Rudy Vercruyse, Arthur Vermeiren en Mieke Verwaetermeulen.

Toelagen

De procedure en criteria voor de toekenning van toelagen werden na advies van de commissie vormgeving door de raad van bestuur vastgelegd in 1993.

Deelname aan tentoonstellingen in het buitenland (7)

Kris Campo, Ceramic Biennale, Korea (6.273 BEF); Mieke Selleslagh, Galerie Van Strien, NL (6.000 BEF); Mieke Selleslagh, Galerie Windkracht, NL (7.000 BEF); Mieke Selleslagh, Les Arts du Feu 2000-2001, Rennes, F (13.968 BEF); Mieke Selleslagh, Galerie Artterre, NL (6.000 BEF); Mieke Selleslagh, Broomhill Gallery te Bamstaple, de Shire Pottery Gallery te Alnwich en de Old Court House Gallery te Ambleide, GB (21.000 BEF); Mieke Selleslagh, Les Arts du Feu 2001-2002, Rennes (15.910 BEF).

Deelname aan nationale tentoonstellingen (4)

François Blommaerts, Le Paige (50.000 BEF); Lut De Vogelaere, Rondom Glas (2.000 BEF); Hennie Van Engeland, Lanart (3.850 BEF); Hennie Van Engeland, Galerie Wijland (6.275 BEF).

Deelname aan workshops, stages, postgraduaten, colloquia, markten, wedstrijden (17)

An Alleweirelt, postgraduaat aan de Royal College, Londen (50.000 BEF); Annemie Boonen, workshop Tilburg (14.342 BEF); Tine De Ruysser, postgraduaat aan de Royal College, Londen (50.000 BEF); Rembrand Jordan, postgraduaat aan de Royal College, Londen (50.000 BEF); Anima Roos, keramiekmart Bandol (21.755 BEF); Anima Roos, Oostenrijkse Töpfermarkt (15.000 BEF);

Mieke Selleslagh, keramiekmart Penrith; Liesbeth Stas, postgraduaat aan de Royal College, Londen (50.000 BEF); Julie 't Felt, postgraduaat aan de Royal College, Londen (50.000 BEF); Peter Van Riet, symposia Integrale Productontwikkeling (10.508 BEF); Sylvie Vandenhoucke, postgraduaat aan de Royal College, Londen (50.000 BEF); Jan Vander Elst, Gouds Pottenbakkersfestival (3.267 BEF); Jan Vander Elst, Keramiek- en Pottenbakkersmarkt Maaseik (1.412 BEF); Annelies Vaneycken, postgraduaat aan het Sandberg Instituut (50.000 BEF); Tine Vindevogel, workshop Otto Kinzli (27.607 BEF); Patty Wouters, NCEAC conferentie (35.700 BEF); Patty Wouters, Gouds Pottenbakkersfestival (4.414 BEF).

Deelname aan beurzen (23)

Leo Aerts, meubelbeurs Milaan (132.851 BEF); Leo Aerts, meubelbeurs Keulen (35.000 BEF); AWARD/T, Première Classe Lente (35.515 BEF); AWARD/T, Première Classe Herfst (35.515 BEF); Maria Cocquyt, Casa Europea (10.300 BEF); Marie-Claire Desmet, Casa Europea, (27.582 BEF); Katia Fioré, Heimtextil (43.879 BEF); Martine Gyselbrecht, Heimtextil (59.176 BEF); Martine Gyselbrecht, Indigo (45.560 BEF); Michel Ingels, Casa Europea (50.000 BEF); Anne-Marie Jonckheere, Indigo (45.560 BEF); l'Anverre, meubelbeurs Milaan (75.000 BEF); l'Anverre, Ambiente (75.000 BEF); Idir Mecibah, Casa Europea (50.000 BEF); Idir Mecibah, meubelbeurs Keulen (35.000 BEF); Marie Mees, Heimtextil (59.176 BEF); Rudi Respeel, Casa Europea (50.000 BEF); Luk van der Hallen, meubelbeurs Keulen (35.000 BEF); Koen Van Spaendonck, Casa Europea (32.622 BEF); Jan Vander Elst, Casa Europea (35.025 BEF); Amandus Vanquaille, meubelbeurs Keulen (35.000 BEF); Danny Venlet, meubelbeurs Milaan (99.000 BEF); Greet Verschuere, Heimtextil (59.176 BEF).

Organisatie van workshops, stages, colloquia (7)

Atelier Cirkel, workshops (78.460 BEF); De Kunstbank, "1,2,3,... buitengewone werken" (138.000 BEF); Galerie Etienne Dewulf, workshops (12.000 BEF); RASA, "Een tuin vol vormen" (200.000 BEF); Royal College of London, symposium RCA (50.697 BEF); Textivision,

Hoofdstuk 4: vormgeving

trendworkshop december (128.063 BEF);
Textivision, trendworkshop juni (78.894 BEF).

Organisatie van nationale tentoonstellingen (16)

Artlink, Zomerfestival van de keramiek (33.750 BEF); Wouter Comille, Kamers op een kier (30.000 BEF); De Slang, project Arenthuis (200.000 BEF); Designersweekend (262.000 BEF); FLA&CC, Dichter bij het Sieraad (82.534 BEF); Galerie Etienne Dewulf, Rondom Glas (18.250 BEF); Galerie Pi Kwadraat, Wouter Boulanger (10.000 BEF); 't Ekstemest, Glas en fotografie in interactie (22.084 BEF); 't Ekstemest, Versteend, verglaasd, een momentopname (41.288 BEF); Galerie Theaxus, Mieke Verwaetermeulen (10.000 BEF); Galerie Theaxus, Rudy Van Geele (10.000 BEF); Galerie Theaxus, Mieke Everaet en Kris Campo (15.000 BEF); Galerie Theaxus, Leo Rombouts (10.000 BEF); Anja Meeusen, Element (4.820 BEF); Lia Schelkens, zomertentoonstelling (50.000 BEF); Verzameld Werk, Transit (50.000 BEF).

Organisatie van internationale tentoonstellingen (1)

Commissie Kunst en Cultuur Horn, Glas in Historisch Licht (25.687 BEF).

Ontwikkeling van een prototype (5)

Bart Baccarne, Tuinlamp (91.451 BEF); Els Huygelen, Modelstoffen (97.490 BEF); Hans De Pelsmacker, Verticaal Lichtobject (85.000 BEF); Jeanne Opgenhaffen, Pendelarmatuur (74.789 BEF); JZUZ, Modulair Opbergsysteem (55.500 BEF)

Uitgave van catalogi, brochures en aanmaak websites (18)

Jo Crepain, folder (150.000 BEF); Etienne Dewulf, folder (27.700 BEF); Huis voor Kunst- en Restauratieambachten, Designbook (250.000 BEF); Idir Mecibah, brochure (73.350 BEF); Bruno Meeus, folder en site Lavabeau (117.041 BEF); Anja Meeusen, drukwerk (7.020 BEF); Jeanne Opgenhaffen, brochure (75.000 BEF); Quinze & Milan, brochure (150.000 BEF); Hugo Smid, website (50.000 BEF); Dorothea

Van de Winkel, website (27.000 BEF); Francine Van der Biest, promotiemap (11.596 BEF); Koen Van Spaendonck, brochure (47.687 BEF); Koen Van Spaendonck, website (32.500 BEF); Roel Vandebek, brochure (71.510 BEF); Rik Vandewege, catalogus (75.000 BEF); Amandus Vanquaille, folder en website (80.335 BEF); Vereniging van Vrienden van Modern Glas, Jubileumnummer Glasbulletin (45.750 BEF); Lieve Vermeire, brochure (50.456 BEF).

Project (1)

Rik Delrue, Intellectual Gnomes (10.000 BEF);

Alles samen werden 99 projecten betoelaagd.

4.4. Internationale samenwerking

Nationale en internationale uitstraling

Jury's en commissies

Leden van de dienst worden regelmatig gevraagd om te zetelen in een jury of commissie: Christian Oosterlink, Bie luyssaert, Inge Vranken en Johan Valcke zetelden in verscheidene jury's (provinciale prijs voor kunstambachten Vlaams-Brabant, provinciale prijs voor kunstambachten Limburg, katholieke hogeschool Limburg); Inge Vranken is lid van de aankoopcommissie van de provincie Vlaams-Brabant, directie cultuur en onderwijs. Ze is eveneens lid van de werkgroep Beeldende en Toegepaste Kunst van de Provincie Vlaams-Brabant (Commissie Cultuur) en van de Commissie Kunsten van de Provinciale Cultuurraad Vlaams-Brabant.

Ze werd gevraagd als jurylid voor de wedstrijden Licht in het Cultureel Centrum Scharpoord Knokke; de Provinciale Prijs voor Beeldende en Toegepaste Kunst 2001 van de Provincie Vlaams-Brabant) en eindexamens (Interieurvormgeving Katholieke Hogeschool Mechelen) en bij de aanwerving van een personeelslid in het Cultureel Centrum Scharpoord te Knokke.

Johan Valcke is lid van de Beoordelingscommissie Architectuur en Vormgeving van de Minister van Cultuur, is lid van de Commissie Beeldende Kunst van de Provincie Oost-

Hoofdstuk 4: vormgeving

Vlaanderen, van de programmatiecommissie van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen en zetelt in de Raad van Bestuur van het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten te Antwerpen. Hij vertegenwoordigde het VIZO in meerdere jury's, waaronder de eindjury van de Academie van Antwerpen, edelsmeedkunst. Hij werd ondervoorzitter van het Huis voor Kunst- en Restauratie ambachten te Brussel.

Christian Oosterlinck maakte deel uit van de eindjury van het Henry van de Velde Instituut te Antwerpen en Bie Luysaert was lid van de jury van EXIT in Gent, een wedstrijd voor scholen met een meubelafdeling. VIZO is hoofdsponsor van deze manifestatie.

Europese projecten

Project Composites-on-Tour

Het Project Composites-on-Tour, een samenwerking van 7 Europese organisaties, is in 2001, in het kader van de « Raising Public Awareness » programma van de Europese commissie, een reeks acties gestart rond « Compositiematerialen ». De projectpartners zijn: K.U.Leuven (B), UK-Centre for Materials (Liverpool,UK), University Napoli/European Society for Composite Materials, VIZO Dienst Vormgeving (B), Design Museum Gent (B), Compositrailer (B), T.U. Delft (NL).

Als belangrijkste acties zijn er gepland :

- Een mobiele tentoonstelling over composieten en een "Compositrailer" (wereldprimeur), die tijdens de zomer 2002 langs parkings van de autosnelwegen zal rondreizen.
- Een internationale designwedstrijd rond composieten, voor professionele designers, georganiseerd door de Dienst Vormgeving van het VIZO.
- Workshops voor studenten ingenieurs/vormgeving, op verschillende plaatsen in Europa, en een internationale designwedstrijd rond composieten voor studenten, alles georganiseerd door de Universiteit van Liverpool.
- Een tentoonstelling over de geschiedenis en het gebruik van composietmaterialen in het Designmuseum te Gent.

De Dienst Vormgeving heeft in 2001 actief deelgenomen aan alle internationale vergaderingen van het Composites-on-Tour team. Daarbij heeft ze de selecties van de grafisch vormgever en de designer van de mobiele tentoonstelling, vanuit haar ervaring, praktisch voorbereid en mee geselecteerd in het Composites-on-Tour team. Alle acties vinden samen een hoogtepunt tijdens het tiende Europese Congres over Compositiematerialen (ECCM-10) in Brugge, in juni 2002, en gedurende de Europese Wetenschaps – en Technologie Week, van 4 tot 11 november 2002.

EDF (European Design Forum)

Het VIZO werd gevraagd coördinator te zijn van het nieuwe Europees project EDF. De aanvraag werd in 2001 voorbereid en ingediend in het kader van het nieuwe programma van de Afdeling Cultuur van de Europese Commissie. De andere partners zijn het Design Zentrum Nordrhein Westfalen (Essen, Duitsland), The Lighthouse (Glasgow, Schotland), Het Museum van Castelvecchio (Italië), het Taideteollisuusmuseo (Helsinki, Finland), Het Huis voor Kunst-en restauratie ambachten te Brussel is geassocieerd met het project. Svensk Form (Stockholm, Zweden), het Design Zentrum Bayern (München, Duitsland) evenals de Design Council van Groot-Brittannië hebben hun belangstelling geuit om in een later stadium samen te werken. Het project loopt 3 jaar.

Iedere partner organiseert een workshop rond een designthema, er komt een Witboek, en op het einde wordt een gemeenschappelijke afsluitingsvergadering voorzien.

GAS Conference 2002, voorbereiding (2 expo 's in 2002)

Het VIZO werd gevraagd door de organisatoren in Nederland, om een tentoonstelling met Studio glas uit Vlaanderen te organiseren. Het Vlaams Cultureel Centrum De Brakke Grond in Amsterdam werd bereid gevonden samen te werken. Er wordt een expo voorbereid die zal lopen van 24 mei tot en met 18 juni 2002.

Johan Valcke werd aangezocht om in de internationale expo "Young and Hot, European

Hoofdstuk 4: vormgeving

Emerging Artists" een delegatie Belgische glaskunstenaars samen te stellen. Hij stelde de Vlaamse kunstenaars Christine Vanoppen, Lut De Vogelaere en Sylvie Vandenhoucke en de Franstalige designers Henriette Michaux en Charles Kaisin voor. De tentoonstelling loopt van 30 mei tot en met 10 juni.

Internationale manifestaties

Er waren in 2001 een aantal belangrijke internationale manifestaties zoals het congres rond "Design en onderneming" in Zweden door de Europese Unie (maart 2001), de jaarlijkse Algemene Vergadering van World Crafts Council Europe in Barcelona (juni 2001), de Meubelbeurs van Milaan (april 2001), de Chelsea Crafts Fair in Londen (oktober 2001).

HOOFDSTUK 5: REGIE ESF DOELSTELLING 3

Hoofdstuk 5: Regie ESF doelstelling 3, zwaartepunt 3

- 5.1 Het Europees Sociaal Fonds
- 5.2 De maatregelen van zwaartepunt 3
- 5.3 VIZO-regisseur

5.1. Het Europees Sociaal Fonds: de doelstellingen en zwaartepunten

In het najaar van 1999 gaf de Vlaamse Regering het VIZO een nieuwe opdracht, met name het regisseurschap van het Zwaartepunt 3 van Doelstelling 3 van het Europees Sociaal Fonds.

Het E.S.F. is één van de structuurfondsen van de Europese Unie. Dit Fonds tracht ondermeer de tewerkstelling te vergemakkelijken, de werkloosheid te voorkomen en de geografische en beroepsmobiliteit van de werknemers te bevorderen. Doelstelling 3 staat voor de ondersteuning van de aanpassing en de modernisering van het beleid en de systemen op het gebied van onderwijs, opleiding en werkgelegenheid". Hierin worden meerdere zwaartepunten voorzien waaronder zwaartepunt 3 dat zich richt op de ontwikkeling van het ondernemerschap. Er gaat ondermeer aandacht naar de starters, de ontwikkeling van een verantwoord ondernemerschap en het bevorderen van de kennisoverdracht.

5.2. De maatregelen van zwaartepunt 3

Binnen zwaartepunt 3 "Ontwikkelen van ondernemerschap" kunnen projecten ingediend worden in onderstaande maatregelen:

1. Stimuleren en ondersteunen van potentiële starters en verantwoord ondernemerschap
2. Ontwikkeling van een één-loket
3. Bevordering van de kenniseconomie

5.3. VIZO-regisseur

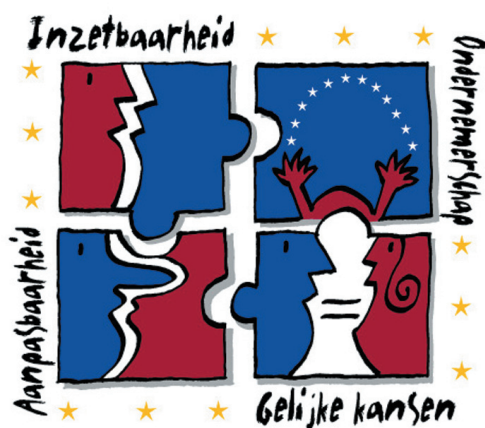
VIZO-regisseur van zwaartepunt 3 dient o.m. te zorgen voor:

- het ordenen, faciliteren en transparant maken van het werkveld
- op elkaar afstemmen van de activiteiten van de verschillende actoren
- ontwerp van een overkoepelend referentiekader
- ontwerp strategie (regionaal)
- initiëren en begeleiding van publiek en private samenwerkingsverbanden

VIZO-regisseur doet dit in samenwerking met een Strategische Werkgroep, waarin de betrokken beleidsverantwoordelijken, vertegenwoordigers van de belangrijkste actoren op het veld (waaronder de VIZO-Centra) en de Sociale Partners vertegenwoordigd zijn.

In concreto betekent dit alles dat VIZO-regisseur, in samenwerking met de Strategische Werkgroep, in de periode 2000-2006 in totaal zo'n half miljard BEF aan ESF-middelen (4% van het totale bedrag voor ESF3) kan verdelen via het selecteren en ondersteunen van projecten.

Voor het regisseurschap werd een speciale cel opgericht binnen het VIZO waarnaar personeelsleden intern werden gedetacheerd.

ESF in VLAANDEREN 2000 - 2006

Hoofdstuk 5: Regie ESF doelstelling 3, zwaartepunt 3

Resultaten projectoproepen 2001

Algemeen

In het jaar 2001 finaliseerde VIZO-regisseur, i.s.m. de Strategische Werkgroep (SW), een eerste oproep tot projectindiening met deadline van 31 januari 2001.

Voor deze eerste oproep 2002 dienden zich voor het gehele zwaartepunt 30 projecten aan, als volgt verdeeld over de maatregelen:

- Maatregel 1: 17 projecten
- Maatregel 2: 2 projecten
- Maatregel 3: 11 projecten

Na de volledige selectieprocedure werden door de SW op 19 maart 2001 in totaal 12 projecten goedgekeurd voor ESF-betoelaging, als volgt verdeeld over de maatregelen:

- Maatregel 1: 8 projecten
- Maatregel 2: 0 projecten
- Maatregel 3: 4 projecten

Gezien er voor maatregel 2 geen projecten werden goedgekeurd, werd een nieuwe projectoproep terzake gelanceerd met een deadline van 31 mei 2001.

Voor deze beperkte oproep dienden zich 5 projecten aan waarvan er 2 werden goedgekeurd voor ESF-betoelaging door de SW op 13 juli 2001.

Dit brengt de totale stand voor de oproepen 2001 op:

	Ingediende projecten	Goedgekeurde projecten
Maatregel 1	17	8
Maatregel 2	7	2
Maatregel 3	11	4
Totaal Zwaartepunt	35	14

Inhoudelijke bijdrage tot het Programmacomplement (PC) en het EPD Projectinhouden

MAATREGEL 1:

Stimuleren en ondersteunen van potentiële starters en van verantwoord ondernemerschap

Volgens de doelstellingen, zoals geformuleerd in het PC:

- **De realisatie van een kwaliteitsverbetering van het leertijdstelsel, ondermeer door bevordering van de doorstroming naar de ondernemersopleiding toe;**

Hierop wordt ingespeeld door het project "Innovatie Ondernemerstraject"

(Promotor: VIZO-Actor), m.n. door:

- Het multimediaal uitwerken en uittesten van de leertijdmodules "budget voor het gezin" en "budget voor de KMO"
- Het bijbrengen van basis ICT-vaardigheden aan cursisten leertijd
- De aanpassing van het leertijdthema "Wat na mijn leerovereenkomst?"
- Het oprichten van een virtueel leer- en adviesplatform, ook voor Leerjongeren en hun begeleiders

- **Het versterken van een kwalitatief hoogstaand aanbod aan opleiding en begeleiding naar starters toe, ondermeer door het aanbod te richten naar nieuwe groeisectoren, sociale economie en nieuwe doelgroepen - waaronder allochtonen en vrouwen;**

Diverse projecten sluiten aan bij deze doelstelling: Inzake nieuwe groeisectoren richt het project "Sound and Lighting Academy (SLA)" (Promotor: CMO-Waasland) zich op het ontwikkelen en implementeren van nieuwe opleidingen voor (toekomstige) starters binnen groeiende entertainmentsector, m.n. Geluids- en Belichtingstechnicus.

Een viertal projecten opteren voor het opzetten van acties voor specifieke doelgroepen. Voor twee projecten betreft het allochtonen, voor één project betreft het werkzoekenden en voor

Hoofdstuk 5: Regie ESF doelstelling 3, zwaartepunt 3

één project betreft het hogeschoolstudenten. Inzake de doelgroep allochtonen wordt in het kader van het project "Ondememerschapp voor etnisch-culturele minderheden"

(Promotor: UNIZO-Vorming) gewerkt aan:

- Het ontwikkelen en uittesten van een intensief outreach- en begeleidingsprogramma (traject) voor (kandidaat-) ondernemers van etnisch-culturele minderheden
- Uitbouwen van een praktijkgericht ondersteuningscentrum over en voor ondernemerschap van etnisch-culturele minderheden

Het project "Etnisch Ondememen" (Promotor: VIZO-Actor) richt zich op het behalen van volgende resultaten rond de doelgroep allochtonen:

- Een concrete methodiek om het aantal allochtone ondernemers met de vereiste basiskennis bedrijfsbeheer te verhogen
- Verbetering van kennis van het Nederlands als inburgeringselement,
- Verhoogde toegankelijkheid van de opleiding voor deze risicogroep

Het stimuleren van de ondernemingszin bij hogeschoolstudenten is de kerndoelstelling van het project "Small Business Projects" (Promotor: VLAJO), en dit via peterschap van bedrijven en aanvulling van het onderwijsstelsel met een leerervaringsformule.

Binnen het project "FES-Verstandig Zelfstandig" (Promotor: VIZO-Actor) wordt het oprichten van een eigen zaak als alternatief aangeboden aan werkzoekenden. Concrete doelstellingen zijn:

- Grondig voorbereiden en begeleiden van werkzoekenden die zich als zelfstandige willen vestigen.
- Sensibiliseren van arbeidsbemiddelaars om bij de begeleiding van werkzoekenden ook de mogelijkheden van het zelfstandig ondernemen naar voren te schuiven.

- **Het stimuleren van potentiële starters, ondermeer door informatieverstrekking en sensibilisering van nieuwe doelgroepen;**

Alle doelgroepgerichte projecten die hierboven werden beschreven besteden aandacht aan promotie- en sensibiliseringsacties. Daarenboven wordt in het kader van het project "De succesvolle allochtone ondernemer" (Promotor:

Unizo-Kortrijk) specifiek gewerkt aan de 'Gids voor de succesvolle allochtone ondernemer' en aan de organisatie van informatie-avonden "de startende ondernemer" en "Communicatie en Marketing".

- **Het bevorderen van verantwoord ondernemerschap, ondermeer via het sensibiliseren van bedrijfsleiders**

Geen enkel goedgekeurd project valt specifiek onder deze doelstelling.

CONCLUSIE MAATREGEL 1:

De projectoproep 2001 liet voor maatregel I braakliggend terrein liggen voor de sociale economie en ondernemerschap voor vrouwen, en ook voor het bevorderen van verantwoord ondernemerschap. Inzake vrouwelijk ondernemerschap werden wél projecten ingediend onder zwaartepunt 5. Deze elementen dienen door de SW ter harte genomen te worden bij volgende projectoproepen.

MAATREGEL 2:

Ontwikkeling van een één-loket

Volgende doelstellingen stonden voorop:

- De administratieve formaliteiten en doolhof voor een zo breed mogelijke doelgroep vereenvoudigen
- Een gebruiksvriendelijk hulpmiddel aanreiken
- Een middel aanbieden om de opstart van een zaak efficiënter en eenvoudiger te maken
- Een middel aanbieden om de administraties en dossierbehandelaars efficiënter te laten werken

In dit kader werden een tweetal projecten voor betoelaging erkend :

- **Het project "Virtueel Ondernemersloket"** (Promotor: Kamer van Handel en Nijverheid - Vilvoorde) heeft als hoofddoelstelling de realisatie van een snellere en betere communicatie tussen de ondernemer (KMO) en bevoegde overheidsdiensten inzake het ondernemerschap.

Hoofdstuk 5: Regie ESF doelstelling 3, zwaartepunt 3

- **In het project “Leertijdloket”**

(Promotor: VIZO-Actor) zal een virtueel vragenforum worden opgebouwd waarop alle betrokkenen voor de leertijd (leerjongeren, patroons, leersecretarissen, pedagogisch adviseurs, opleidingscentra, enz.) vragen kunnen stellen of beantwoorden. Er zal tevens een gecontroleerde toegang worden verleend tot een centrale databank waarin de gegevens worden opgeslagen van leerjongeren en patroons.

CONCLUSIE MAATREGEL 2:

Binnen maatregel 2 zijn relatief weinig middelen ter beschikking om projecten te realiseren. De SW zal bij volgende projectoproepen hiermee rekening moeten houden, en kan in de toekomst opteren voor een wijziging van het Strategisch Actieplan en Programmacomplement.

MAATREGEL 3:

Bevordering van de kenniseconomie

Volgens de doelstellingen, zoals geformuleerd in het PC:

- **Stimuleren van kennisoverdracht binnen de bedrijven;**

De algemene doelstelling van het project “Inspire” (Promotor: VIZO-Actor) is het versterken van het innovatief vermogen van de KMO met de nadruk op organisatorische innovatie en de ontwikkeling van het menselijk kapitaal.

- **Stimuleren van kennisoverdracht tussen ondernemingen;**

Het project “KMO-Top” (Promotor: VI-West-Vlaanderen) staat voor de realisatie van een netwerk van familiale ondernemingen dat deel kan gaan uitmaken van het strategisch beleid van de onderneming.

- **Bevorderen van het aansluiten van de KMO op communicatienetwerken;**

- **Synergie tussen kenniscentra en de bedrijfs-wereld bevorderen;**

Deze doelstellingen komen op geïntegreerde wijze aan bod binnen een tweetal projecten:

Binnen het project “Elektronische leeromgevingen” (Promotor: IMOV-IBV) wordt gewerkt aan:

- Oprichten van een kenniscentrum voor ELO via ontwikkelen van leerportaal site
- Ontwikkelen van kennismanagementplatform
- Bieden van externe ondersteuning
- Ontwikkelen van leermanagementsysteem.

Het project “Kereant” (Promotor: VC-Tongeren) staat voor het uitbouwen van een kenniscentrum Antiek en Restauratie en dit zowel reëel als virtueel ingebed in een Europees Antiek- & Restauratienetwerk.

CONCLUSIE MAATREGEL 3:

De oogst in maatregel 3 is nog relatief klein, maar de projecten dragen bij tot de realisatie van alle geformuleerde doelstellingen.

Hoofdstuk 5: Regie ESF doelstelling 3, zwaartepunt 3

Betrokken organisaties en deelnemers. Het betreft de getallen van de aanvraagdossiers

• Individuen

		Maatregel 1	Maatregel 2	Maatregel 3	Totaal
Totaal		13.785	13.050	1.000	27.835
Geslacht	Mannen	6.467	3.050	250	9.767
Geslacht	Vrouwen	7.318	10.000	750	18.068
Leeftijd Indicatief, exacte gegevens tijdens saldorfase	<25	5.150	8.000	0	13.150
Leeftijd Indicatief, exacte gegevens tijdens saldorfase	>25	8.635	5.050	1.000	14.685
Statuut	Zelfstandigen	268	5.000	500	5.768
Statuut	Werknemers	8.110	50	500	8.660
Statuut	Werkzoekenden	257	0	0	257
Statuut	Studenten leerjongeren	5.150	58.000		13.150

Betrokken organisaties en deelnemers. Het betreft de getallen van de aanvraagdossiers

• Organisaties

		Maatregel 1	Maatregel 2	Maatregel 3	Totaal
Totaal		2.199	0	1.453	3.652
Kleine Ondernemingen		1.649	0	990	2.639
Middelgrote Ondernemingen		480	0	463	943
Grote Ondernemingen		70	0	463	70
Andere Organisaties		0	0	0	0

Hoofdstuk 5: Regie ESF doelstelling 3, zwaartepunt 3

Ondersteuning van promotoren

Naast de algemene communicatie en informatieverstrekking met potentiële promotoren (cf. infra) zorgde de Regisseur in 2001 eveneens voor de ondersteuning van individuele (potentiële) promotoren bij de opmaak van hun projectdossier. Hiertoe werd informatie uitgewisseld via e-mail en per telefoon. Daarnaast had de regisseur in 2001 diverse malen face-to-face overleg met (potentiële) promotoren.

Financiële uitvoering

De SW keurde op 5 maart 2001 een budgetverdeling goed voor Zwaartepunt 3, waarbij rekening werd gehouden met de maximale duurtijd van 36 maanden voor de projecten- hetgeen voorafnames op de middelen voor 2002, 2003 en 2004 inhield, en waarbij ook de middelen voor 2000 werden opgenomen. Projecten konden retro-actief worden goedgekeurd tot een startdatum van 1 september 2001.

Resultaten projectoproepen 2001

Over de twee projectoproepen 2001 werden de volgende resultaten gerealiseerd:

	Voorzien ESF	Goedkeuringen	Rest 2001	Rest als % ESF '01
Maatregel 1	3.123.554	2.937.023,96	186.530,50	6,35%
Maatregel 2	347.062	268.518,80	78.542,81	29,25%
Maatregel 3	2.082.370	1.998.891,79	83.477,85	4,18%
Totaal	5.552.986	5.204.434,55	348.551,16	6,70%

Deze cijfers geven aan dat het voorziene ESF-bedrag voor 2001 voor 93,3% werd toegewezen aan de projecten. De SW besliste op 13 juli 2001 om de restmiddelen toe te voegen aan de projectoproep 2002.

Gemiddeld werd € 371.745,33 aan ESF-middelen toegewezen per project.

Tabel: de totale goedgekeurde financieringsgegevens:

	ESF EUR	%ESF	Pub.	%Pub.	Priv.	%Priv.	Ink.	%Ink.	Tot.	Tot.%
Maatregel 1	2.937.023,96	29,92%	6.751.407,69	68,78%	26.401,63	1,28%	0,00	0,00%	9.814.833,27	100,00%
Maatregel 2	268.518,80	43,40%	280.983,20	45,41%	69.162,92	11,17%	0,00	0,00%	618.664,92	100,00%
Maatregel 3	1.998.891,79	36,60%	2.918.778,80	53,45%	315.200,40	5,77%	227.737,73	4,17%	5.460.608,72	100,00%
Totaal Zwpt	5.204.434,55	32,74%	9.951.169,69	62,61%	510.764,95	3,21%	227.737,73	1,43%	15.894.106,92	100,00%

Hoofdstuk 5: Regie ESF doelstelling 3, zwaartepunt 3

Uit deze gegevens blijkt dat in 2001 de goedgekeurde voorziene privaatrechterlijke inbreng op zwaartepuntniveau te laag was. Dit betekent echter niet dat er meer ESF-middelen gevraagd werden door de projecten: ook het goedgekeurde percentage ESF-middelen op zwaartepuntniveau is lager dan voorzien.

Het is dus duidelijk dat de projectpromotoren meer publiekrechtelijke middelen dan voorzien inbrengen.

In het programmacomplement werden de minima aan privaatrechterlijke cofinanciering indicatief vastgelegd op maatregel - en niet op project-niveau. Gezien de rechtszekerheid voor de projectpromotoren was het onmogelijk om de lopende projecten te vragen hun privaatrechterlijke inbreng te verhogen. Deze problematiek zal in 2002 door de Regisseur en de SW aangepakt worden.

Resultaten saldo 2001

Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar.

Projectoproep 2002

Deze oproep werd nog niet volledig verwerkt in 2001. Het betrof een oproep voor de volgende middelen:

Euro	Middelen ESF aanvraag 2002 Initieel	Restmiddelen ESF 2001	Totaal middelen ESF oproep 2002
Maatregel 1	1.410.638	186.531	1.597.168
Maatregel 2	156.737	78.543	235.280
Maatregel 3	940.425	83.478	1.023.903
Totaal	2.507.800	348.551	2.856.351

Voorlichting en publiciteit

In 2001 werd door VIZO-Regisseur een website opgericht waarop alle info inzake zwaartepunt 3 werd gecentraliseerd.

De deadline voor een tweede oproep voor projecten in het kader van zwaartepunt 3 werd door de Strategische Werkgroep vastgelegd op 5 november 2001.

Ter ondersteuning van de oproep met deadline 5 november 2001 werd door VIZO-regisseur een promotiecampagne opgestart om de mogelijkheden van zwaartepunt 3 bekend te maken aan potentiële promotoren. Deze promotiecampagne omvatte:

- Afbakening van de doelgroep door alle leden van de Strategische Werkgroep
- Opmaak van promotiemateriaal: perstekst en website
- Opname van de perstekst in publicaties
- E-Mailing van de oproep naar een adressenbestand (150 intermediaire organisaties), eveneens verwijzend naar de infosessie
- Organisatie van een informatiesessie te Brussel op 10 oktober 2001

HOOFDSTUK 6: STUDIE EN ONDERZOEK

Hoofdstuk 6: studie en onderzoek

- 6.1 Studie en onderzoek inzake vorming
- 6.2 Effectiviteitonderzoek van het vormingsaanbod
- 6.3 Sectorstudies

Om haar eigen werking en opleidingen te kunnen actualiseren en te innoveren heeft het VIZO nood aan wetenschappelijke input. Die vergaart het onder meer door opdrachten van toegepast wetenschappelijk onderzoek en specifieke studies te laten uitvoeren, vaak in nauwe samenwerking met vak- of beroepsorganisaties.

Daarnaast wordt een systematisch 'effectiviteitonderzoek' georganiseerd dat de resultaten in beeld brengt van de tewerkstelling van de cursisten uit de leertijd en de ondernemersopleiding.

Een derde luik van de onderzoekopdrachten van het VIZO zijn de sectorstudies die VIZO-bedrijfsadvies uitvoert. Deze studies bieden ondernemers, adviseurs en alle mogelijke geïnteresseerden actuele informatie over een welbepaalde sector.

6.1. Studie en onderzoek inzake vorming

Het VIZO doet een beroep op interprofessionele organisaties van Zelfstandigen en KMO om bepaalde onderzoekopdrachten te laten uitvoeren. Deze opdrachten kaderen in een door de raad van bestuur goedgekeurd jaarprogramma.

Het jaarprogramma 2000 werd in 2001 afgewerkt en de betrokkene interprofessionele organisaties dienden hun rapporten in. Het betreft volgende onderwerpen:

- Onderzoekopdracht naar de optimalisering van de ondernemersopleiding en de voortgezette vorming, met inbegrip van de nieuwe initiatieven.
- Onderzoek naar voor het VIZO bruikbare nieuwe leervormen.
- Onderzoekopdracht naar de noden aan opleiding en begeleiding van de 'allochtone ondernemers' in Vlaanderen.

Deze rapporten werden door de afdeling productontwikkeling en -beheer geëvalueerd, waarna een realisatie- en een evaluatieverslag werd overgemaakt aan de raad van bestuur. De raad van bestuur keurde de studies goed, waarna de aanbevelingen uitgevoerd konden worden.

Voor 2001 werd een nieuw jaarprogramma voorgesteld en goedgekeurd door de raad van bestuur:

Opdracht 1: Onderzoek naar de mogelijkheden en belemmeringen van uitwisselingsprojecten naar het buitenland voor jongeren in de leertijd en hoe de mogelijkheden te stimuleren en de belemmeringen op te heffen

Opdracht 2: Onderzoekopdracht naar de mogelijkheden van differentiatie van de opleiding binnen de leertijd, afhankelijk van de mogelijkheden en motivatie van de leerjongere

Opdracht 3: Onderzoekopdracht naar de beroepssector van de kinderopvang

Opdracht 4: Onderzoekopdracht naar de beroepssector van de kappers

Opdracht 5: Onderzoekopdracht naar de beroepssector van de schoonheidsspecialisten, pedicure en zonnebank

De betrokken organisaties moeten een tussentijds rapport inleveren, uiterlijk zes maanden na de gunning, om na te gaan of de opdracht werd uitgevoerd volgens de overeenkomst. Voor de leertijdstudies wordt het tussentijds verslag na vier maanden verwacht.

Toegepast wetenschappelijk onderzoek op technologisch vlak

In het kader van het Toegepast Wetenschappelijk onderzoek werkt het VIZO eveneens samen met een aantal instellingen en organisaties om de kwalitatieve uitbouw van de vorming van Zelfstandigen en KMO te realiseren. Er zijn vier samenwerkingsakkoorden:

Hoofdstuk 6: studie en onderzoek

• Sector slagerij-spekslagerij

Het VIZO sloot in 2001 opnieuw een samenwerkingsovereenkomst met de Technische Dienst van de Landsbond der Beenhouwers en Spekslagers van België. Binnen deze overeenkomst werd het volgende gerealiseerd:

Er vond een studiedag voor de lesgevers plaats op 12 maart 2001 met als thema "microbiologische veiligheid van zouterijwaren en veiligheid in de slagerij". Er waren 32 geïnteresseerde lesgevers.

Alle deelnemers ontvingen een syllabus.

- De Technische Dienst zorgt voor vulgarisatie van wetgeving en reglementering en de aanpassing ervan aan de Belgische situatie (gebruiken, benamingen, wetgeving, samenvatting, vertaling,...)
- De Landsbond stelt gratis zijn vaktijdschrift ter beschikking van alle lesgevers in de afdeling slager-spekslager. Ook de cursisten kunnen gratis dit vaktijdschrift bekomen tegen betaling van de verzendingskosten.
- De Technische Dienst wordt geraadpleegd door lesgevers en cursisten voor vaktechnische problemen. In 2001 kwamen o.a. aan bod: de Euro, de dubbele prijsaanduiding, overheidstussenkomsten en administratie bij het opstarten van een beenhouwerij, BSE, Biovlees, Struisvogel, EG-wetgeving, Paardenvlees, prijsberekening, Belgisch vleesverbruik, GMP-HACCP boekhouding, werking en diensten landsbond. Bovendien werden een aantal posters en versnijdingstabellen verstuurd.
- Wetenschappelijke begeleiding en medewerking bij het herwerken van de bestaande handboeken.
- De Technische Dienst van de Landsbond geeft advies bij de bouw of verbouwing van een slagatelier of bij de aankoop van machines of klein materiaal. Dezelfde Technische Dienst is eveneens goed geplaatst om de hygiënische richtlijnen (HACCP) zowel uitgaande van de E.G. als van nationale of regionale wetgevende instanties om te zetten in praktisch bruikbare en uitvoerbare adviezen.

• Sector hout

Het VIZO vernieuwde voor 2001 ook de samenwerkingsovereenkomst met het Opleidingscentrum Hout (O.C.H.).

In uitvoering van deze overeenkomst werd het volgende gerealiseerd.

- Voorbereiding en organisatie van een studiedag voor lesgevers van de houtsector rond de thema's houtsnijden, determinatie van loofhout en houtbouw. De syllabi kunnen door de lesgevers in de lessen gebruikt worden, mits bronvermelding. De evaluatie van de studiedag door de deelnemers is steeds unaniem positief. De deelnemers aan de studiedagen kunnen achteraf steeds bij het O.C.H. terecht voor bijkomende informatie.

Het VIZO ontvangt alle publicaties van het O.C.H. dat eveneens 10 % korting toekent voor bestellingen door de Centra.

Het O.C.H. verstrekt individueel advies aan lesgevers en cursisten voor vaktechnische problemen. Tenslotte informeert het O.C.H. het VIZO en de Centra over de andere activiteiten van het Houtcentrum i.v.m. nieuwe ontwikkelingen op technologisch vlak.

• Sector bouw

Het VIZO vernieuwde de samenwerking met het Wetenschappelijk en Technisch centrum voor het Bouwbedrijf (W.T.C.B.) 2001:

- Er werd een studiedag georganiseerd voor de lesgevers in de verschillende sectoren van de bouwsector. De technische thema's werden specifiek gericht op de specialiteit van de deelnemers (vijf onderwerpen voor verschillende doelgroepen: betonsoorten, pathologie tegelwerken, gelijmd-gelameldeerd hout voor buitenschrijnwerk, ventilatie, gebouwen en duurzame waterbouwtechnieken). De studiedag werd afgesloten met een bezoek aan de labo's van het WTCB. Iedere deelnemer ontving een uitgewerkte syllabus. Voor de bibliotheek van de verschillende centra en van het VIZO werd een pakket van alle uitzendingen samengesteld.
- Elk VIZO-centrum met een bouwafdeling ontvangt een abonnement op het WTCB-tijdschrift en Technische Voorlichting.

Hoofdstuk 6: studie en onderzoek

Een korting van 40% wordt toegestaan op de publicaties van het WTCB die niet inbegrepen zijn in het jaarabonnement.

- Er wordt permanent gewerkt aan het voorbereiden en organiseren van technische volmakingsactiviteiten in samenwerking met het VIZO en een aantal VIZO-centra. Er staan steeds een aantal winter- en voorjaarsopleidingen, beroepsvervolmakingen, in samenwerking met VIZO en VIZO-centra op het programma, die telkens veel inschrijvingen tellen. De deelnemers ontvangen ook een syllabus.

• Sector tuinbouw

Het VIZO heeft in 2001 ook een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten met het Proefcentrum voor sierteelt te Destelbergen en met het Proefstation voor de groenteteelt te Sint-Katelijne-Waver.

- In uitvoering van deze overeenkomsten ontvingen negen centra van beide proefstations de proefverslagen, technische rapporten, folders en didactisch materiaal.
- De lesgevers kunnen een beroep doen op de proefstations om zich te informeren en voor individueel advies.
- De centra konden ook gebruik maken van de infrastructuur voor de organisatie van de praktijkproeven of voor didactische doeleinden (C-proeven, gebruik door individuele lesgevers of centra van computerklassen, bibliotheek, technische installaties).
- Het proefstation voor groenteteelt organiseert op tweejaarlijkse basis een studiemiddag voor de lesgevers tuinbouw en floristen. In 2001 werden de centra uitgenodigd op een studiedag omtrent 'energiebesparing in de groenteteelt onder glas'. Bovendien werden de centra uitgenodigd op de opendeurdagen en de evenementen door het proefstation georganiseerd.
- Het proefcentrum voor sierteelt richtte in 2001 een aantal vervolmakingavonden in voor lesgevers, o.a. cursus klimaatregeling, water in de sierteelt, containerteelt, azaleateelt,... Bovendien worden er geleide bezoeken en demonstratielessen ten behoeve van de cursisten georganiseerd.

6.2. Effectiviteitonderzoek van het vormingsaanbod

Het VIZO laat de effectiviteit van het vormingsaanbod van de VIZO-centra meten door een extern onderzoeksbureau. Dergelijke effectiviteitsmeting organiseert het VIZO al sinds 1996. Er werden daartoe in de periode maart april 2001 drie groepen oud-cursisten bevraagd die allemaal afzwaaiden in 1999: de mensen die de leertijd hadden doorlopen, de mensen die de volledige ondernemersopleiding hadden doorlopen (bedrijfsbeheer én beroepskennis) en tenslotte de mensen die enkele de cursus bedrijfsbeheer hadden doorlopen.

Deze mensen werden met een schriftelijke enquête bevraagd wat hun huidige werkzaamheid is (al of niet aan het werk, als zelfstandige of als werknemers, in hoofd- of in bijberoep, in het beroep waarvoor men een opleiding heeft genoten, onafgebroken, of men zelf reeds medewerkers tewerkstelt... en wat men denkt over de destijds doorlopen opleiding).

Wat gebeurt er met de cursisten uit de leertijd?

Op het eind van de leertijd is 90 % van de cursisten bijna onmiddellijk beroepsactief. Van die groep beroepsactieven start 9 % zelfs meteen in een zelfstandig statuut Na 20 maanden groeit dit percentage tot 10,1 %. De helft van deze nieuwe ondernemers heeft een familiezaak overgenomen.

Van de overige beroepsactieven weten we dat 45 % daarvan werknemer is geworden bij de patroon waar zij of hij de leertijd heeft doorlopen en een even hoog percentage geeft te kennen dat het wel degelijk plannen heeft om zelfstandige te worden, maar daar vooralsnog nog niet aan toe is.

Waarom gekozen voor de leertijd?

Iets meer dan de helft zegt dat ze in de eerste plaats "wilden werken" en iets minder dan de helft koppelt daaraan meteen "om niet meer naar de dagschool te moeten". Het motief "eigen inkomen" geldt voor 38 % van de cursisten. En 22 % gaf ook te kennen dat ze later

Hoofdstuk 6: studie en onderzoek

zelfstandig wilden worden en daarom deze opleidingsvorm hebben gekozen. De doordoeners dat de leerjongeren allemaal schoolmoe zijn moet dus minstens sterk gerelativeerd worden. In ieder geval zijn ze nog in overgrote mate leerbereid, als de inhoud en de vorm van het leerproces ze tenminste kan boeien.

Vooropleidingsniveau?

16 % heeft lager onderwijs achter de rug, 46 % heeft lager secundair onderwijs achter de rug, vooral dan in het beroeps- en technische onderwijs. 36 % heeft eerst volledig secundair onderwijs afgewerkt. 2 % van de instromers heeft hoger niet-universitair onderwijs voltooid.

Meer dan 92 % van de ex-cursisten is tevreden over de opleiding, en nuanceert daarbij zijn tevredenheid over de opleiding bij de patroon (87 %), over de begeleiding door de leersecretaris (75 %), over het VIZO-centrum (94 %) en uitrusting (80 %). In algemene termen stelt 89 % van de cursisten dat de leertijd aan hun verwachting heeft voldaan. In ieder geval heeft de leertijd stimulerend gewerkt op een kwart van deze cursisten die nadien effectief met een ondernemersopleiding zijn begonnen.

De ondernemersopleiding

De tweede groep die bevraagd werd, had een volledige programma achter de rug, zowel bedrijfsbeheer als beroepskennis. Bij het begin van de ondernemersopleiding is 84 % van de cursisten beroepsactief. In dat percentage zit de 27 % van cursisten die bovendien al een zelfstandig statuut heeft. Op het eind van de ondernemersopleiding is het eerste cijfer aangegroeid tot 89 % waarbinnen 34 % met een zelfstandig statuut. 20 maand na de ondernemersopleiding is 92,6 % beroepsactief en is het aandeel van zelfstandigen toegenomen tot 42,6 %. Acht op 10 van deze zelfstandigen is actief in de sector waarvoor zij cursus hebben gelopen. Van deze ondernemers is 74 % zélf een zaak gestart, 17 % heeft een familieonderneming overgenomen en 9 % heeft een zaak van niet-familieleden overgenomen. Van de ex-cursisten uit de ondernemersopleiding die

na 20 maanden beroepsactief werknemer zijn, zegt 46 % plannen te hebben om zelfstandige te worden maar de concrete sprong nog even uitstelt.

Motivatie?

58 % van de cursisten in de ondernemersopleiding zegt daarvoor gekozen te hebben op grond van persoonlijke interesse. Het voldoen aan de vestigingswet geldt voor 25 % van de cursisten. Voor 1 op 10 stoelt de motivatie op de ambitie om mee te kunnen werken in de familiezaak, of om promotie te maken of om van werk te kunnen veranderen. 1 op 20 cursisten volgt de cursus op vraag van de patroon of het werk.

Tevredenheid

Opnieuw hoge scores: 95 % is tevreden over het VIZO-centrum, 93 % is tevreden met de lesgevers. De hoge verwachtingen ten opzichte van de lesgevers, de infrastructuur en de cursussen geven ietwat kritischer percentages te zien: 82 % voor de uitrusting en infrastructuur, 88 % voor de cursus bedrijfsbeheer, 85 % voor de cursus beroepskennis, 76 % voor de mate van aansluiting cursus-beroep, 72 % tot 68 % voor de duurtijd van de cursussen... maar 87 % zegt de opleiding toch te zullen aanraden bij anderen.

Vooropleiding

16 % van de cursisten in de ondernemersopleiding heeft lager secundair onderwijs of leertijd als vooropleiding. Bijna de helft heeft volledig secundair onderwijs achter de rug en 33 % komt uit het hoger onderwijs.

Bedrijfsbeheer

In deze cursus 'worden de belangrijkste aspecten van bedrijfsbeheer zoals administratie, fiscaliteit, verzekering, boekhouding, personeelsbeleid, RSZ, promotie, kostprijscalculatie, financiering... behandeld.

Bij aanvang van deze cursus die doorgaans twee jaarcyclus duurt, is 81 % beroepsactief, op het eind van de cursus is dat het geval voor 87 % en na 20 maanden 92,8%. Het aandeel van zelfstandigen bedraagt na 20 maanden 53,7%.

Hoofdstuk 6: studie en onderzoek

Het werknemerspercentage (bij aanvang van de cursus: 59,4%) is gedaald tot 47,2%, terwijl het percentage werkzoekenden (in het begin: 7,2%) is gedaald tot 3,1%.

Van de starters hebben er 70% een eigen zaak gestart, de anderen hebben een zaak overgenomen.

31 % van de cursisten zegt met de cursus te willen voldoen aan de vestigingswet. 43 % zegt naar de cursus te komen om zelfstandig te worden in hoofdberoep, 14% in bijberoep, en nog eens 14 % om eerst in bijberoep en later in hoofdberoep te kunnen zelfstandig zijn, 19 % om mee te kunnen draaien in de familiezaak. 36 % stelt de cursus ook te volgen voor het behalen van het distributieattest. Voor 40 % is ook de zuivere "persoonlijke interesse" een belangrijk motief.

Om een lang verhaal kort te maken, meer dan de helft van de cursisten ondernemersopleiding die bij de aanvang van de cursus stelden "zelfstandig in hoofdberoep" te willen worden, heeft dat na 20 maanden ook verwezenlijkt.

De tevredenheidsscores over het centrum, de cursus, de lesgevers liggen gemiddeld nog hoger dan bij de cursisten die ook een beroepstechnische cursus volgen.

Deze cijfers steken een hart onder de riem van al wie mee aan de weg timmert van het VIZO-netwerk en de kwaliteit van het opleidingsaanbod. Maar binnenskamers is het onze opdracht om uit te zoeken hoe we die weliswaar kleine maar niet-onbelangrijke marges van niet-tevreidenheid of verminderde effectiviteit nog meer kunnen afbouwen.

6.3. Sectorstudies bedrijfsadvies

VIZO Bedrijfsadvies is in 1994 gestart met het opstellen van sectorstudies. Deze bieden ondernemers, bedrijfsadviseurs en alle geïnteresseerden actuele informatie over een welbepaalde sector.

Ook in 2001 heeft het VIZO twee sectorstudies gepubliceerd, 'Kledingdetailhandel' en 'Schoenendetailhandel'. Deze studies waren updates van de brancheonderzoeken die in 1994-1995 zijn uitgevoerd. In de rapporten wordt dieper ingegaan op de structuurkenmerken van de branche (vestigingsplaats, rechtsvorm, ondernemerscapaciteiten, ...), de omzet, de bedrijfsvoering, de toekomstverwachtingen en de consumptiebestedingen.

De studies zijn op aanvraag verkrijgbaar bij VIZO Bedrijfsadvies:

Tel. 02 227 49 44 - Fax 02 227 63 91

E-mail: bedrijfsadvies@vizo.be of raadpleegbaar via internet op <http://www.vizo.be> of <http://www.KMOLOKET.be>.

Sectorstudies 'Kledingdetailhandel' en 'Schoenendetailhandel'

A close-up photograph of a hand with fingers spread, resting on an old, textured map. The map shows geographical features like rivers and coastlines. The lighting is soft and warm, creating a sense of focus and planning.

HOOFDSTUK 7: NETWERKING EN PROJECTEN

Hoofdstuk 7: netwerking & projecten

7.1 Netwerking

7.2 Projecten

7.3 De projecten in het kader van doelstelling 3 van het E.S.F.

Een voortgaande internationalisering van een aantal werkgebieden van het VIZO zorgen ervoor dat er uitwisselings- of samenwerkingsakkoorden aangegaan worden met zowel binnenlandse als buitenlandse partners.

Het aandeel van Europese projecten binnen het VIZO-activiteitenpakket opgestart, zowel in het kader van de vormingsactiviteiten van het VIZO als in de context van het bedrijfsadvies was in 2001 groter dan ooit tevoren. Diverse nieuwe projecten werden opgestart zowel in het kader van de vormingsactiviteiten van het VIZO als in de context van bedrijfsadvies.

7.1. Netwerking

Het overleg met de Vlaamse dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding en het departement onderwijs van het ministerie van de vlaamse gemeenschap ("mission")

Reeds op 11 januari 1994 werd door de leidend ambtenaren-generaal van het Departement Onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de VDAB en het VIZO een zgn. "Mission"-akkoord ondertekend met betrekking tot overleg rond de Europese dimensie op het vlak van de beroepsopleiding. In 2001 werd in het kader van de Mission vooreerst de inhoudelijke samenwerking tussen de Vlaamse partners verder geconcretiseerd via de samenwerking met de VDAB rond het aflopende Leonardo da Vinci TRANSTREMEA-project (cf. infra). Daarnaast werd in de schoot van de Mission overleg gepleegd rond de opbouw en het beheer van het Leonardo da Vinci-programma.

Vertegenwoordiging in de VLOR (Vlaamse Onderwijsraad) - volwassenenonderwijs

De raad kwam in 2001 zesmaal bijeen. Enkele belangrijke bespreekpunten en adviezen:

Zoals elk jaar bracht de raad voor het volwassenenonderwijs advies uit over nieuwe of de omvorming van bestaande structuuronderdelen in het secundair en het hoger onderwijs voor sociale promotie. De raad beoordeelde in de lente van 2001 programmatie-aanvragen voor het schooljaar 2000-2001. In afwachting van de evaluatiestudie over tien jaar basiseducatie in Vlaanderen en een aanpassing van het decreet, opteerde de raad ervoor om zich te beperken tot korte-termijn-problemen. De raad besprak het concept van eindtermen en ontwikkelingsdoelen voor het volwassenenonderwijs.

De raad pleit voor een soepeler systeem van kwaliteitsbewaking en eerder voor een overlegmodel met de overheid dan decretaal vastgelegde einddoelen.

Voor VIZO aanverwante of relevante adviezen:

De raad voor volwassenenonderwijs formuleerde reflecties over de verschillende actieplannen over Levenslang Leren: de raad vraagt naar een samenhangend beleid, een andere cruciale vraag is de vraag naar de financiering van het levenslang leren. De raad pleit ook voor soepelere en gedifferentieerde leerwegen, een breed aanbod dat zowel een tewerkstellingsperspectief heeft als volwaardige tweedekansleerwegen.

Belangrijk is ook de versterking van de onderlinge inwisselbaarheid van opleidingen en opleidingsonderdelen tussen het leerplichtonderwijs. Verder wijst men op het feit dat een goede trajectbegeleiding en studiekeuzebegeleiding van het levenslang leren cruciaal zijn.

De raad verleende advies over modularisering van het volwassenenonderwijs en in dat kader nieuwe of gewijzigde structuurschema's.

In het kader van volwassenenonderwijs voor migranten formuleerde men een aantal aanbevelingen om de tweede rondetafelconferentie NT2 voor te bereiden.

Hoofdstuk 7: netwerking & projecten

CESCE (European Committee for Business Support Services)

CESCE (European Committee for Business Support Services) is een transnationaal netwerk voor organisaties die ondersteunende dienstverlening aan KMO's aanbieden. Het VIZO speelde ook in 2001 - samen met de Franse organisatie FFCGEA (Fédération Française des Centres de Gestion et d'Economie de l'Artisanat) een leidende rol in de verdere ontwikkeling van dit netwerk. VIZO is eveneens lid van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van het netwerk.

Binnen CESCE willen de verschillende organisaties informatie en kennis uitwisselen, en tot gemeenschappelijke projecten komen. In 2001 werd het netwerk uitgebreid met enkele nieuwe partners, werden de statuten aangepast en werd er een internationaliseringsprogramma opgestart door Cesce.

Het VIZO was in de hoedanigheid van Cesce-lid aanwezig op de volgende events:

- **6 april 2001:** Algemene Vergadering Cesce, Parijs, Frankrijk
- **20-21 juni 2001:** Conferentie 'EU and Internationalisation - WIFI's strategic objectives for the future', georganiseerd door WIFI, Strobl am Wolfgangsee, Oostenrijk
- **29 juni 2001:** Cesce Raad van Bestuur, Angers, Frankrijk

• De CESCE-ledenlijst voor 2001:

Lid	Stad, Land	Website
BBE	Keulen, Duitsland	http://www.bbeberatung.com
ENI	Noord-Ierland, UK	http://www.enterpriseni.com
FFCGEA	Angers, Frankrijk	http://www.ffcgea.fr
IAPETOS	Athene, Griekenland	http://www.iapetos.gr
IAPMEI	Lissabon, Portugal	http://www.iapmei.pt
IBA	Harrogate, UKi	http://www.iba.org.uk
ISM	Parijs, Frankrijk	http://www.ism.asso.fr
PKT - Säätiö	Helsinki, Finland	http://www.pkt.fi
RKW	Stuttgart, Duitsland	http://www.rkw-bawue.de
STE-C	Malaga, Spanje	
VIZO	Brussel, België	http://www.vizo.be
WIFI	Wenen, Oostenrijk	http://www.wifi.at

- **5 juli 2001:** Bespreking met DG Enterprise, Brussel
- **26-27 september 2001:** Konferenz der RKW Beratungsdienstmitarbeiter, i.s.m. WIFI, Wenen, Oostenrijk
- **12 oktober 2001:** European Forum on Top Class Business Support Services, Cardiff, Wales - UK
- **30 november 2001:** Cesce Exchange Forum (topic: Levenslang Leren), Lissabon, Portugal
- **1 december 2001:** Algemene Vergadering Cesce, Lissabon, Portugal

Conferenties, studiedagen en seminars in het kader van E.S.F.

- Symposium "Talent makes capital dance", georganiseerd in de VTS studio's te Londerzeel op 28 november 2001. Het symposium had de volgende inhoud: Hoe werk ik met kerncompetenties? Hoe maak ik van de ontwikkeling van het menselijk potentieel binnen mijn bedrijf een strategische prioriteit? Hoe zet ik de theorie van het Human Asset Management om naar de praktijk? Drie Europese topsprekers zetten hun HRM-verhaal uiteen tijdens dit symposium.

Hoofdstuk 7: netwerking & projecten

Congressen, studiedagen en seminars

- European small business seminar te Dublin, 12-14 september 2001. Het globale thema van dit seminarie was "2001 an enterprise odyssey -the link between education, enterprise and technology in the new millennium". De plenaire en parallelle sessies situeerden zich in volgende domeinen: kenniscentra en kennisoverdracht, human capital, e-business, groeistrategieën, training en vorming, technologiebedrijven. De organisatie van het seminarie was in handen van het Dublin Institute of Technology en Enterprise Ireland.
- Het VIZO is lid en volgt de activiteiten op van het "Team of Specialists on Business Advisory, Counselling and Information Services" - een initiatief van de Verenigde Naties.

Ontvangst buitenlandse delegaties

- Een Tsjechische delegatie i.s.m. het VOV in CMO-Waasland op 23 oktober.
- Een Vietnamese delegatie (vertegenwoordiger van de universiteit van Ho Shi Min en van de internationale Arbeidsorganisatie), op uitnodiging van de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand) op het VIZO op 27 oktober: kennismaking met de opleidingscontext voor de KMO in Vlaanderen.
- Een Chinese delegatie uit de provincie Zhejiang (bestaande uit overheidsambtenaren en managers van KMO uit de provincie) samen met het Vormingsinstituut West-Vlaanderen, op uitnodiging van de het Belgisch-Chinees centrum voor Ondernemingen. Bezoek, presentatie en rondleiding in het VI-Brugge, op 13 december 2001.

7.2. Projecten

7.2.1. LEONARDO DA VINCI

Het Leonardo da Vinci-programma is een Europees actieprogramma dat financiële ondersteuning biedt aan transnationale samenwerkingsprojecten die oog hebben voor de kwaliteit en de innovatieve kracht van de beroepsopleiding in de deelnemende landen, en aan mobiliteitsprojecten. De tweede fase van het programma loopt van 1 januari 2000 tot en met 31 december 2006 en behoort tot de verantwoordelijkheid de Europees Commissaris voor Onderwijs en Cultuur. Meer info over dit programma via: <http://www.vl-leonardo.be>

Voor de technische ondersteuning van dit actieprogramma op Vlaams niveau werd reeds in 1995 het Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap vzw opgericht met een effectieve deelname van het VIZO: het VIZO heeft aan dit Vlaamse agentschap, net zoals de VDAB en het Departement Onderwijs, eigen personeel toegewezen. Het VIZO heeft zitting in het Vlaams Monitoringscomité voor het Leonardo da Vinci-actieprogramma.

Het VIZO werkte in dit kader 2001 verder aan de uitvoering van één multiplicatorproject, nl.

Transtremea. Daarnaast werd een nieuw pilootproject opgestart: **Telecoaching.** VIZO organiseerde ook een studiebezoek aan Finland via het MOVOTRA-project.

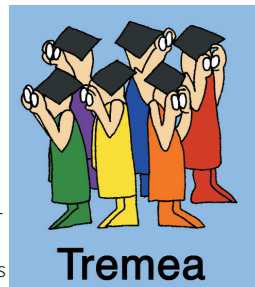
• TRANSTREMEA

Het hoofdproduct van het - in 1999 afgelopen - Leonardo da Vinci-project

TREMEA II is een Engelstalig "TREMEA HANDBOOK - A Guide for Evaluating Training Programmes.

Dit handboek is een hulpmiddel om werkgevers en diverse opleidingsverstrekkers te ondersteunen bij hun nadenken over

en ontwikkelen van eigen procedures en instrumenten om de eigen opleidingsactiviteiten te evalueren naar effectiviteit en efficiëntie, en dit vanuit hun eigen specifieke noden. In de loop

Tremea

Hoofdstuk 7: netwerking & projecten

van 2001 bracht het VIZO een Leonardo da Vinci multiplicatorproject aan, genaamd "Transtremea".

Dit project had als doelstellingen:

1. Realisatie van de transfer van het TREMEA II handboek, via onder meer (gedeeltelijke) vertaling, en uittesten onder peterschap naar de lidstaten van de nieuwe projectpartners;
2. Omzetten van de ervaringen van de nieuwe projectpartners naar casestudyrapporten, die via disseminatie als voorbeeld zullen dienen voor andere organisaties;
3. Het omzetten van het TREMEA II handboek naar een Elektronisch Handboek, consulteerbaar via het internet;
4. Het ontwikkelen en uitvoeren van een promotioneel actieplan ter ondersteuning van de transfer en verspreiding van het TREMEA II (Elektronisch) handboek (elementen: website, leaflets en posters, nieuwsbrief, regionale en transnationale seminars).

In het project waren de volgende partners betrokken - **Vocational Adult Education Centre, Pori (PAKK)**, Finland; **European Profiles Ltd**, Griekenland, **IOWO**, Nederland, **VDAB** (Vlaanderen), **Education and Development (UK)**, **Hungarian Productivity Centre** (Hongarije) en **Infospec Ltd.** (Cyprus).

• TELECOACHING

Het Telecoaching project wil inspelen op de volgende tendensen:

1. er is een stijgende vraag naar 'just in time' en maatwerk, ook in de kleinere KMO's
2. er zijn een groot aantal versplinterde initiatieven op het vlak van aanbod van training en begeleiding via ICT, wat vraagt om coördinatie door de regering
3. er is nood aan uitwisseling van informatie tussen aanbieders van training en aanbieders van begeleiding
4. er is nood aan extra opleiding en training voor lesgevers and adviseurs op het gebied van technisch en pedagogisch-didactische kennis om gebruik te kunnen maken van ICT in hun werkgebieden en op het gebied van netwerking

Uitgaande van deze tendensen, formuleert het Telecoaching-project volgende doelstellingen:

1. Bepaling van de geschikte geïntegreerde ICT-structuur en methodologie voor de verschillende partners en hun doelgroepen.
2. Ontwikkeling en testen van een trainingsprogramma voor opleiders/begeleiders in het gebruik van ICT als ondersteuning.
3. Ontwikkeling en testen van methodieken om KMO-managementscursussen en bedrijfsadvies aan te bieden via ICT.

De doelgroep van het project bestaat uit: opleiders en begeleiders op het vlak van bedrijfsmanagement voor startende en gevestigde zelfstandigen en KMO's.

Volgende producten zullen in het project gerealiseerd worden:

1. een vergelijkend onderzoeksrapport over geschikte, geïntegreerde ICT-systemen voor het aanbieden van opleiding en begeleiding
2. een trainingsmodule voor opleiders/begeleiders over de technische aspecten van het gebruik van ICT in hun werkdomeinen en over netwerking
3. een trainingsmodule voor opleiders/begeleiders over de pedagogische aspecten van het gebruik van CT in hun werkdomeinen

De transnationale partners in het Telecoaching-project zijn: **WIFI** (Oostenrijk), **European Profiles Consultants Group** (Griekenland), **Amiedu** (Finland) en **IOWO** (Nederland).

Het project startte op in december 2001 en heeft een looptijd van 2 jaar.

• MOVOTRA

MOVOTRA staat voor Modularisation in brick-layer/concrete vocational training en kaderde in een Leonardo da Vinci uitwisselingsproject. Tien deelnemers (adviseurs, lesgevers, cursuscoördinatoren en een leersecretaris) leerden het Fins modulair systeem kennen onder leiding van de Finse gastorganisatie **Vocational Adult Education Centre, Pori (PAKK)** (non-profit organisatie voor volwassenenvorming). De algemene doelstelling van deze uitwisseling was kwaliteitsverbetering en vernieuwing van de

Hoofdstuk 7: netwerking & projecten

toegang tot permanente beroepsopleiding.

Concrete doelen waren:

- kennismaken met het Finse modulaire systeem en dit gebruiken als uitgangsbasis voor de ontwikkeling van een modulaair systeem in Vlaanderen
- modulariseren metsel/betonwerker waarbij uitwisselbaarheid van getuigschriften beoogd wordt (experiment LT Brugge en Genk)
- uitwisseling ervaringen m.b.t. modularisering en opgedane ervaringen toepassen in Vlaanderen

Het project liep van 01.01.2001 tot 31.12.2001 en de uitwisseling vond plaats in de periode 27.10.2001 - 02.11.2001

• CEDEFOP

In het kader van Europese ervaringsuitwisseling binnen CEDEFOP, is door een VIZO-medewerker een studiebezoek van een week gebracht aan Stavanger (Noorwegen) eind oktober 2001.

Door de geografische spreiding van de bevolking en het ruwe landschap in Noorwegen, kunnen cursisten zich niet steeds naar de cursusplaats begeven. Dankzij de nieuwe ICT-technieken hebben ze hier in Noorwegen een mouw aan kunnen passen.

Uit het Noorse voorbeeld kunnen, mutatis mutandis, nuttige lessen voor de VIZO-opleidingen getrokken worden. Door deze extra tools optimaal in te schakelen, zullen cursisten nog beter voorbereid met hun nieuwe zaak starten.

Het VIZO is als partner betrokken bij het Vlaams consortium Train the Trainer-net (1998). Het Train the trainer-netwerk is een initiatief van CEDEFOP, de Europese organisatie voor de Ontwikkeling van de Beroepsopleiding. Tot op heden maken 15 nationale netwerken in de Europese Unie deel uit van het netwerk. Momenteel maken onder meer volgende partners deel uit van de Vlaamse afdeling: VDAB, Onderwijs, Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap, Egon, VUB, RUG, Spiraal, ...

7.2.2. DE PROJECTEN IN HET KADER VAN DOELSTELLING 3 VAN HET EUROPEES SOCIAAL FONDS (E.S.F.)

Het Europees sociaal fonds is één van de structuurfondsen van de Europese Unie.

Dit fonds tracht ondermeer de tewerkstelling te vergemakkelijken, de werkloosheid te voorkomen en de geografische en beroepsmobiliteit van de werknemers te bevorderen.

Instellingen kunnen een beroep doen op de steun van het ESF. Maar het ESF treedt slechts op als additionele financierder. De dwingende voorwaarde is, dat een overheid binnen de Lidstaat een substantiële inbreng doet voor het genomen initiatief. De ESF-steun dient als aanvulling. Dit is het principe van de cofinanciering.

Op het niveau van de Vlaamse gemeenschap functioneerden verscheidene Strategische Werkgroepen en Vlaamse Monitoringscomités, die ofwel alle ingediende dossiers in het kader van deze doelstellingen onderzoeken, ofwel het beheer van de programma's in Vlaanderen opvolgen. Het VIZO is in diverse van deze vergaderingen vertegenwoordigd.

Doelstelling 3: "Ondersteuning van de aanpassing en de modernisering van het beleid en de systemen op het gebied van onderwijs, opleiding en werkgelegenheid".

Voor VIZO waren de volgende zwaartepunten van belang:

ZWAARTEPUNT 1 EN 2

focussen op de verbetering van inzetbaarheid. Daarin worden vooral acties ontwikkeld die verwijzen naar de optimale toeleiding van werkzoekenden (via een lokaal arbeidsmarktbeleid en het optimaliseren van trajectbegeleiding), het opzetten van acties voor de zwakkere doelgroepen en het creëren van nieuwe arbeidsplaatsen (in NEC, sociale economie, buurtdiensten). In dit kader werd door het VIZO het volgende project opgestart:

Hoofdstuk 7: netwerking & projecten

• DE ORIENTATIEKLAS VOOR DE LEERTIJD

Het project richt zich naar laaggeschoolde jongeren die een leercontract afsluiten. Dit zijn jongeren die geen tweede jaar secundair onderwijs met succes hebben beëindigd en alle jongeren uit het BUSO.

Met deze jongeren werden voor de module Maatschappijgerichte Vorming voor het eerste jaar, kleine klassen samengesteld met maximaal acht leerlingen.

Aan de leraar werden aangepaste methodieken aangereikt in de vorm van een systeem van werkfiches.

- De verzameling van alle werkfiches behandelen alle vereiste eindtermen voor het eerste jaar maatschappijgerichte vorming.
- De werkfiches zijn zodanig ontworpen dat zij de nadruk leggen op een individuele benadering van de leerling.
- Tijdens de behandeling van de verschillende onderwerpen laat men herhaaldelijk dezelfde vaardigheden aan bod komen.
- Bovendien werden er speciale fiches ontworpen voor de vaardigheden die sowieso als een terugkerend probleem zijn gekend.

Voor de leraars werd er een begeleidingsinstrument ontworpen waarmee de lera(a)r(es) voor haar/zijn lessen MGv kan bijhouden voor welke onderwerpen een leerling wel of niet aanwezig was.

Verder werd er een voortdurende begeleiding door het begeleidingsteam voorzien. Waarbij de leraar Maatschappijgerichte Vorming, de pedagogische adviseur leertijd, de leersecretaris en de CLB-medewerker aan de hand van 3 geplande besprekingen per jaar de leerling evalueren en bijsturen.

Enkel dit begeleidingsteam kan bepalen bij de toeleiding bepalen of een leerling er mee gebaat is dat hij of zij wordt doorverwezen naar een gewoon eerste of tweede jaar leertijd!

ZWAARTEPUNT 3

Zwaartepunt 3 richt zich naar de ontwikkeling van het ondernemerschap. Er gaat ondermeer aandacht naar de starters, de ontwikkeling van een verantwoord ondernemerschap en het bevorderen van de kennistransfer. In dit kader werd door het VIZO het volgende projecten ingediend, goedgekeurd en opgestart:

• INNOVATIE ONDERNEMERSTRAJECT

Dit project wil via het ondersteunen en moderniseren van de methodiek van het ondernemerstraject en het oprichten van een virtueel leer- en adviesplatform komen tot een verantwoorde en noodzakelijke innovatie van het ondernemerstraject. Elke doelstelling staat voor een deelproject met diverse subdoelstellingen.

Deelproject 1: Het ondersteunen en moderniseren van de methodiek van het ondernemerstraject

Een geïntegreerde en trajectmatige benadering van het proces van opleiding en begeleiding van (toekomstige) ondernemers door uitwerking van de volgende subdoelstellingen:

Multimediaal uitwerken en uittesten van de leertijdmodules 'budget voor het gezin' en 'budget voor de KMO'

Het betreft een inhoudelijke actualisatie en aanpassing van twee kernthema's in de leertijd, gericht op maximale integratie van de ICT-technologie in het herwerken van de pakketten en nauwere aansluiting van de aanpak van deze inhoud in de leertijd bij de actualisering van het pakket bedrijfsbeheer in de ondernemersopleiding, de actuele situatie van het budgetteren en boekhouden met behulp van de PC, evenals bij de huidige leefwereld van de cursisten.

Het bijbrengen van basis ICT-vaardigheden aan cursisten in het begin van hun ondernemerstraject (de leertijd)

Hoofdstuk 7: netwerking & projecten

Er wordt voor geopteerd om geconcentreerd te werken naar 4 modules, m.n.

1. Basisbegrippen van Informatie Technologie,
2. De computer gebruiken en bestanden beheren,
3. Tekstverwerking
4. Spreadsheets.

Hierbij wordt rekening gehouden met doelstellingen qua PC-vaardigheden, aangepast en realistisch voor de doelgroep, en aansluitend bij de eindtermen in het secundair onderwijs.

Aanpassing leertijdthema

'Wat na mijn leerovereenkomst?'

Het thema is gericht op communicatievaardigheden, zowel gericht op ondernemerschap als op het voorbereiden naar tewerkstelling toe: 'zichzelf verkopen' staat centraal. De cursisten zullen een portfolio leren opstellen en in virtuele bedrijfjes basismanagementtechnieken aanleren. Hierdoor wordt de stap tussen de leertijd en de ondernemersopleiding gevoelig verkleind.

Implementeren van multimediaal pakket bedrijfsbeheer - 'opstellen haalbaarheidsstudie'

De implementatie van een pakket 'haalbaarheidsstudie inzake het oprichten van een bedrijf voor de cursisten bedrijfsbeheer in de ondernemersopleiding. In een tweede fase zullen ook de bijkomende modules nodig om te komen tot een echt ondernemersplan, gericht op duurzaam ondernemen, worden geïntroduceerd.

Ontwikkelen van een management simulatie- en sturingsinstrument

De bedoeling is de zelfstandige onderneming en de KMO op basis van een vernieuwend bedrijfsmodel toe te laten een analyse te verrichten van diverse beschikbare gegevens en op basis daarvan de waardestruwers van de onderneming naar de toekomst toe te bepalen. Tijdens deze analyse wordt stilgestaan bij: het belang van een 'onbevooroordeelde' analyse op basis van alle 'beschikbare' en ook 'niet-beschikbare' data, het belang van de sectoriële gegevens, het in te schatten risicoprofiel van elke waardestruwer, de correlatie ervan met

andere waardestruwers, het relatieve belang van het verleden, het bepalen van de investeringscyclus. Het model dient de ondernemer toe te laten een analyse te verrichten die begrijpbaar is, die de reële toestand weergeeft en die de basis vormt waarop gegronde uitspraken kunnen gedaan worden over de toekomst.

Naast de ontwikkeling van een sturingsinstrument, aangepast aan de zelfstandige ondernemingen en KMO's dient de (toekomstige) bedrijfsleider en zijn/haar leidinggevend gevormd te worden om zulk een instrument optimaal te benutten.

Deelproject 2: Het oprichten van een virtueel leer- en adviesplatform

De uitbouw van een online virtueel leer- en adviesplatform over ondernemerschap in Vlaanderen waarop de diverse doelgroepen met elkaar in contact kunnen treden.

Dit kennisplatform zal een uitwisseling van informatie (vragen en antwoorden) stimuleren en begeleiden door gebruikmaking van verschillende technologieën. Groepen die nu nog vaak gescheiden zijn volgens de takken 'vorming' en 'bedrijfsadvies' zullen elkaar op dit platform vinden, waardoor een uitwisseling van kennis tot stand kan komen. Een koppeling van het platform aan internationale netwerken inzake opleiding en begeleiding voor KMO wordt voorzien.

Het uitbouwen van het platform tot een kennisplatform inzake ondernemen via het voorzien van een gestructureerd aanbod voor bezoekers aan het platform, zodat deze zelf actief op zoek kunnen gaan naar de info die ze nodig hebben. Een virtueel platform kan de informatie en kennis meer structureren en online ter beschikking stellen. De informatie wordt stelselmatig opgebouwd, uitgebreid, geüpdatet en uitgewisseld, zodat een virtueel kennisplatform ontstaat. Dit moet de problematiek van kennisversnippering tegengaan.

Hoofdstuk 7: netwerking & projecten

• INSPIRE

Doelstellingen

Het versterken van het vernieuwend of innovatief vermogen van de KMO met een nadruk op organisatorische innovatie en de ontwikkeling van het menselijk kapitaal. Dit door de ontwikkeling van aan de KMO aangepaste concepten, kaders en methodieken, sensibilisering op vlak van innovatie en vernieuwing, bemiddeling van praktisch toepasbare kennis en door middel van individuele ondersteuning, adviezen en begeleiding in het bijzonder gericht naar het managen van kennis en competenties.

Beoogde effecten

1. Verhoging van de concurrentiekracht, de prestaties en slaagkansen van de KMO;
2. Bredere inzetbaarheid of 'employability' van de medewerkers en een hogere werktevredenheid, waardoor mensen beter gebonden worden aan het bedrijf;
3. Verhoging van de bekwaamheid van het KMO-management op vlak van socio-organisatorische innovatie en ontwikkeling;
4. Bevordering van ervaringsuitwisseling tussen KMO's en andere partners van het netwerk.

Doelgroep

Het type onderneming waar de bedrijfsleider een sleutelrol bekleedt voor de continuïteit van het bedrijf en die intern niet op experts kan terugvallen is de doelgroep van dit project. Hoewel alle KMO (naar de Europese definitie) kunnen aangesproken worden, richten we ons in het bijzonder tot de KO (met 10 tot 50 werknemers). Uit vorige projecten en uit de adviespraktijk blijkt dat hier de reële behoefte immers het grootst is.

• FES - VERSTANDIG ZELFSTANDIG

Het ESF project FES-Verstandig Zelfstandig is een initiatief van VIZO en VDAB met als doelstelling een traject naar zelfstandig ondernemen toe te verfijnen en te implementeren voor werkzoekenden. Het project bestaat uit twee delen:

Tijdens een eerste relatief korte, oriënterende vooropleiding (30 uur) onder de vorm van een stappenplan wordt de behoefte aan informatie en de nood aan een creatieve stimulans vorm gegeven. Voor vele werkzoekenden is de drempel om meteen een volledige opleiding gericht naar het zelfstandig ondernemerschap te volgen immers vaak te hoog.

Na deze vooropleiding kan de deelnemer doormerken naar het tweede deel bestaande uit een aangepaste cursus bedrijfsbeheer (128 uur) waarvan het programma overeenstemt met de vereisten die in de vestigingwet gesteld worden. Tijdens deze fase kunnen de deelnemers rekenen op zowel individuele als op collectieve begeleiding.

Ondanks de goedkeuring van ESF om het project te laten lopen tot september 2003, werd op basis van een opportuniteitsonderzoek uitgevoerd eind 2001, beslist om het project niet meer opnieuw op te starten in 2002.

**First Steps towards
Entrepreneurship**

• ETNISCH ONDERNEMEN

Situering

Allochtonen die zich als zelfstandige willen vestigen worden geconfronteerd met een groot aantal drempels. Zo speelt het (ondernemers) cultuurverschil mee. Bovendien zijn allochtonen ook vaak niet bekend met de mogelijkheden aan adviezen en

Hoofdstuk 7: netwerking & projecten

ondersteuning die er bestaan terwijl hij, meer nog dan een autochtone ondernemer, behoefte heeft aan informatie en begeleiding. Maar de grootste handicap van de allochtone ondernemers is ongetwijfeld de gebrekkige kennis van het Nederlands. Vaak ontberen zij de talige vaardigheden voor het volgen van en te slagen in de cursus bedrijfsbeheer.

Drie concrete acties

1. Een voorschakelend traject.

Er wordt gezocht naar een manier om de startpositie van de allochtone ondernemer te verbeteren. Het inrichten van een taal-cursus als voorbereiding op het opleidingsprogramma zal hieraan tegemoetkomen. Hierin zal niet zozeer aandacht worden besteed aan taalkennis op zich zoals grammatica en semantiek. Wel zal de nadruk liggen op taal die moet gebruikt worden binnen de opleidingscontext. De taal in situaties en taken zoals die voorkomen in de opleiding bedrijfsbeheer worden benaderd in de voorbereidende taalcursus. Vaardigheden zoals het lezen van schriftelijke teksten, vragen om verduidelijking, bijkomende informatie begrijpen etc... worden tijdens deze cursus ingeoeft.

2. Naast deze taalcursus staat de ontwikkeling van een *instroomtoets* op het programma. Deze toets wordt, zoals de naam het laat vermoeden, afgenomen voor de start van de opleiding. Hij zal nagaan of de kandidaat-cursist in staat zal zijn de opleiding bedrijfsbeheer te volgen, althans wat de talige aspecten van de cursus betreft. Een cursist die slaagt op de instroomtoets kan met een gerust hart beginnen aan de opleiding. De cursist met een zwakkere kennis van het Nederlands zal niet slagen op de instroomtoets. Hij of zij wordt dan doorverwezen naar de zojuist besproken voorschakelende taalcursus.

3. Talige bewerking cursus bedrijfsbeheer.

Ook de eigenlijke opleiding wordt 'bewerkt', zodanig dat ze toegankelijker wordt voor mensen die beperkt taalvaardig

zijn. Hierbij wordt er nauwlettend over gewaakt niet te raken aan de kwaliteit van de opleiding. Het gaat niet over een herwerking van de inhoud. Wel wordt de vorm, de taal bekeken waaronder de leerstof wordt aangereikt. Deze taal is vaak nodeloos ingewikkeld. Een vereenvoudiging hiervan vormt een voordeel voor iedereen, zowel voor de allochtone als autochtone kandidaat ondernemers. Een aantrekkelijke en toegankelijker cursus maakt er de ondernemersopleiding immers enkel aangenamer op.

• LEERTIJDLOKET

Het loket wordt het unieke aanspreekpunt voor alle betrokkenen van de leertijd.

- In dat loket zal een virtueel vragenforum worden opgebouwd waarop alle betrokkenen voor de leertijd (leerjongeren, patroons, leersecretarissen, pedagogisch adviseurs, opleidingscentra, enz.) vragen kunnen stellen of beantwoorden.
- In het elektronisch leertijdloket zal tevens een gecontroleerde toegang worden verleend tot een centrale databank waarin de gegevens worden opgeslagen van leerjongeren en patroons. De databank zal hoofdzakelijk fungeren als matching-computer die voor elke leerjongere een geschikte patroon zoekt en vice versa.

A close-up, black and white photograph of a computer keyboard. The focus is on several keys, showing their mechanical structure and the texture of the keycaps. A thin, light-colored rectangular box is superimposed over the upper right portion of the image, containing the text 'HOOFDSTUK 8: PROMOTIE'.

HOOFDSTUK 8: PROMOTIE

Hoofdstuk 8: promotie

- 8.1 Promotie en vertegenwoordiging
- 8.2 Informatie en uitstraling
- 8.3 Publicaties

Op basis van het doorlichtingsmateriaal en de besprekingen omtrent de strategische doelstellingen van het VIZO, keurde de raad van bestuur in 1999 een communicatieplan goed. Het plan tekent een uitgebreide reeks samenhangende interne en externe communicatieacties uit die de marktpositie van het VIZO-netwerk moet versterken door een grote naambekendheid en promotie.

Het VIZO-netwerk was in de loop van 2001 meer dan ooit onderhevig aan veranderingen. Nieuwe structuren werden uitgetekend, projecten gelanceerd en producten ontwikkeld. In het kader van de modulaire aanpak van de opleidingen werd in 2001 een reeks van acht nieuwe folders ontwikkeld die per beroepcluster een overzicht bieden van alle opleidingen in de desbetreffende sector in alle centra. Ook in het kader van de reorganisatie van het netwerk van de centra werden in 2001 de nodige voorbereidende initiatieven genomen op het vlak marketing en promotie.

De communicatieplanning werd dan ook herhaalde keren aangepast en hertekend in het licht van de reorganisatie van het netwerk van de centra. In samenspraak met een werkgroep marketing SYNTRA werden de nodige stappen gezet voor de implementatie van de gemeenschappelijke naam en profilering van het vernieuwde netwerk vanaf juni 2002. De werkgroep bereidde eveneens verschillende instrumenten en marketingacties voor ter ondersteuning van een gemeenschappelijk promotiebeleid.

In de loop van 2000 werd de website van het VIZO volledig vernieuwd om het VIZO ook on line te vertegenwoordigen en alle mogelijke informatie op een snelle en efficiënte manier ter beschikking te stellen van de klant. De nieuwe versie van www.vizo.be ging online op Vlaanderendag 2001.

8.1. Promotie en vertegenwoordiging

Advertentiecampagne

Het VIZO voert elke jaar een actieve advertentiecampagne in de geschreven pers ter promotie en bekendmaking van zijn diensten bij het ruime publiek en bij de KMO. Een belangrijk deel van deze campagne ging naar de ondersteuning van het netwerk van de centra zowel bij de algemene pers als de KMO-pers en de verschillende vakbladen van de verschillende beroepsverenigingen.

In de loop van het najaar werd eveneens een specifieke campagne opgezet voor de promotie van het KMOLOKET, doelstelling was een zo groot mogelijke bekendheid bij de doelgroep starters en ondernemers. Met de slogan "KMOLOKET, dienstverlening op maat, 24/24 u, 7/7d" werd een advertentiecampagne opgezet in combinatie met gerichte mailings van folders, affiches, pancartes en stickers naar alle openbare bibliotheken, gemeentehuizen, culturele centra, Kamers van Koophandel, Handelsrechtbanken en VIZO-centra.

Hoofdstuk 8: promotie

- Folders en brochures

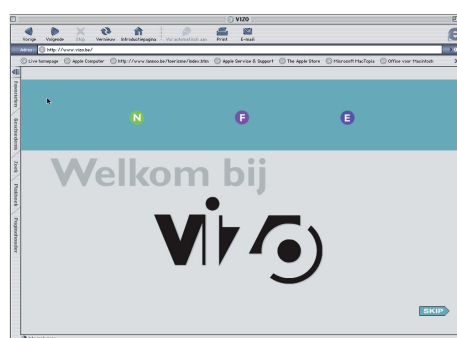
- Het vizo-netwerk was vertegenwoordigd op:

	DATUM	EVENEMENT	LOCATIE
Info-beurs	19/01/01 - 20/01/01	SID-IN Antwerpen	Metropolis - Antwerpen
Info-beurs	09/02/01 - 10/02/01	SID-IN Limburg	Limburghal – Genk
Info-beurs	12/01/01 - 13/01/01	SID-IN West-Vlaanderen	Beurshalle - Brugge
		SID-IN Vlaams-Brabant en het	
Info-beurs	16/02/01 - 17/02/01	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Heizel Brussel
Info-beurs	02/02/01 - 03/02/01	SID-IN oost-Vlaanderen	Congrescentrum - Gent
Vakbeurs	09/02 - 11/02	Franchise 2001	Heizel - Brussel
Opendeurdag	18/03/2001	VI-Brugge opendeurdag	VI-Brugge
Vakbeurs	17/03/2001	Muziekinstrumenten	Ieper
Vakbeurs	29/03/01 - 02/04/01	Meat-expo	Hallen Kortijk
Vakbeurs	28/03/01 - 01/04/01	Bouwbeurs	Hallen Kortijk
Info-beurs	26/04/2001	Euregio conference	Alden Biezen - Rijkhoven
Info-beurs	27/04/01 - 06/05/01	Handelsbeurs Tienen	Tienen - Stadsfeestzaal
Info-beurs	03/05/01-05/05/01	BIP-beurs	Grenslandhallen - Hasselt
Info-beurs	21/05/2001	Startermarkt (UNIZO)	Salon Georges - Leuven
Info-beurs	19/06/01 - 21/06/01	MABBRU (demo op de vroegmarkt)	Brussel
Info-beurs	09/07/01 - 27/08/01	Shopping op z'n best	Kuurne
		Salon voor opleidingen en	
Info-beurs	01/09/01 - 02/09/01	volwassenonderwijs	Bouwcentrum – Antwerpen
		Salon voor opleidingen en	
Info-beurs	07/09/01 - 08/09/01	volwassenonderwijs	ICC - Gent
Info-beurs	6/09/2001	HORECA jobshow	AB - Brussel
Vakbeurs	23/09/01 - 27/09/01	Belgian Bakery event	Heizel - Brussel
Vakbeurs		HORECA	Flanders expo - Gent
Vakbeurs	12/12/01 - 13/12/01	Bedrijven contactdagen	Hallen Kortijk

Hoofdstuk 8: promotie

Folders en brochures

Aansluitend bij de modularisering van het opleidingsaanbod, publiceerde het VIZO in het najaar van 2001 een nieuwe reeks van overzichtsfolders van acht verschillende beroepenclusters: HORECA, dieren, hout, bouw, afwerking in de bouw, personenverzorging, grafische beroepen, electro en de garage-sector. Per sector bieden deze folders een globaal overzicht van de erkende opleidingsmogelijkheden in alle centra in de desbetreffende sector. Deze nieuwe brochures werden verspreid via de centra, de leersecretarissen, op beurzen en via gerichte mailings. Zoals elk jaar werd uiteraard ook het nodige promotiemateriaal verspreid in de sector voor de leertijd en de stageovereenkomst evenals een nieuwe algemene corporate folder van het VIZO en al zijn diensten.

Statistieken vizo.be

Geen cijfers voor januari. Voor de maanden maart en mei zijn de gegevens onvolledig.

	Aantal bezochte pagina's per maand	Aantal bezoekers per maand	Aantal unieke bezoekers/maand
Januari	/	/	/
Februari	21.651	6.298	1.884
Maart	18.691	5.288	1.588
April	62.760	6.723	1.745
Mei	49.768	3.126	900
Juni	104.924	8.324	1.730
Juli	90.593	7.744	1.575
Augustus	154.401	10.429	2.504
September	147.716	10.510	2.626
Oktober	106.637	8.381	1.940
November	104.693	8.482	1.983
December	90.833	8.072	1.859

Hoofdstuk 8: promotie

Beurzen en evenementen

Naambekendheid vraagt om volgehouden aanwezigheid op belangrijke gebeurtenissen en fora waar het VIZO van betekenis kan zijn. Naast de verschillende vakbeurzen en KMO-evenementen is het VIZO ook vertegenwoordigd op een groot aantal infodagen voor scholen en beurzen voor het ruime publiek. Het VIZO verzorgt tijdens opendeurdagen in de VIZO-centra voor een infostand in het VIZO. In 2001 nam het VIZO deel aan Vlaanderendag, de opendeurdag van de Vlaamse Gemeenschap.

Vakwedstrijden

Ook in 2001 kregen de jongeren weer de kans om hun vakkennis en -bekwaamheid te demonstreren tijdens de verschillende vakwedstrijden. De opzet van dergelijke wedstrijden is drievoudig. In de eerste plaats vormen ze een ideale gelegenheid voor de leerjongeren om hun beroepsbekwaamheid te demonstreren en hun vakkennis onderling te vergelijken. Daarnaast zetten deze wedstrijden de verschillende beroepen

extra in de kijker. Voor de VIZO-centra vormen deze wedstrijden een ideale gelegenheid om zich aan de buitenwereld voor te stellen en de leertijd in een positief daglicht te plaatsen.

Vizo digitaal: www.vizo.be en www.kmoloket.be

Het VIZO draagt zorg voor twee websites: de corporate website van het vizo: www.VIZO.be en het KMOLOKET op www.kmoloket.be dat ontstond uit de noodzaak tot administratieve vereenvoudiging en digitalisering van de dienstverlening (lees hierover meer onder "administratieve vereenvoudiging").

Op www.vizo.be stelt het VIZO zich on line voor aan haar klanten. Uitgaande van de verschillende doelgroepen worden de diensten van het VIZO voorgesteld. Samen met de vernieuwing van de huisstijl van het VIZO en de lancering van het nieuwe logo werden in 2001 de eerste stappen gezet naar een volledige facelift van de vizo-website. De nieuwe website werd op Vlaanderendag 2001 officieel gelanceerd. De noodzaak om continu de laatste nieuwe info on line te kunnen verschaffen was de

	Gemiddeld aantal bezoekers per dag	op piekdagen
Januari	/	/
Februari	224	335
Maart	170	290
April	224	335
Mei	100	285
Juni	277	365
Juli	249	335
Augustus	336	460
September	350	490
Oktober	270	400
November	282	370
December	260	370

Hoofdstuk 8: promotie

aanzet om te kiezen voor een flexibel systeem waarin de verschillende VIZO-diensten zelf de gegevens voor hun productveld kunnen aanpassen en onderhouden.

Deze nieuwe website werd mede mogelijk gemaakt dankzij de expertise die reeds opgebouwd werd in het kader van het KMOLOKET.

In de statistieken zien we duidelijk dat augustus en september topmaanden zijn, dit is ook de periode waar men het meest op zoek gaat naar info over opleidingen. Het aantal bezochte pagina's is verviervoudigd, de nieuwe website biedt ook een veel ruimere inhoud waardoor er uiteraard meer pagina's bezocht worden. Het totaal aantal bezoekers gaat in stijgende lijn, globaal genomen zien we een stijging van 1,5 tot een verdubbeling. De nieuwe website wordt ook systematisch in alle drukwerken, advertenties en folders van het VIZO opgenomen, wat zeker zijn vruchten afwerpt.

Info@vizo.be

In het verlengde van het KMOLOKET en de VIZO-website kunnen de bezoekers van deze site specifieke vragen richten aan het VIZO. Het aantal vragen dat per e-mail gesteld wordt in de mailbox van het VIZO 'info@vizo.be' neemt steeds toe: in het jaar 2001 werden op 1.440 vragen een antwoord gegeven.

8.2. Informatie en uitstraling

De KMO-mediatheek

De mediatheek, opgericht in 1995, is de plaats bij uitstek waar men informatie kan vinden over alle aspecten van het ondernemen en de KMO. In de mediatheek worden alle documentatiebronnen met betrekking tot de werkzaamheden van het VIZO samengebracht en op een overzichtelijke en duidelijke manier gecatalogeerd. In 2001 hadden we 2360 consultaties waarvan 1232 door mensen van buiten het VIZO-netwerk. Dit is een gemiddelde van bijna 10 consultaties per dag. In vergelijking met 2000 betekent dat een aanzienlijke stijging met 23 %.

De consultaties kunnen verdeeld worden in verschillende categorieën. Ten eerste zijn er de (potentiële) **startende ondernemers** die op zoek zijn naar informatie over administratieve formaliteiten, het opstellen van een ondernemingsplan, marktonderzoeken en specifieke wetgeving.

Studenten uit economische richtingen zoeken dan weer eerder theoretische informatie en cijfermateriaal met betrekking tot het zelfstandig ondernemen in Vlaanderen. Mensen uit het **onderwijs** kunnen in de mediatheek terecht voor allerlei pedagogische kwesties en wetgeving omtrent leertijd en ondernemersopleiding. Tenslotte zijn er nog de **vormgevers** en geïnteresseerden in Vlaams design. Zij vinden bij ons tentoonstellingscatalogi, moeilijk te vinden tijdschriften, overzichtswerken, dia's en foto's. Voor thesisstudenten is het archief met oud beeldmateriaal en persartikels interessant.

De mediatheek publiceert wekelijks een knipselkrant met dagbladartikels en tweewekelijks een selectie tijdschriftartikels uit een groot aantal gespecialiseerde tijdschriften. Bovendien werd maandelijks een webpagina waarop de nieuwe aanwinsten van de mediatheek worden voorgesteld op het intranet geplaatst. De catalogus van de mediatheek is sinds eind 2000 ook consulterbaar op het internet via de VIZO-website.

KMO-Mediatheek van het VIZO

Kanselarijstraat 19

1000 Brussel

Iedere werkdag open tussen 9u en 16u

Vrij toegankelijk, gratis uitleen

Voor informatie tel. 02 227 49 82

of mediatheek@vizo.be

Hoofdstuk 8: promotie

8.3. Publicaties

Vizie

Is het huismagazine van het VIZO-netwerk. Het wordt verstuurd of bezorgd aan de leersecretarissen, de lesgevers, het personeel van de VIZO-centra en uiteraard het eigen VIZO-personeel.

In 2001 verschenen vijf nummers. Naast de vaste rubrieken (Vorming, Mediatheek, Vormgeving, Bedrijfsbegeleiding, administratieve vereenvoudiging) werden ook reportages rond actuele thema's gebracht.

Nieuwsbrief Bedrijfsadvies

De nieuwsbrief bedrijfsadvies wordt vier keer per jaar uitgebracht. De nieuwsbrief is bestemd voor de klanten van bedrijfsbegeleiding en naar

strategische lezers zoals boekhouders, kantoordirecteurs van banken, accountants, notarissen en andere Vlaamse openbare instellingen.

Kwintessens en Nieuwsbrief:

'Kwintessens' en 'Nieuwsbrief' gaan uit van de dienst vormgeving. Kwintessens wil informatie brengen over vormgeving en vormgevers in Vlaanderen. Er zijn vier edities per jaar, elk nummer wordt door een ander graficus vormgegeven. Naast de edities van het tijdschrift verschijnen tussendoor een aantal aanvullende nieuwsbrieven.

Kwintessens had in 2001 themanummers rond Casa Europea, vormgeving voor de tuin, glas en dromen. De vormgeving werd respectievelijk toevertrouwd aan Bailleul Ontwerpbureau, Randoald Sabbe, Chris Martens en Johan Vandebosch, de fotografie van de portfolio gebeurde door Bart Michielsen, Bruno Couwenberg, Blue Studio en Pierre.

RESUME • SUMMARY • KURZFASSUNG

Résumé • Summary • Kurzfassung

Résumé

Le VIZO (Institut flamand pour l'entreprise Indépendante) accomplit depuis neuf ans déjà, sa mission: assurer la formation et l'assistance aux indépendants et aux PME en Flandre. En 2001, le VIZO gérait d'un budget de 2 milliards de BEF. Le VIZO emploie actuellement 170 personnes, réparties dans son service central et ses services provinciaux.

Formation

La majeure partie du budget du VIZO est consacrée à la formation, soit environ 1,5 milliard de BEF en 2001. Les activités de formation sont réparties sur trois niveaux. Le premier niveau comprend l'apprentissage, un système d'apprentissage en alternance, dans le cadre duquel l'apprenti(e) suit une formation pratique dans une PME sous la conduite d'un patron-formateur et des cours dans un des centres VIZO. En 2001, 6.746 apprentis suivaient une formation à orientation sociale et 6.657 une formation professionnelle.

Le second niveau est consacré à la formation des chefs d'entreprises. Les participants sont des adultes qui suivent les cours une à deux fois par semaine. Ce niveau comprend aussi deux types de cours: la gestion d'entreprise (connaissances relatives à l'économie des entreprises, indispensables pour les chefs d'entreprises indépendants) et une formation technique et professionnelle. En 2001, 11.137 participants étaient inscrits au cours de gestion d'entreprise et 19.685 en formation professionnelle.

Le troisième et dernier niveau est consacré au recyclage et au perfectionnement. En 2001, les centres VIZO ont organisé plus de 33.178 heures de recyclage et 18.817 journées d'études et séminaires. On dénombre en Flandre 22 endroits où les centres VIZO agréés organisent leurs activités.

Conseil aux entreprises

Cette forme de soutien importante offerte aux jeunes et futurs chefs d'entreprises ainsi qu'aux chefs d'entreprises bien établis consiste à fournir aux clients des conseils généraux et des conseils de gestion. En 2001, les conseillers d'entreprises

provinciaux et le service central ont donné des conseils généraux à quelque 4.700 clients. A cela s'ajoutent près de 245 conseils contractuels et à plus long terme.

Design

Le service Design encourage les métiers d'art et design en Flandre en soumettant des inventaires, en fournissant des informations, en réalisant des sélections au printemps et en automne et en accordant des subventions. En 2001, il a reçu un outil de travail supplémentaire sous la forme d'une galerie permanente dans le bâtiment central du VIZO à Bruxelles, où des créateurs sélectionnés peuvent présenter leurs réalisations.

Simplification administrative

Ce service contribue, à l'aide de conseils, d'initiatives de formation et de projets pilotes, à simplifier les formalités administratives relatives à la création d'entreprises. Le site internet www.KMOLOKET.be (guichet pour les PME) et le centre de documentation pour PME mis sur pied constituent des instruments stratégiques. Le KMOLOKET® assure un traitement rapide et simple des formalités administratives.

Promotion de l'esprit d'entrepreneur

Le VIZO fait aussi de la promotion sur le terrain. Via sa cellule de communication, il est très présent aux salons, aux foires professionnelles, dans les stands d'information et à divers événements. Il mène en outre une campagne médiatique intensive avec la collaboration des centres.

Summary

For nine years already, VIZO (Flemish Institute for the Independent Entrepreneur) has carried out a mission that encompasses the training and guidance for self-employed entrepreneurs and SMEs in Flanders. To that end, VIZO in 2001 managed a budget of 2 billion BEF. VIZO employs a staff of 170 collaborators (central and provincial departments).

Résumé • Summary • Kurzfassung

Training and Education

The major portion of the VIZO budget is allocated to training and education purposes, an allotment that in 2001 amounted to a figure of some 1.5 billion francs. Training activities are carried out on three levels. The first level includes an apprenticeship period, a system of alternating learning where the apprenticeship trainee gains practical experience in a small or medium enterprise environment under the guidance of a tutor-supervisor and attends additional courses in one of the VIZO centres. In 2001, we enrolled 6.746 apprenticeship trainees in courses with societal focus, and 6.657 trainees in our courses with vocational applications.

The second level focuses on instruction in entrepreneurship. This program is directed towards adult learners, who are required to attend courses once or twice a week. On this level as well, two kinds of programs are offered: business management (the necessary business-related economic knowledge that an independent entrepreneur needs to master) and technical, vocational training. In 2001, 11.137 participants enrolled in the business management program and 19.685 participants in the vocational program.

The third and final level comprises additional schooling and the finishing stages of the program. In 2001, more than 33.178 hours of additional training were logged and 18.817 study days and seminar sessions organised by the various VIZO centres. There are in Flanders 22 regionally distributed schooling and training locations where the accredited VIZO centres are carrying out their mandate.

Business counselling

This important form of support for future, young and established entrepreneurs comprises first-line advice as well as management consultancy to clients. In 2001, about 4.700 clients received first-line advice training by provincial business consultants, and from the central department. In addition, some three hundred contractual, longer-term consulting sessions were held.

Design

Activities in the creative fields are being promoted by the Design department. Via its inventory processes, information services, spring and fall selections, and the granting of subsidies, this department supports the designers in Flanders. In 2001, this department received an extra boost in the form of a permanent showplace gallery inside the central building of the VIZO services in Brussels. Chosen designers will now be able to exhibit their creations in that location.

Administrative simplification

This department contributes via the rendering of advice, training initiatives, and through their own sample projects to the simplifying of administrative formalities that are part and parcel of independent entrepreneurship. The organisation of a website www.KMOLOKET.be and a SME documentation centre functions therein as a means to establish strategic instruments. At the KMOLOKET®, administrative tasks can be transacted speedily and in a non-complex manner.

Promoting the independent entrepreneurship

It is in this area also that VIZO fulfils a promotional function. Via the process of inter-departmental communications it engages in an assertive policy of ensuring representation at numerous trade fairs, professional fairs, information booths, and events. In addition, it carries out an intensive media campaign in collaboration with the various centres.

Kurzfassung

Seit bereits neun Jahren erfüllt VIZO (Flämisches Institut für Selbständige Unternehmen) seine Aufgabe, die das Ausbilden und Betreuen der Selbständigen sowie der Klein- und Mittelbetriebe in Flandern umfaßt. Zu diesem Zweck verfügte das VIZO im Jahre 2001 über einen Haushalt in Höhe von 2 Milliarden BEF. Das VIZO beschäftigt (in der Zentrale und den Dienststellen der Provinzen) 170 Mitarbeiter.

Résumé • Summary • Kurzfassung

Ausbildung und Schulung

Der Großteil des Haushalts des VIZO wird für Ausbildungs- und Schulungsaufgaben aufgewandt. Im Jahre 2001 entsprach dieser Anteil, in runden Zahlen, etwa 1,5 Milliarden BEF. Die Ausbildungstätigkeit wird auf drei Stufen abgewickelt. Die erste Stufe entspricht der Lehrzeit, d.h. einem System alternierendes Erlernens, wobei die Auszubildenden unter der Leitung eines Chefs/Ausbilders eine praktische Ausbildung in einem Klein- bzw. Mittelbetrieb genießen und ergänzende Schulkurse in einem VIZO-Zentrum besuchen. Im Jahre 2001 zählten wir 6.746 Lehrzeitkursteilnehmer im berufsorientierten Ausbildungsbereich.

Zur zweiten Stufe gehört die Ausbildung der Unternehmer. Hierzu nehmen Erwachsene ein- oder zweimal in der Woche an einem Lehrgang teil. Auch hier gibt es zwei Arten von Lehrgängen: Betriebswirtschaft (betriebswirtschaftlich erforderliche Kenntnisse, über die ein selbständiger Unternehmer verfügen muß) sowie technische, berufsorientierte Ausbildung. Im Jahre 2001 zählten wir 11.137 Lehrgangsteilnehmer beim Kursus Betriebswirtschaft und 19.685 Teilnehmer bei der berufsorientierten Ausbildung.

Die dritte Stufe umfaßt schließlich die Weiterbildung und Vervollkommnung. 2001 wurden mehr als 33.178 Stunden an Weiterbildungskursen sowie 18.817 Schulungstage und Seminaren von den VIZO-Zentren organisiert. In Flandern gibt es 22 regional verteilte Lehranstalten, an denen anerkannte VIZO-Zentren ihre Tätigkeit ausüben.

Betriebsberatung

Im Rahmen dieser wichtigen Form der Unterstützung für künftige junge und bereits etablierte Unternehmer wird den Kunden sowohl grundlegende Beratung als auch Beratung für das Management geboten. 2001 erhielten etwa 4.700 Kunden eine grundlegende Beratung von den Betriebsberatern auf Provinzebene und ca. 245 Kunden wurde eine grundlegende Beratung seitens der zentralen Dienststelle zuteil. Außerdem wurden nahezu dreihundert langfristige Beratungen auf vertraglicher Grundlage geboten.

Design

Kreatives Unternehmertum wird von der Abteilung "Design" gefördert. Auf den Wege der Bestandsaufnahme, der Erteilung von Auskünften, mit Frühjahrs- und Herbstauswahlen sowie mit Hilfe von Zuwendungen unterstützt diese Abteilung das Design in Flandern. 2001 wurde dieser Abteilung ein zusätzliches Arbeitsmittel in der Form einer ständigen Galerie im Hauptgebäude des VIZO in Brüssel zur Hand gegeben. Dort können jetzt auserwählte Designer ihre Verwirklichungen zur Schau stellen.

Administrative Vereinfachung

Diese Abteilung trägt über Beratungen, Ausbildungsinitiativen und eigene Beispielsprojekte dazu bei, eine Vereinfachung der administrativen Formalitäten bei den Unternehmen herbeizuführen. Das Einrichten eines KMOLOKET® (Schalters für Klein- und Mittelbetriebe) sowie eines KMO-Dokumentationszentrums zählen dabei zum strategischen Instrumentarium. Beim KMOLOKET®-Schalter können administrative Vorrichtungen rasch und einfach abgewickelt werden.

Förderung selbständiger Unternehmen
VIZO hat in diesem Bereich auch eine Aufgabe auf dem Gebiet der Förderung zu erfüllen. Mit Hilfe der Zelle 'Kommunikation' zeigt es Flagge auf zahlreichen Messen, Fachmessen, Informationsständen und bei sonstigen Ereignissen. Außerdem zieht es gemeinsam mit den Zentren eine intensive Medienkampagne durch.